

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Opracowanie:

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

Gorlice – Cieszyn
2016 – 2017

Spis treści

Wprowadzenie	5
1. Podstawa prawna	6
2. Zgodność dokumentu	8
2.1 Spójność dokumentu w skali makro	8
2.2 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi miasta	10
3. Analiza porównawcza.....	14
3.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	14
3.1.1 Analiza porównawcza – czynniki społeczne.....	16
3.1.2 Podsumowanie analizy porównawczej czynników społecznych	27
3.2 Analiza pozostałych czynników rozwojowych	29
3.2.1 Analiza sfery gospodarczej	30
3.2.2 Analiza sfery środowiskowej.....	32
3.2.3 Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej.....	38
3.2.4 Analiza sfery technicznej	45
3.2.5 Podsumowanie analizy porównawczej pozostałych czynników.....	47
3.3 Analiza GRID – czynniki społeczne.....	50
3.3.1 Podsumowanie analizy GRID czynników społecznych	57
3.4 Wnioski i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji	59
4.1 Podobszar Centrum.....	64
4.1.1 Charakterystyka i rys historyczny	64
4.1.2 Sfera społeczna.....	64
4.1.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna.....	67
4.1.4 Sfera gospodarcza	69
4.1.5 Sfera środowiskowa.....	69
4.1.6 Sfera techniczna	70
4.1.7 Analiza stanu kryzysowego	71
4.1.8 Potencjały podobszaru Centrum	72
4.2 Podobszar Glinik.....	73
4.2.1 Charakterystyka i rys historyczny	73
4.2.2 Sfera społeczna.....	74
4.2.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna.....	76
4.2.4 Sfera gospodarcza	77
4.2.5 Sfera środowiskowa.....	77
4.2.6 Sfera techniczna	79
4.2.7 Analiza stanu kryzysowego	79
4.2.8 Potencjały podobszaru Glinik	80
4.3 Podsumowanie diagnozy obszaru przewidzianego do rewitalizacji.....	82
4.3.1 Obszar rewitalizacji na tle Miasta Gorlice	82
4.3.2 Analiza SWOT	83
5. Wizja obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych	85
6. Cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań	86
7. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	89

7.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	89
7.2 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	130
8. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych	146
8.1 Komplementarność przestrzenna	146
8.2 Komplementarność problemowa	146
8.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	147
8.4 Komplementarność międzyokresowa	147
8.5 Komplementarność źródeł finansowania	148
8.6 Podsumowanie komplementarności	148
8.7 Mechanizmy integracji	158
9. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji	160
9.1 Potencjalne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych	161
9.1.1 Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020	161
9.1.2 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020	162
9.1.3 Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych	163
9.1.4 Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego	164
9.1.5 Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020	166
9.1.6 Programy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie ..	166
10. Struktura zarządzania	168
10.1 Opis struktury zarządzania i wdrażania GPR	169
11. System monitoringu i ewaluacji	171
11.1 Procedura prowadzenia monitoringu i ewaluacji oraz weryfikacji, oceny postępów realizacji i aktualizacji Programu	171
11.2 Wskaźniki	172
11.3 Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji	173
11.4 Uspołecznienie monitoringu, ewaluacji oraz wdrażania aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	174
12. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	176
13. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	178
13.1 Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21. Ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu Cywilnego	178
13.2 Komitet ds. Rewitalizacji - określenie zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3	178
14. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	179
14.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji	179
14.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	179
14.2.1 Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	179
14.2.2 Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	179
Spis grafik	180
Spis tabel	181

Wprowadzenie

„Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023” został opracowany na podstawie Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.). Niniejsze opracowanie zawiera szczegółową analizę miasta Gorlice z uwzględnieniem obszaru zdegradowanego i kryzysowego oraz wyznacza cele strategiczne wraz z przypisanymi kierunkami planowanych działań. W związku z zapisami ustawy o rewitalizacji koniecznie jest podkreślenie czynników mających kluczowe znaczenie dla procesu wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz planowanego procesu rewitalizacji, a w szczególności przyczyn, dla których ten proces jest niezbędny dla rozwoju Gorlic.

Prace diagnostyczne prowadzone na terenie Gorlic wykazały kilka podstawowych problemów dotyczących miasta. Pierwszym z nich jest struktura przestrzenna miasta zdeterminowana rozwojem dużych zakładów przemysłowych związanych z rafinacją ropy i przemysłem maszynowym, które w znacznym stopniu zmieniły swój charakter, czyniąc tym samym ten obszar terenem poprzemysłowym, mało funkcjonalnym i mało atrakcyjnym dla współczesnych potrzeb gospodarczych. Brak interwencji związanej z rewaloryzacją tego obszaru miasta niesie ze sobą szereg negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i środowiskowych, które wymagają zdecydowanych działań. Drugim problemem są problemy w sferze społecznej – między innymi niska aktywność społeczna mieszkańców oraz przeciętna jakość usług społecznych kierowanych do mieszkańców. W poprzedniej perspektywie finansowej Gorlice realizowały działania rewitalizacyjne w obszarze ścisłego centrum (na podstawie Programu Rewitalizacji dla Miasta Gorlice na lata 2005-2006 oraz 2007-2015). Biorąc pod uwagę głównie wymiar infrastrukturalny wdrażanych programów, koniecznym wydaje się ich kontynuacja, która będzie zmierzała także do odnowy w wymiarze społecznym. Kolejnym obszarem problemowym jest wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego. Gorlice posiadają interesującą historię i tradycję, jednak wciąż ten kapitał wydaje się słabo zagospodarowany. Wzmocnienie lokalnych organizacji, centrów kultury i szkół (zarówno w wymiarze infrastrukturalnym jak i organizacyjnym) wpłynie pozytywnie na tak istotną sferę społeczną, a także przyczyni się do rozwoju atrakcyjności turystycznej.

Wszystkie z zarysowanych obszarów problemowych pozostawione bez interwencji mogą pogłębiać takie negatywne zjawiska jak odpływ ludności wynikający z niskiej atrakcyjności osiedleńczej, zwiększanie nakładów finansowych na opiekę społeczną, w końcu wzrost bezrobocia i zwiększające się rozwarstwienie społeczne. Podsumowując, wyzwania przed którymi stoi lokalny samorząd wiążą się z szeregiem wzajemnie ze sobą powiązanych problemów.

1. Podstawa prawna

Dokumentem, który wyznaczał kierunki działań w zakresie rewitalizacji w Mieście Gorlice, był „Program Rewitalizacji dla Miasta Gorlice na lata 2005-2006 oraz 2007-2015”. W dniu 24 listopada 2016 r. podjęto Uchwałę nr 329/XXVIII/2016 Rady Miasta Gorlice w sprawie przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 (na podstawie art.18. ust.2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, Dz. U. z 2016 r. poz. 446, 1579).

Według definicji rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR).

Pierwszym etapem opracowania gminnego programu rewitalizacji jest delimitacja, czyli wyznaczenie (ograniczenie przestrzenne) obszaru zdegradowanego. Obszar zdegradowany został wyznaczony na podstawie szczegółowych badań czynników rozwojowych, wizyt studyjnych oraz spotkań konsultacyjnych (szczegółowe informacje w tym zakresie zostały przedstawione w rozdziale 12. Uspółecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej).

Proces delimitacji obszaru kryzysowego rozpoczęto poprzez przeprowadzenie szczegółowych badań czynników mających wpływ na rozwój poszczególnych części miasta. Dla skutecznego przeprowadzenia tego procesu wykorzystano podział miasta na osiedla, częściowo je modyfikując ze względu na występujące powiązania funkcjonalne części obszarów, jak również identyfikowane zjawiska kryzysowe. Następnie dokonano analizy porównawczej w obrębie wyłonionych jednostek statystycznych, co umożliwiło wskazanie obszarów znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na odnotowywane negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne. Przyjęte założenia metodologiczne pozwoliły na delimitację dwóch podobszarów kryzysowych. Ich liczba i wielkość wynikała z jednej strony z przeprowadzonej diagnozy, z drugiej była efektem ograniczeń określonych w ustawie, precyzujących maksymalną liczbę ludności (30%) i powierzchni miasta (20%), które mogą zostać objęte GPR. W efekcie przeprowadzonych prac analitycznych oraz konsultacji społecznych prowadzonych od 23.09 do 24.10, ogłoszonych przez Burmistrza w trybie obwieszczenia, dokonano ostatecznej delimitacji podobszarów przewidzianych do rewitalizacji i następnie potwierdzono ich wybór Uchwałą Rady Miasta Gorlice z dnia 27.10.2016 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Gorlice (Nr. 296/XXVII/2016).

Zwrócić tu należy uwagę na fakt, iż proces konsultacji społecznych prowadzonych w ramach opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016 – 2023 uwzględnił szereg spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami sektora prywatnego oraz organizacjami pozarządowymi. W rezultacie powyższych działań wyznaczono dwa podobszary rewitalizacji, które zostały nazwane: obszar Centrum oraz obszar Glinik. Następnie przeprowadzono proces naboru projektów do GPR otwartego dla wszystkich interesariuszy rewitalizacji w Gorlicach.

2. Zgodność dokumentu

2.1 Spójność dokumentu w skali makro

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 jest dokumentem strategicznym, wynikającym z potrzeb społeczności lokalnej. Przedmiotowy Program poddano analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi o wymiarze regionalnym oraz lokalnym. W związku z tym, iż proces rewitalizacji co do zasady ma wymiar lokalny porównanie opracowania celowo ograniczono do poziomu regionalnego. Planowane działania rewitalizacyjne powinny kreować rozwój na poziomie poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego a następnie pośrednio realizować cele i założenia programów na poziomie regionu. Niniejsze opracowanie jest w pełni zgodne z założeniami, priorytetami oraz celami artykułowanymi w poniżej zestawionych dokumentach.

W ramach analizy **Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego do roku 2020** stwierdza się zgodność w następujących obszarach i celach:

Cel główny: Efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności społecznej i przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim.

- Obszar I Gospodarka wiedzy i aktywność

Cel strategiczny: Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców.

1.3 Kompleksowe wsparcie nowoczesnych technologii

1.5 Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości

Uzasadnienie: planowane działania rewitalizacyjne mają przyczynić się do wsparcia rozwoju gospodarczego obszarów i szerzej całego miasta, w tym zwłaszcza w zakresie wsparcia osób bezrobotnych oraz aktywnie prowadzących działalność gospodarczą.

- Obszar II Dziedzictwo i przemysł czasu wolnego

Cel strategiczny: Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury.

2.1. Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej

Uzasadnienie: Miasto Gorlice posiada unikatową historię związaną między innymi z rafinacją ropy naftowej oraz wynalezieniem pierwszej na świecie ulicznej latarni naftowej. Zasób ten wydaje się istotnym czynnikiem, który posłuży stymulacji życia społeczno-gospodarczego i turystycznego w ramach działań rewitalizacyjnych.

- Obszar V Rozwój miast i terenów wiejskich

Cel strategiczny: Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich

5.1. Rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych

5.2. Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich

5.3. Funkcjonalne zarządzanie przestrzenią na poziomie lokalnym

Uzasadnienie: Usytuowanie Gorlic w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego czyni z niego ważne centrum społeczno-gospodarcze dla pobliskich mniejszych gmin i sołectw, a przede wszystkim ważnego pracodawcę. W Strategii Województwa Małopolskiego Gorlice zaliczone zostały do subregionu sądeckiego, który charakteryzuje się stosunkowo niskim poziomem i dynamiką rozwoju. Proponowane w niniejszym dokumencie działania winny doprowadzić do wzrostu jakości i dostępności usług publicznych oraz wzmocnić i rozwinąć lokalną gospodarkę.

– Obszar VI Bezpieczeństwo ekologiczne, zdrowotne i społeczne

Cel strategiczny: Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym.

6.1. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski

6.3. Poprawa bezpieczeństwa społecznego: integrująca polityka społeczna

Uzasadnienie: Projekty proponowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 zakładają szereg działań zmierzających do zwiększenia efektywności energetycznej budynków, co w znacznej mierze powinno ograniczyć niską emisję spalin oraz zmniejszyć zużycie energii i tym samym emisję gazów cieplarnianych.

Inne działania takie jak włączenie i aktywizacja osób wykluczonych, powstanie centrum aktywności społecznej, centrum wsparcia rodziny oraz zapewnienie opieki senioralnej realizują postulat prowadzenia integrującej polityki społecznej, a także **Programu Strategicznego Włączenie Społeczne na lata 2015-2020** (cel strategiczny 2,3,4) województwa małopolskiego.

Na poziomie **Zintegrowanej Strategii Powiatu Gorlickiego. Realizacja i modyfikacja działań na lata 2014-2020** niniejszy dokument wpisuje się w następujące działania:

– Priorytet I. Podnoszenie poziomu jakości życia w powiecie gorlickim

Uzasadnienie: Zadania prezentowane w Zintegrowanej Strategii Powiatu Gorlickiego związane są przede wszystkim z podniesieniem poziomu bezpieczeństwa publicznego, poprawą jakości i dostępność usług publicznych (w tym z zakresu ochrony zdrowia i edukacji), wzmocnieniem kapitału społecznego przez aktywne wsparcie organizacji pozarządowych. Proponowane projekty rewitalizacyjne – między innymi: utworzenie centrum aktywności społecznej, wzmocnienie placówek opieki senioralnej czy włączenie osób wykluczonych poprzez edukację zawarte w Gminnym Programie

Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 wpisują się w strategiczne działania powiatu.

- Priorytet II. Wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej i atrakcyjności inwestycyjnej powiatu

Uzasadnienie: Stworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości czy działania infrastrukturalne związane z przywróceniem i zmianą funkcji obszaru Glinik, który ma typowy charakter przemysłowy pozytywnie wpłynie na sferę gospodarczą Miasta Gorlice i tym samym realizuje zadania wyznaczone w priorytecie

II Zintegrowanej Strategii Powiatu Gorlickiego

- Priorytet III. Ochrona środowiska naturalnego i bioróżnorodności.

Uzasadnienie: Termomodernizacja obiektów, remont ciągów komunikacyjnych i podniesienie jakości infrastruktury drogowej, to tylko niektóre z planowanych działań rewitalizacyjnych. Zadania te w wymierny sposób powinny przyczynić się do poprawy stanu środowiska naturalnego dzięki wyeliminowaniu niskiej efektywności energetycznej budynków, ograniczeniu emisji spalin oraz poprawie klimatu akustycznego miasta.

2.2 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi miasta

W wymiarze mikro, Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016 – 2023 jest zgodny z następującymi dokumentami:

Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Gorlice w perspektywie 2020+, w zakresie:

Misji: Gorlice są Bramą Beskidu Niskiego - subregionalnym centrum administracji, turystyki i nowoczesnego przemysłu, liderem współpracy na rzecz rozwoju ziemi gorlickiej. To Miasto Nowej Energii, które dzięki dobrym warunkom dla inwestycji, rozwijającej się lokalnej przedsiębiorczości i docenianiu społecznej aktywności stwarza mieszkańcom przyjazną przestrzeń do dobrego życia.

Obszar I: – „Nowa energia w Gorlicach” – konkurencyjna lokalizacja oraz wiarygodny partner dla biznesu;

Obszar II: „W Gorlicach dobrze w każdym wieku” – przyjazne i konkurencyjne miejsce zamieszkania;

Obszar III: – „Beskid Niski bez granic” – Gorlice jako nowoczesny transgraniczny węzeł obsługi ruchu turystycznego i centrum sportowe.

Uzasadnienie: Zgodność ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Gorlice widoczna jest na poziomie misji, obszarów oraz celów strategicznych. GPR jest dokumentem w pełni wynikającym z zapisów Strategii i realizuje znaczącą liczbę celów strategicznych, wskazanych w dokumencie.

Podkreślić tu należy przede wszystkim następujące aspekty:

1. Gorlice są ważnym ośrodkiem gospodarczym a zakłady zlokalizowane na terenie miasta jednymi z większych pracodawców w regionie. Planowany rozwój w obszarze gospodarczym uwzględnia m.in. przywrócenie funkcji podobszaru Glinik, a także inne, tradycyjnie działające w Gorlicach branże.
2. Działania rewitalizacyjne zmierzają do poprawy jakości życia mieszkańców. Zakłada się, iż uzyskanie pozytywnych zmian w dwóch podobszarach rewitalizowanych będzie miało również bezpośredni wpływ na poprawę sytuacji w pozostałych częściach miasta. Modernizacja tkanki mieszkaniowej oraz poprawa dostępności i jakości usług publicznych realizuje założenia Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Gorlice w perspektywie 2020+.
3. Projekty w GPR mają na celu wsparcie Gorlic w dążeniu do stania się miastem atrakcyjnym pod względem turystycznym. Proponowane w dokumencie rozwiązania związane z przebudową infrastruktury i towarzyszące działania społeczne winny prowadzić do realizacji celów strategicznych miasta.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Gorlice z 1999 roku

w następujących obszarach:

Priorytetu rozwojowego:

1.1 Znaczące zmniejszenie bezrobocia

1.2 Specjalizację funkcji w poszczególnych wydzielonych rejonach w nawiązaniu do naturalnych predyspozycji środowiska i aktualnego potencjału.

Uzasadnienie: W GPR uwzględniono działania związane z dążeniem do aktywizacji osób pozostających długotrwale bez pracy a także znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Ponadto wskazano działania związane z dostosowaniem obiektów i przestrzeni do zmieniających się funkcji terenu.

Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Gorlice (PGN) z 2015 roku w zakresie:

Celu głównego PGN:

- Poprawy warunków życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego Gorlic przy założeniu niskoemisyjności realizowanych działań

Celu strategicznego 1:

- Zwiększenie efektywności wykorzystania i wytwarzania energii

Celu strategicznego 3:

- Zarządzanie infrastrukturą miasta ukierunkowane na niskoemisyjny rozwój

Uzasadnienie: Ważnym elementem zaplanowanych działań rewitalizacyjnych jest poprawa stanu środowiska naturalnego, zwłaszcza w zakresie ograniczenia niskiej emisji, jak również racjonalnego

zużycia energii. Charakter zabudowy obszarów rewitalizowanych i jej wiek zmusza do podjęcia działań termomodernizacyjnych, które pozwolą na osiągnięcie celów zaplanowanych w PGN.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gorlice na lata 2014-2020 deklaruje na poziomie misji następujące wyzwania stojące przed lokalnym samorządem:

Miasto Gorlice wspiera rodzinę i osoby zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym w oparciu o współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Misja jest realizowana poprzez następujące cele, do których bezpośrednio nawiązuje GPR:

- Cel strategiczny 1: Sprawny system zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodzin w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży

Cel szczegółowy 1: Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego, socjalnego

Cel szczegółowy 2: Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.

Cel szczegółowy 3: Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.

- Cel strategiczny 2: Integracja grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym: bezrobotnych, ubogich i bezdomnych.

Cel szczegółowy 2: Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom bezrobotnym, w tym szczególnie bezrobotnym długotrwale i kobietom

- Cel strategiczny 3: Rozwijanie systemu pomocy służącego zaspokajaniu podstawowych potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych

Cel szczegółowy 1: Poprawa jakości życia oraz zwiększenie możliwości udziału w życiu społecznym ludzi starszych i chorych

Cel operacyjny 2: Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w życiu społecznym.

Uzasadnienie: Przedmiotowy dokument koncentruje się na działaniach zmierzających do realizacji rewitalizacji społecznej. Zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gorlice na lata 2014-2020 stanowiły ważne wytyczne przy opracowywaniu GPR, wskazując z jednej strony na zidentyfikowane potrzeby mieszkańców, z drugiej pokazując te obszary interwencji, które powinny mieć charakter pierwszoplanowy. Ważnym aspektem, podkreślanym w Strategii, a tym samym w GPR, jest zwrócenie uwagi na włączenie w proces odnowy społecznej organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, jak również inne podmioty działające na rzecz lokalnej społeczności. Ponadto projekty proponowane w GPR nakierowane są na udzielenie szczególnego wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym.

3. Analiza porównawcza

3.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Analizę stanu kryzysowego w mieście Gorlice oparto o dwie podstawowe metody. Jedną z nich, to przedstawiona poniżej analiza porównawcza ujmująca miasto w podziale na jednostki statystyczne, które odpowiadają poszczególnym osiedlom w mieście Gorlice. Na mapach przedstawiono graficznie sieć osadniczą miasta Gorlice i naniesiono dane statystyczne dotyczące zagadnień społecznych, gospodarczych, technicznych, środowiskowych i przestrzenno-funkcjonalnych.

Na sieć osadniczą miasta Gorlice składa się 12 osiedli. W poniższej tabeli przedstawiono nazwy jednostek terytorialnych wraz z przypisaną liczbą ludności.

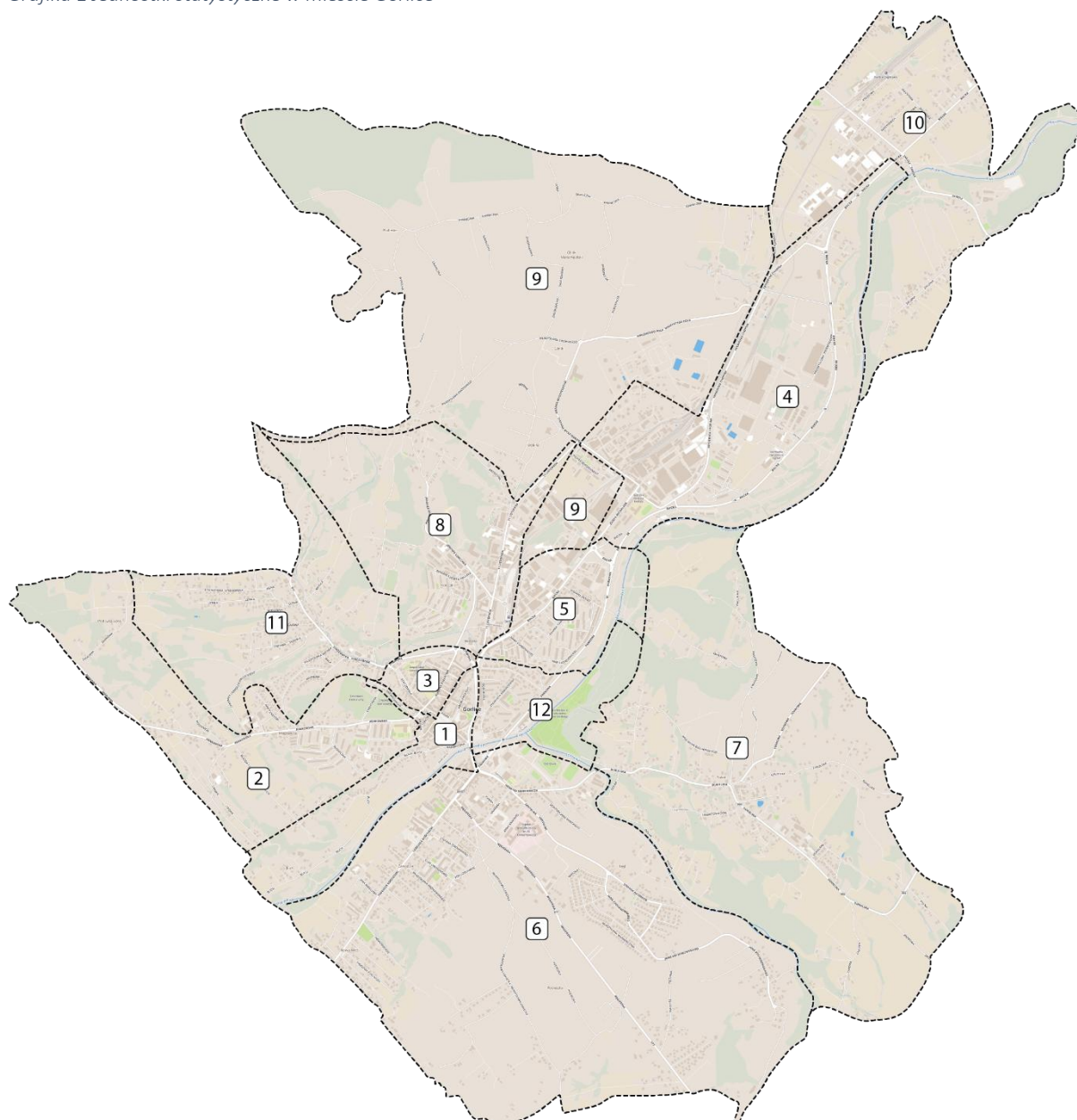
Tabela 1 Liczba ludności jednostek statystycznych

L.p.	Nazwa jednostki	Liczba ludności
1.	Osiedle nr 1 „Starówka”	1 468
2.	Osiedle nr 2 „Magdalena”	4 034
3.	Osiedle nr 3 „Kromera”	1 187
4.	Osiedle nr 4 „Mariampol”	1 495
5.	Osiedle nr 5 „Młodych”	3 782
6.	Osiedle nr 6 „Zawodzie”	6 762
7.	Osiedle nr 7 „Sokół”	1 403
8.	Osiedle nr 8 „Korczak”	2 525
9.	Osiedle nr 9 „Górne”	2 101
10.	Osiedle nr 10 „Skrzyńskich”	586
11.	Osiedle nr 11 „Łysogórskie”	860
12.	Osiedle nr 12 „Kraśnińskiego”	1 749
Suma		27 952

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Gorlice

Poniższa grafika prezentuje zasięg terytorialny wyróżnionych osiedli na terenie miasta Gorlice.

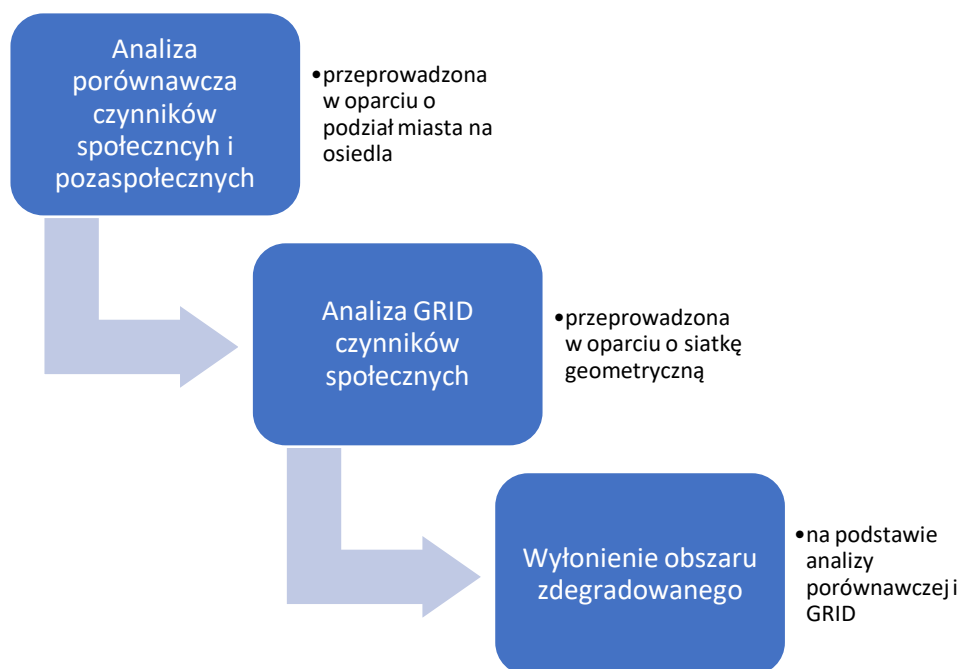
Grafika 1 Jednostki statystyczne w mieście Gorlice

Źródło: opracowanie własne

Pozyskane dane statystyczne skategoryzowano według gradacji punktowej i przeliczono na średnie arytmetyczne (im niższa średnia tym wyższe natężenie zjawiska kryzysowego), uzyskując tym samym obszary problemowe zawężone do poziomu osiedli. Następnie, po przeprowadzeniu analizy porównawczej zjawisk z zakresu sfery społecznej i pozaspołecznej na poziomie osiedli w celu pogłębienia analizy i deprezygowania terytorialnego występowania problemów społecznych, dokładniejszej identyfikacji i weryfikacji wcześniej pozyskanych danych, podzielono miasto na równe jednostki statystyczne i opisano cały obszar miasta siatką geometryczną (GRID) – wielkość pojedynczego obszaru analizy wynosi 4,62 ha. Zastosowanie dodatkowej metody umożliwiło triangulację metod badawczych, której celem była z jednej strony weryfikacja uzyskanych wyników, jak

również doprecyzowanie i ograniczenie przestrzenne identyfikowanych obszarów. Na poniższym schemacie zaprezentowano poszczególne etapy diagnozy.

3.1.1 Analiza porównawcza – czynniki społeczne

W rozdziale scharakteryzowana zostanie sfera społeczna miasta Gorlice. W przedmiotowej analizie wykorzystano podział miasta na osiedla i opisano je przy pomocy 9 wskaźników odnoszących do jakości życia mieszkańców. Jako jednostki statystyczne przyjęto jednostki pomocnicze funkcjonujące w mieście Gorlice, czyli osiedla (zostały one wskazane w rozdziale poprzednim).

Kluczowa z punktu widzenia rewitalizacji sfera społeczna została poddana analizie, dzięki której wyprowadzono wskaźniki pokazujące kondycję wyznaczonych jednostek statystycznych. Analiza dostępnych danych pozwoliła zdefiniować 9 czynników społecznych uznanych jako kryteria umożliwiające delimitację obszaru zdegradowanego w mieście Gorlice.

Tabela 2 Kryteria delimitacji obszarów zdegradowanych – czynniki społeczne

Wskaźnik	Opis	Uzasadnienie wyboru
1 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 100 mieszkańców. Źródło danych: PUP	Wskaźnik pozwala ocenić poziom bezrobocia, które stanowi podstawowe źródło problemów o charakterze społecznym.
2 Liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy uwzględniający grupę długotrwale bezrobotnych, czyli będącą w sytuacji szczególnej na rynku pracy. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców. Źródło danych: PUP	Wskaźnik pozwala ocenić poziom bezrobocia długotrwałego (powyżej 2 lat), które stanowi podstawowe źródło problemów o charakterze społecznym.
3 Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej	Wskaźnik ten pozwala wstępnie ocenić jak duży odsetek lokalnej

Wskaźnik		Opis	Uzasadnienie wyboru
	mieszkańców	pomocy społecznej uwzględniający liczbę udzielonych świadczeń. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców. Źródło danych: MOPS	społeczności znajduje się w trudnej sytuacji materialnej wymagającej wsparcia
4	Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom finansowy udzielanej pomocy w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej uwzględniający średnią kwotę świadczeń. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców. Źródło danych: MOPS	Wskaźnik ten pozwala wstępnie ocenić, jak kształtują się kwoty wypłacanych świadczeń pomocowych, które stanowią istotny element gminnego budżetu.
5	Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej uwzględniający liczbę osób, którym przyznawane są zasiłki stałe. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców. Źródło danych: MOPS	Wskaźnik pozwala ocenić skalę długotrwałych działań pomocowych, których konieczność wynika z utrwalonej niskiej kondycji społecznej.
6	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej udział przestępstw na obszarze na 100 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji	Wskaźnik ujawnia poziom odczuwanego bezpieczeństwa na danym terenie, co wpływa na jego wizerunek i potencjał społeczny terenu
7	Liczba wykroczeń na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących wykroczeń. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej udział wykroczeń na obszarze na 100 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji	Wskaźnik ujawnia poziom odczuwanego bezpieczeństwa na danym terenie, co wpływa na jego wizerunek i potencjał społeczny terenu
8	Frekwencja wyborcza	Wskaźnik opisujący poziom aktywności społecznej. Ze względu na sposób agregacji danych zmienna prezentowana w formie wartości procentowych, uwzględniających liczbę osób uczestniczących w wyborach, dane zaprezentowane w postaci mapy z podziałem na osiedla. Źródło danych: Państwowa Komisja Wyborcza	Wskaźnik ujawnia poziom aktywności społecznej mieszkańców, pozwala ocenić potencjał społeczny.
9	Sprawdzian 6-klasisty	Wskaźnik opisujący jakość usług publicznych. Ze względu na sposób agregacji danych zmienna prezentowana w formie wyników sprawdzianu 6-klasisty, w postaci mapy z podziałem na osiedla, uwzględniając przyjęte obwody szkół. Źródło danych: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie	Wskaźnik ujawnia jakość usług publicznych a przede wszystkim edukacji, która może rzutować na kształtowanie odpowiednich postaw.

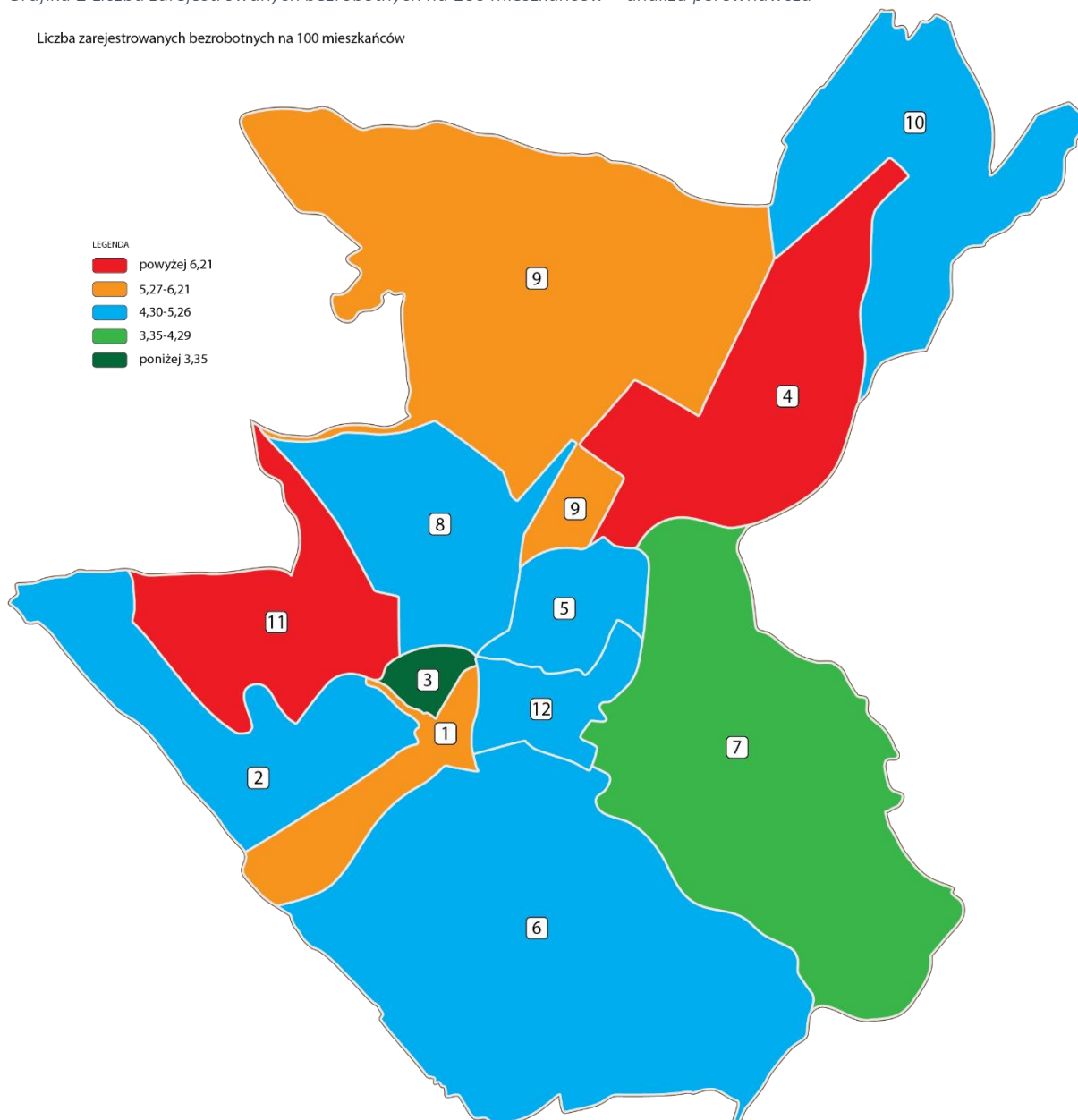
Źródło: opracowanie własne

Wysoki poziom zdegradowania sfery społecznej danego obszaru stanowi podstawowy czynnik identyfikacji kryzysu na nim.

Kluczowym problemem w sferze społecznej jest bezrobocie, które implikuje niekorzystną sytuację materialną rodzin i niepożądane zachowania społeczne. W roku 2015 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gorlicach zarejestrowanych było 1 336 osób bezrobotnych, co stanowi 4,87% mieszkańców miasta. Poniższa grafika obrazuje rozkład przestrzenny wskaźnika: liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Największa liczba bezrobotnych (wartość wskaźnika powyżej 4,78 osób bezrobotnych na 100 mieszkańców), skupiona jest na osiedlach 4, 11 oraz 1, 9. Najwyższy wskaźnik osób bezrobotnych występuje na obszarze osiedla 11 i wynosi 7,79 przy średniej wartości dla miasta 4,78.

Grafika 2 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców – analiza porównawcza

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców

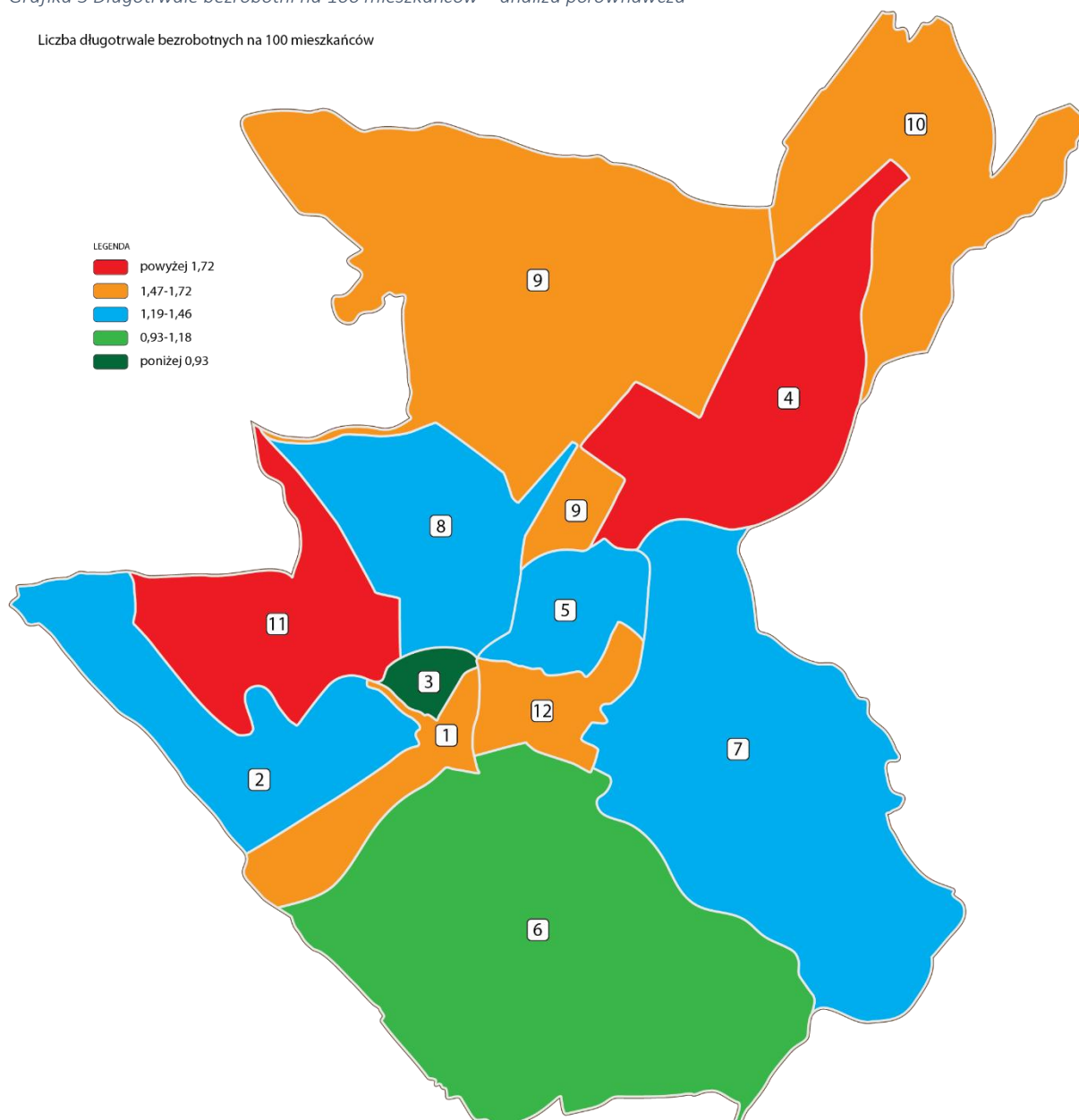

Źródło: opracowanie własne

Długotrwałe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodziny. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia częściowo kompensujące płacę. Zgodnie z danymi PUP, w roku 2015 w Gorlicach odnotowano 370 osób, które pozostawały bez zatrudnienia powyżej 2 lat, co stanowi 27,69% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Długotrwałe bezrobocie z wszystkimi jego konsekwencjami należy do grupy wiodących problemów społecznych. Poniższa grafika przedstawia rozkład przestrzenny wskaźnika: długotrwałe bezrobotni na 100 mieszkańców. Najwyższa wartość wskaźnika, powyżej 1,32 (wartość średnia dla miasta) osób długotrwałe bezrobotnych na 100 mieszkańców skupiona jest na osiedlach 4, 11 oraz 1, 9, 10, 12.

Grafika 3 Długotrwałe bezrobotni na 100 mieszkańców – analiza porównawcza

Liczba długotrwałe bezrobotnych na 100 mieszkańców

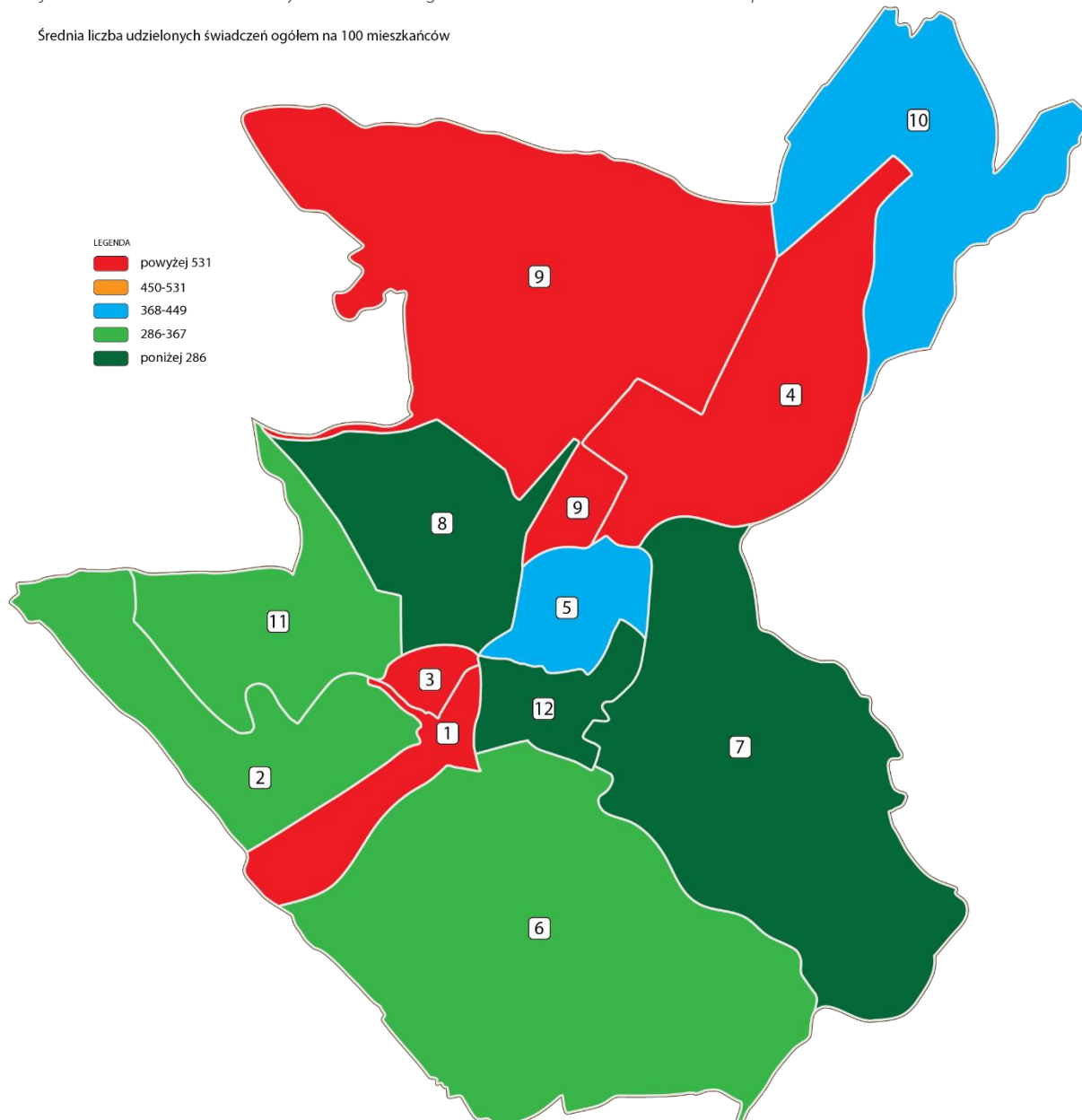
Źródło: opracowanie własne

Osoby będące klientami pomocy społecznej, świadczonej w mieście Gorlice przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Właśnie tę grupę uznaje się za kluczową z punktu widzenia rewitalizacji, która ma mieć głównie wymiar społeczny. Kluczową dla potrzeb delimitacji obszarów kryzysowych jest ocena, czy ogniska kryzysu obejmują większe, zwarte fragmenty miasta. Obszary takie w pierwszej kolejności wskazane powinny być do objęcia monitoringiem i podjęcia działań zaradczych.

Rozkład przestrzenny wskaźnika: średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców, zaprezentowany na poniższej grafice ujawnia, że najwięcej świadczeń udzielanych jest mieszkańcom osiedli 1, 3, 4, 9. Obszar osiedli 1,3 stanowi zwarte centrum miasta Gorlice. Ponadto wysokie wartości

analizowanego wskaźnika obserwuje się na zachód i północny zachód od ścisłego centrum. Najwyższą wartość wskaźnika – 973,04 udzielonych świadczeń na 100 mieszkańców odnotowano w obrębie osiedla 4 oraz osiedla 1 (wartość wskaźnika 806,40) przy średniej wartości dla miasta Gorlice 408,47.

Grafika 4 Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców – analiza porównawcza

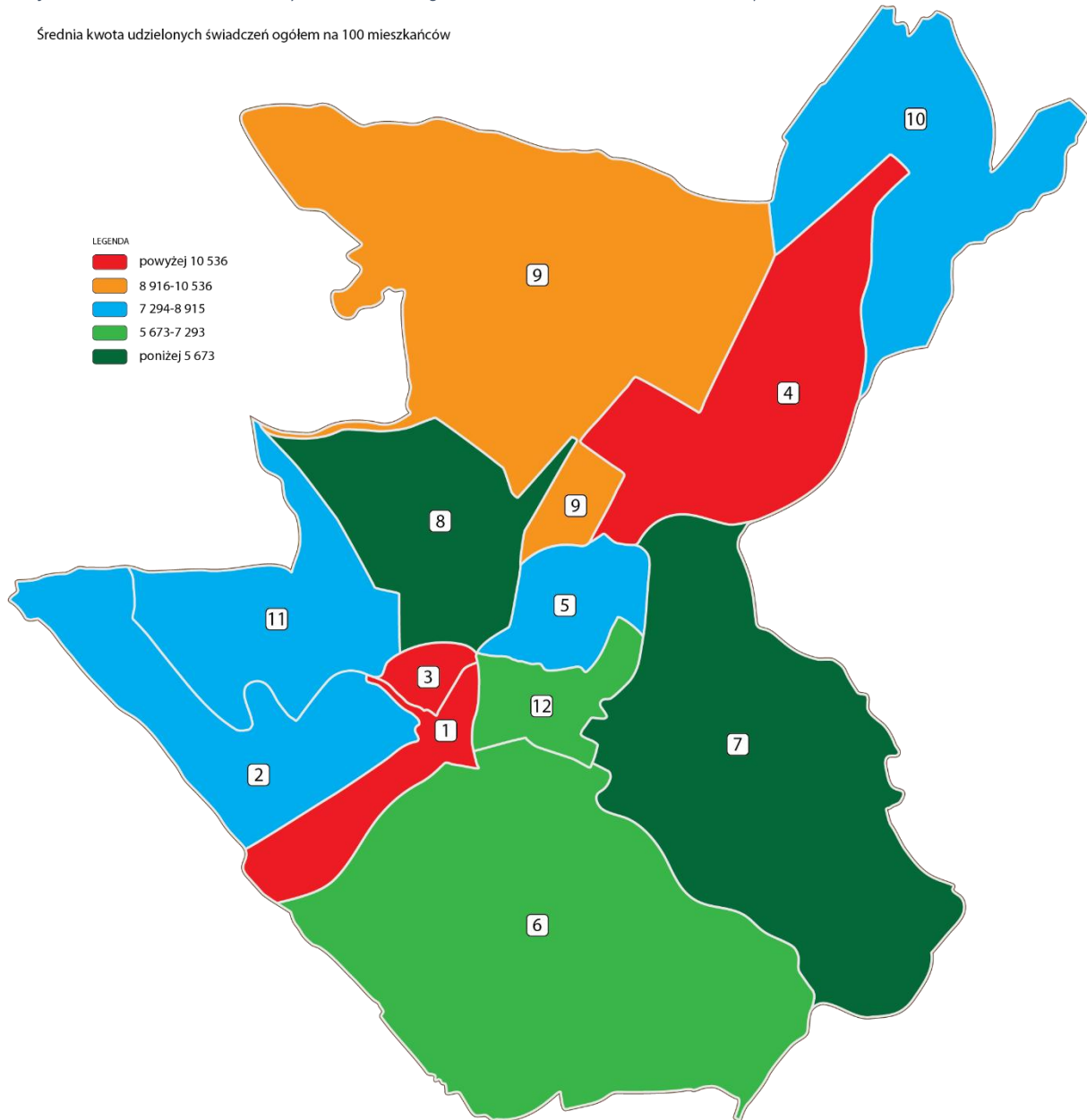

Źródło: opracowanie własne

Rozkład przestrzenny wskaźnika: średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców, obrazującego poziom finansowy udzielanej pomocy w mieście Gorlice prezentuje poniższa grafika. W dużym stopniu wartości wskaźnika determinowane są liczbą udzielonych świadczeń, dlatego obszarem, gdzie są one najwyższe znowu wskazuje się osiedla 1, 3, 4, 9. Najwyższą kwotę świadczeń udzielonych na 100 mieszkańców odnotowano na obszarze osiedla 1 (15 008,93) oraz osiedla 3 (13 042,88). Średnia wartość udzielanych na terenie całego miasta Gorlice wynosi 8 104,42.

Grafika 5 Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców – analiza porównawcza

Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców

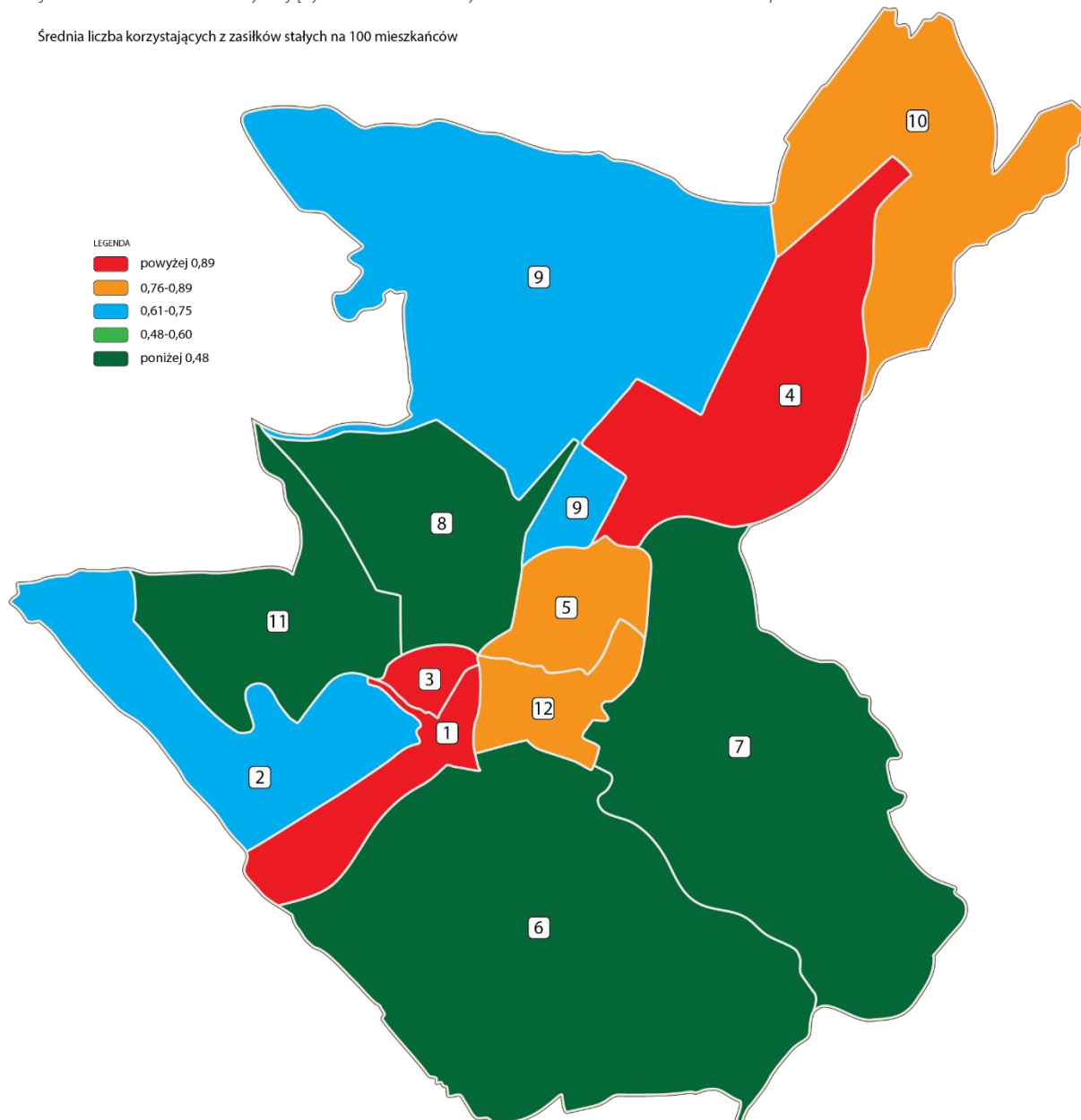

Źródło: opracowanie własne

Decyzje MOPS o przyznaniu zasiłków stałych podyktowane są ustawowymi progami dochodowymi, jednak sam fakt ich przyznawania i długotrwała forma ujawniają niekorzystną sytuację w kontekście jakości życia społeczności korzystającej z tej formy pomocy. Poniżej przedstawiono rozkład przestrzenny wskaźnika: średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców – średnia dla miasta Gorlice wynosi 0,68. Analiza ujawnia, że problem skoncentrowany jest analogicznie do wcześniej omawianych wskaźników, na osiedlach 1, 3, 4, 5, 10, 12. Najwyższa wartość wskaźnika została odnotowana na osiedlach 4 – 1,94 oraz 3 – 1. Jest to centralna część miasta Gorlice.

Grafika 6 Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców – analiza porównawcza

Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców

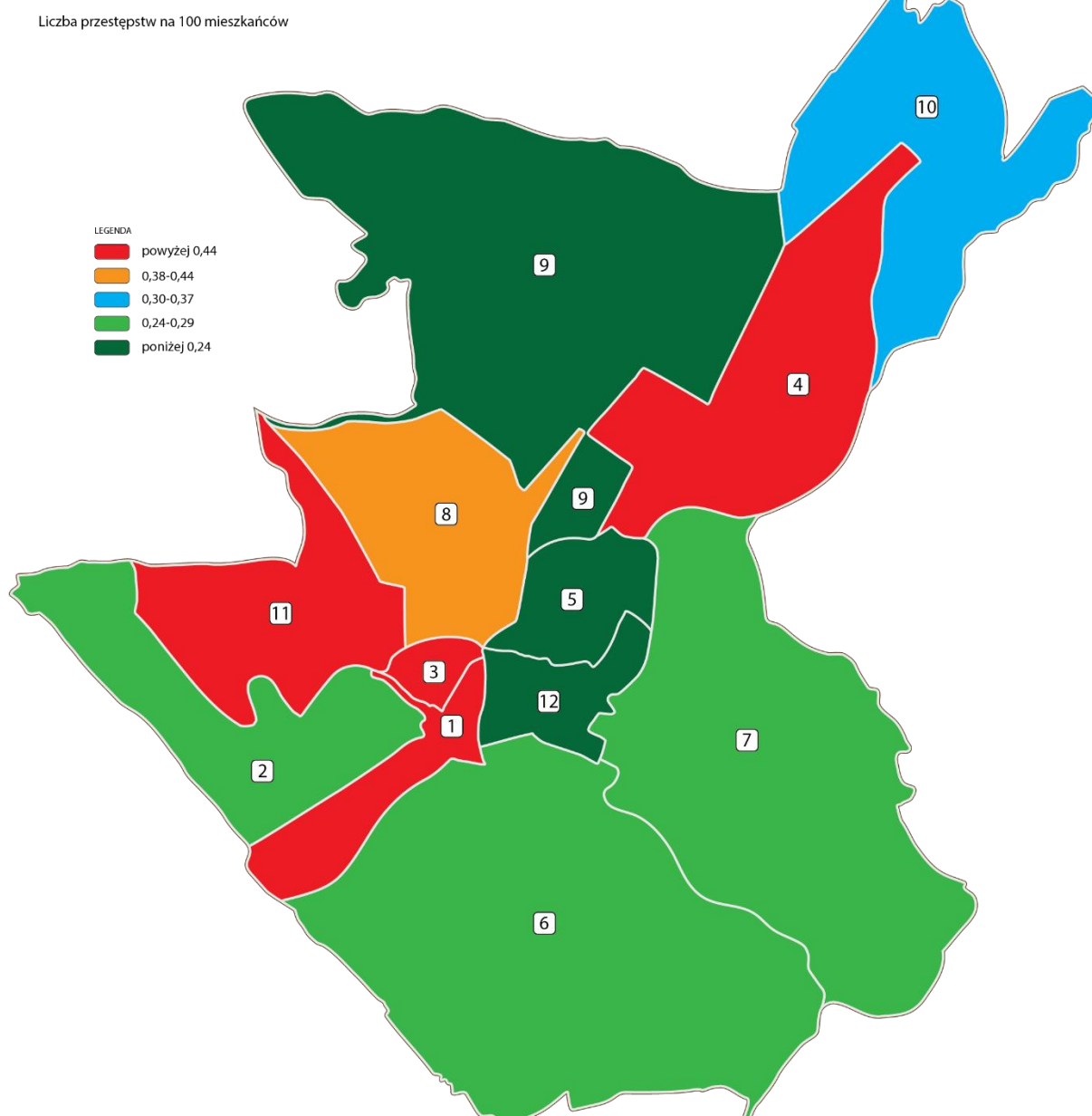
Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorlicach, osoby będące klientami pomocy społecznej znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Dużą grupę osób korzystających z pomocy społecznej stanowią osoby bezrobotne oraz osoby bierne zawodowo, w tym osoby starsze, chore, niepełnosprawne czy opiekujące się dziećmi. Grupa ta jest istotnym interesariuszem procesu rewitalizacji z punktu widzenia planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Kondycję społeczną wybranego obszaru określa się także w kontekście poziomu odczuwanego bezpieczeństwa, co z kolei ma znaczenie dla planowanych działań rewitalizacyjnych. Wskaźnik poziomu bezpieczeństwa mierzony liczbą przestępstw na 100 mieszkańców ujawnia poziom zagrożenia przestępczością na danym terenie. Na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji,

wśród czynów przestępczych odnotowanych w Gorlicach, najczęściej pojawiają się kradzieże, kradzieże z włamaniem i rozboje oraz bójki. Na terenie całego miasta najwyższe wartości wskaźnika pojawiają się sporadycznie. Jednak w kontekście analizowanych wcześniej wskaźników duże znaczenie ma odnotowanie najwyższego poziomu przestępczości na obszarze osiedli 1, 3, 4, 11, gdzie wartość wskaźnika wyrażona liczbą popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców obszaru wynosi powyżej 0,75 przy średniej wartości dla miasta Gorlice 0,34. Koncentracja zjawiska przestępczości o nieco niższej, jednak zwracającej uwagę wartości, zlokalizowana jest na osiedlu 8.

Grafika 7 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców

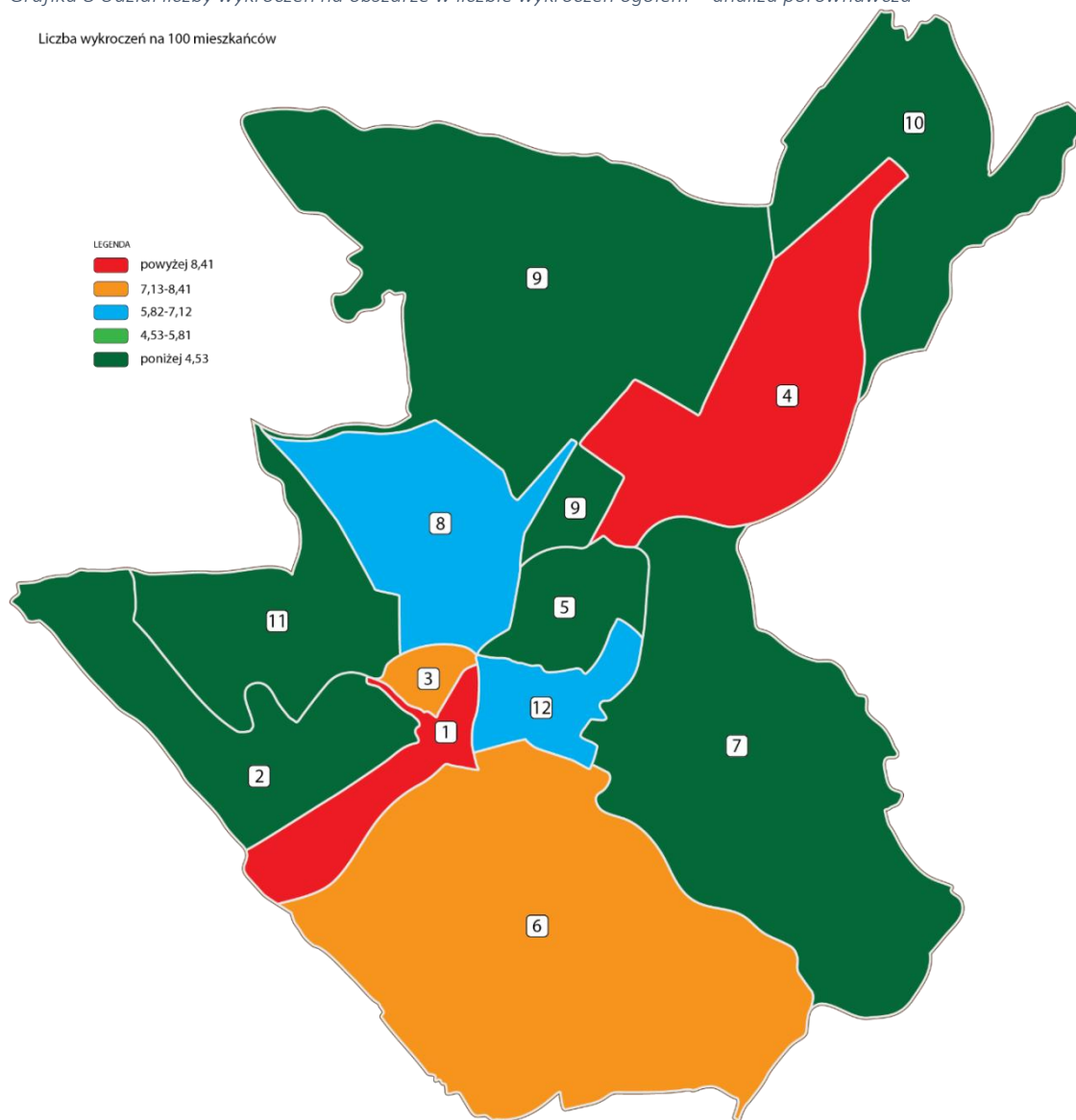
Źródło: opracowanie własne

Odczuwany przez społeczność Gorlic poziom bezpieczeństwa uzależniony jest także od liczby wykroczeń, jakie odnotowuje się na terenie miasta. Wykroczenia pojawiają się częściej na terenie miasta niż przestępstwa, a ich największe nasilenie lokalizuje się w centrum Gorlic, w rejonie osiedla 1

(27,79 przy wartości dla miasta Gorlice 6,47 i 4). Nieco niższa wartość wskaźnika, jednak niezminiejszająca poczucia zagrożenia mieszkańców, odnotowana została na osiedlach 3 oraz 6.

Grafika 8 Udział liczby wykroczeń na obszarze w liczbie wykroczeń ogółem – analiza porównawcza

Liczba wykroczeń na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

W kolejnym paragrafie przedstawiono dodatkowy czynnik kształtujący sferę społeczną. Przedstawiono frekwencję wyborczą odnotowaną w poszczególnych lokalach wyborczych na terenie Gorlic podczas wyborów samorządowych w 2014 roku. Zmienna ta obrazuje poziom aktywności społecznej i tym samym zdolność społeczności lokalnej do przeprowadzania zmian i samoorganizacji. W poniższej tabeli przedstawiono frekwencję wyborczą w poszczególnych jednostkach terytorialnych. Należy zwrócić uwagę, iż najniższy udział w wyborach odnotowano na obszarze Miasta Gorlice.

Tabela 3 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2014 roku na tle powiatu i województwa

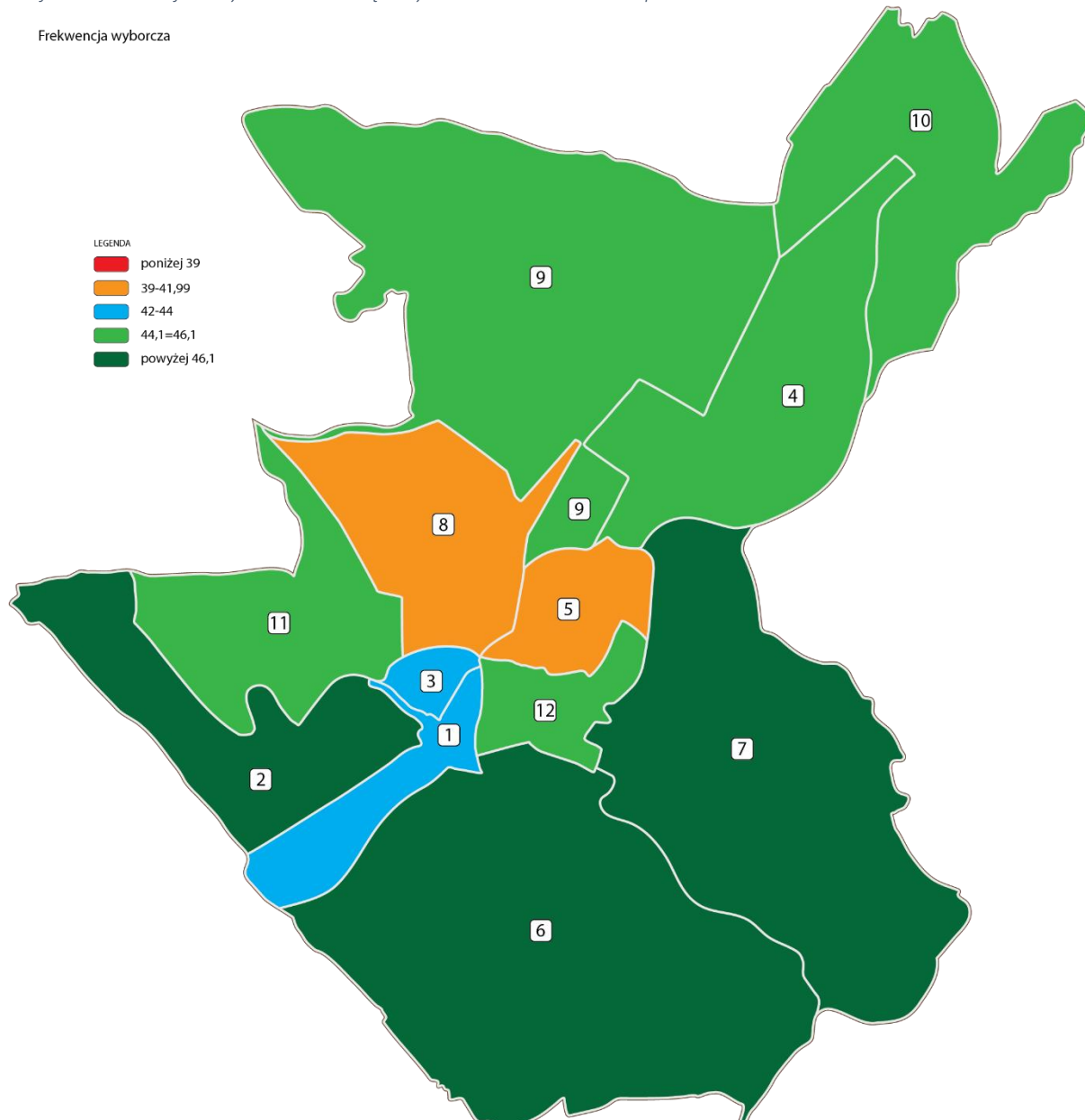
Jednostka referencyjna	Frekwencja wyborcza
------------------------	---------------------

Województwo małopolskie	48,45%
Powiat gorlicki	47,29%
Miasto Gorlice	43,91%

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Poniższa grafika prezentuje uczestnictwo w wyborach w mieście Gorlice. Najniższą frekwencję wyborczą odnotowano na terenie Osiedla nr 5 oraz Osiedla nr 8 – frekwencja w tych lokalizacjach nie przekroczyła 42%.

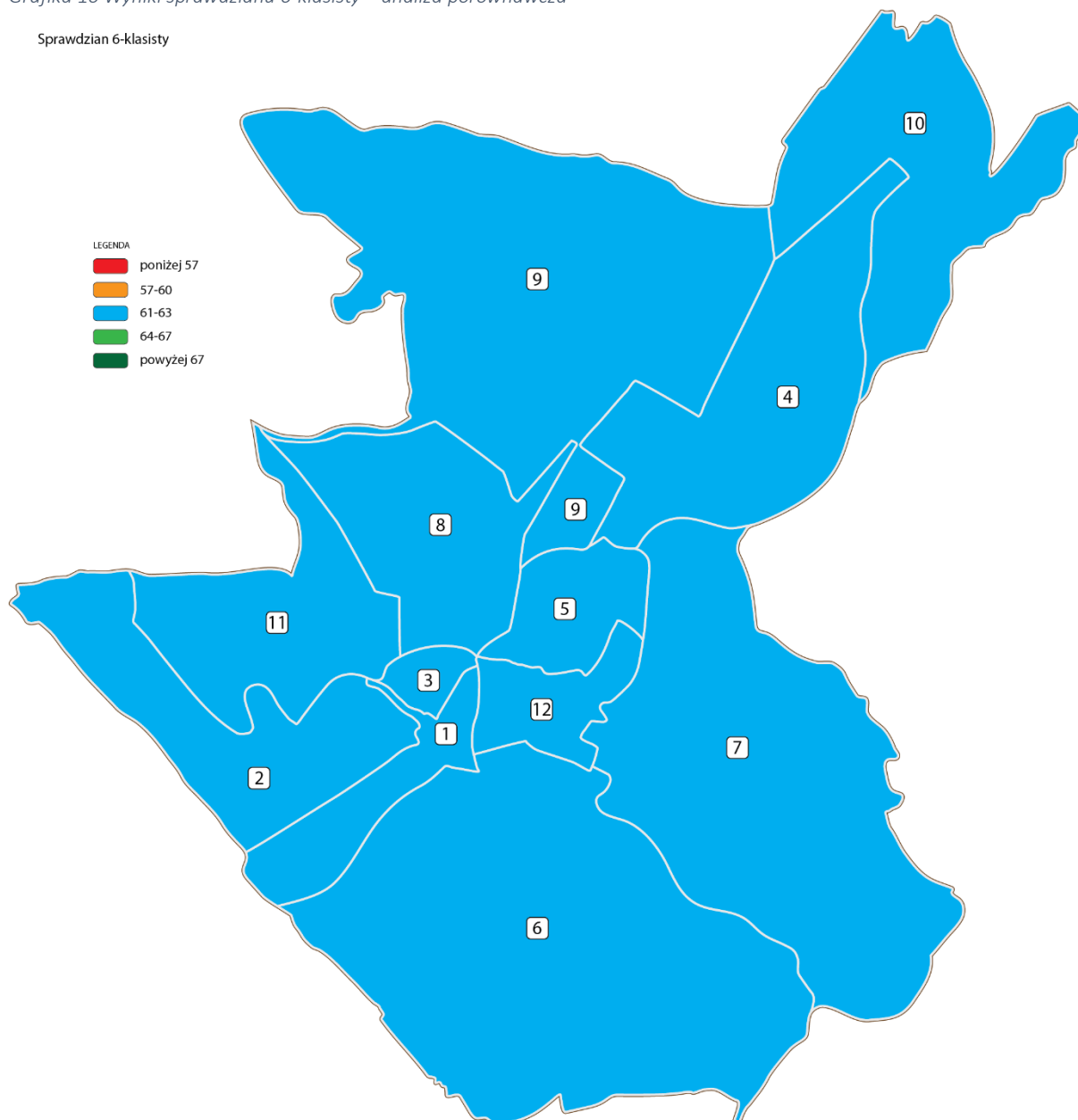
Grafika 9 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku – analiza porównawcza

Źródło: opracowanie własne

Kolejną analizowaną zmienną były wyniki sprawdzianu 6-klasisty jako obiektywnego wskaźnika jakości usług publicznych. Na terenie Gorlic zlokalizowane jest 5 szkół podstawowych będących jednostkami organizacyjnymi miasta. Wyniki gorlickich uczniów nieznacznie różnicują wskazane jednostki statystyczne, a wynik procentowy sprawdzianu uczniów w 2016 roku wyniósł w poszczególnych szkołach 62%-63%. Należy jednak podkreślić, że wyniki uczniów w Gorlicach są niższe niż średnia w województwie małopolskim, która wyniosła 66%. Na poniższej grafice przedstawiono rozkład przestrzenny wyników sprawdzianu 6-klasisty dla poszczególnych osiedli uwzględniając podział miasta na obręby szkolne.

Grafika 10 Wyniki sprawdzianu 6-klasisty – analiza porównawcza

Źródło: opracowanie własne

3.1.2 Podsumowanie analizy porównawczej czynników społecznych

Analiza sfery społecznej określonego obszaru, z punktu widzenia rewitalizacji, uwzględnia zasadnicze problemy, jakie dotyczą społeczność i które mają wpływ na jej niski status społeczny, ubóstwo, bezrobocie, konieczność korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, zachowania niepożądane społecznie, często implikujące niski poziom bezpieczeństwa.

Powyższa analiza porównawcza czynników ukazujących kondycję społeczną miasta Gorlice wskazuje, gdzie przestrzennie koncentrują się zjawiska kryzysowe. Wybrane do analizy wskaźniki, omówione i zaprezentowane na mapach, wskazują tereny w mieście Gorlice, których kondycja społeczna jest niska, co oznacza, że zamieszkująca je społeczność jest już dotknięta wykluczeniem społecznym, a na pewno jest tym zjawiskiem zagrożona. Poniżej zestawiono zmienne z zakresu sfery społecznej oraz obszary, gdzie zlokalizowano występowanie najwyższej wartości wskaźników obrazujących degradację społeczną terenów. Każdą zmienną skategoryzowano według gradacji punktowej (1 – bardzo wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 2 – wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 3 – przeciętne natężenie zjawiska kryzysowego, 4 – niskie natężenie zjawiska kryzysowego, 5 – bardzo niskie natężenie zjawiska kryzysowego). Skala punktowa odpowiada skali zamieszczonej na mapach przedstawiających rozkład przestrzenny analizowanych zmiennych, gdzie przedział oznaczony kolorem czerwonym odpowiada przedziałowi obejmującemu wartości najmniej korzystne z punktu widzenia rewitalizacji (na skali punktowej to wartość 1 czyli bardzo wysokie natężenie zjawiska kryzysowego i analogicznie kolor zielony odpowiada wartości 5 – bardzo niskie natężenie zjawiska kryzysowego, wartości pomiędzy zgodnie ze wskazaną regułą). Przyjęta forma prezentacji danych umożliwia ich łatwe porównanie i analizę bazującą na wartościach znormalizowanych. W związku z powyższym, obliczono średnią wartość dla każdej z wyróżnionych jednostek statystycznych, a uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszarów najbardziej kryzysowych. Wartość średnia poszczególnych jednostek statystycznych (osiedli) w przypadku czynników społecznych została odniesiona do wartości referencyjnej (średniej wartości degradacji społecznej dla miasta Gorlice), a w przypadku sfer pozaspołecznych analizowano z osobna wskaźnik syntetyczny dla każdej ze sfer, co umożliwiło jednoznacznie identyfikację przynajmniej jednej sfery kryzysowej dla obszarów objętych kryzysem społecznym.

Tabela 4 Obszary występowania negatywnych zjawisk społecznych w mieście Gorlice

Obszar	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców	Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na obszarze w liczbie przestępstw ogółem	Liczba wykroczeń na obszarze w liczbie wykroczeń ogółem	Frekwencja wyborcza	Sprawdzian 6-klasisty	Syntetyczny wskaźnik społeczny
Osiedle nr 1	2	2	1	1	1	1	1	3	3	1,67
Osiedle nr 2	3	3	4	3	3	4	5	5	3	3,67
Osiedle nr 3	5	5	1	1	1	1	2	3	3	2,44
Osiedle nr 4	1	1	1	1	1	1	1	4	3	1,56
Osiedle nr 5	3	3	3	3	2	5	5	2	3	3,22
Osiedle nr 6	3	4	4	4	5	4	2	5	3	3,78
Osiedle nr 7	4	3	5	5	5	4	5	5	3	4,33
Osiedle nr 8	3	3	5	5	5	2	3	2	3	3,44
Osiedle nr 9	2	2	1	2	3	5	5	4	3	3,00
Osiedla nr 10	3	2	3	3	2	3	5	4	3	3,11
Osiedle nr 11	1	1	4	3	5	1	5	4	3	3,00
Osiedle nr 12	3	2	5	4	2	5	3	4	3	3,44
Wartość referencyjna dla Miasta										3,06

Źródło: opracowanie własne

Analiza czynników społecznych determinujących konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych pokazuje, że terenami szczególnie problemowymi, gdzie koncentrują się negatywne zjawiska społeczne i występuje tam zagrożenie ich nasilania się i rozprzestrzeniania, są rejony centralne miasta i rejony usytuowane w kierunku północnym od centrum Gorlic, są to Osiedla nr: 4, 1, 3, 9, 11, dla których syntetyczny wskaźnik społeczny przyjmuje wartość poniżej wartości referencyjnej miasta Gorlice (3,06). Społeczność tam zamieszkująca szczególnie dotknięta jest problemem bezrobocia i w konsekwencji koniecznością korzystania z pomocy świadczonej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorlicach. Ponadto obszary te charakteryzuje wyższy niż w innych częściach miasta poziom przestępczości i popełnianych wykroczeń, co również determinuje jakość życia i wizerunek tych terenów.

Po wstępnej delimitacji obszaru w zakresie sfery społecznej wskazuje się na wyjątkowe zagęszczenie zjawisk kryzysowych w obrębie centrum miasta, a także na osiedlach położonych na północ od centrum. W celu weryfikacji, identyfikacji i zawężenia obszaru ogniskowania się zjawisk kryzysowych przeprowadzono, zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, analizę pozostałych czynników rozwojowych.

3.2 Analiza pozostałych czynników rozwojowych

W ramach analizy pozostałych czynników rozwojowych wyszczególniono sferę gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. W tabeli poniżej zaprezentowano zestaw wskaźników opisujących każdą ze sfer.

Tabela 5 Wskaźniki pozostałych czynników rozwojowych

Sfera	Wskaźnik	Opis
Gospodarcza	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców	Wskaźnik koncentruje się na aktywności gospodarczej mieszkańców. Skategoryzowana na podstawie liczby działalności gospodarczych na 100 mieszkańców obszaru. Źródło KRS, CEIDG, UM Gorlice
	Bilans nowo rejestrowanych działalności gospodarczych i wyrejestrowanych działalności	Wskaźnik opisuje kondycję gospodarczą na podstawie salda nowo rejestrowanych działalności gospodarczych i wyrejestrowanych działalności. Źródło KRS, CEIDG, UM Gorlice
Środowiskowa	Klimat akustyczny	Zmienna prezentowana w formie skategoryzowanej. Poziom natężenia hałasu został oceniony na podstawie natężenia ruchu samochodowego, pełnionych funkcji obszaru oraz usytuowania zakładów przemysłowych. Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Gorlice, Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Dla Gminy Gorlice na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020
	Jakość powietrza atmosferycznego	Zmienna obrazująca jakość powietrza atmosferycznego. Wskaźnik oszacowano na podstawie danych zawartych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Gorlice oraz lokalizacji zakładów przemysłowych. Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Gorlice

Sfera	Wskaźnik	Opis
	Ilość wyrobów zawierających azbest	Zmienna prezentująca ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących we własności osób fizycznych. Źródło: Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest z terenu Miasta Gorlice do roku 2032
Przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność usług publicznych w mieście Gorlice	Zmienna prezentowana w formie skategoryzowanej. Oszacowana na podstawie liczby obiektów świadczących usługi publiczne (urzędy, instytucje kultury, placówki edukacyjne, obiekty sportowe itp.) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru. Źródło: UM Gorlice
	Dostęp do przestrzeni zielonych w mieście Gorlice	Wskaźnik prezentowany w formie kategoryzacji. Obliczono na podstawie powierzchni terenów zielonych w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru
	Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik określa dostępność komunikacyjną poszczególnych obszarów. Zmienna została obliczona na podstawie liczby przystanków komunikacji miejskiej znajdujących się na obszarze
Techniczna	Poziom degradacji technicznej w mieście Gorlice	Zmienna prezentowana w formie skategoryzowanej. Szacunkowa wartość wskaźnika dotycząca poziomu degradacji obiektów została ustalona na podstawie wywiadów z zarządcami publicznymi, przedstawicielami spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych i wizyt studyjnych
	Potrzeby w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej	Zmienna prezentowana w formie skategoryzowanej. Szacunkowa wartość wskaźnika dotycząca potrzeb termomodernizacyjnych została ustalona na podstawie wywiadów z zarządcami publicznymi, przedstawicielami spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych i wizyt studyjnych

Źródło: opracowanie własne

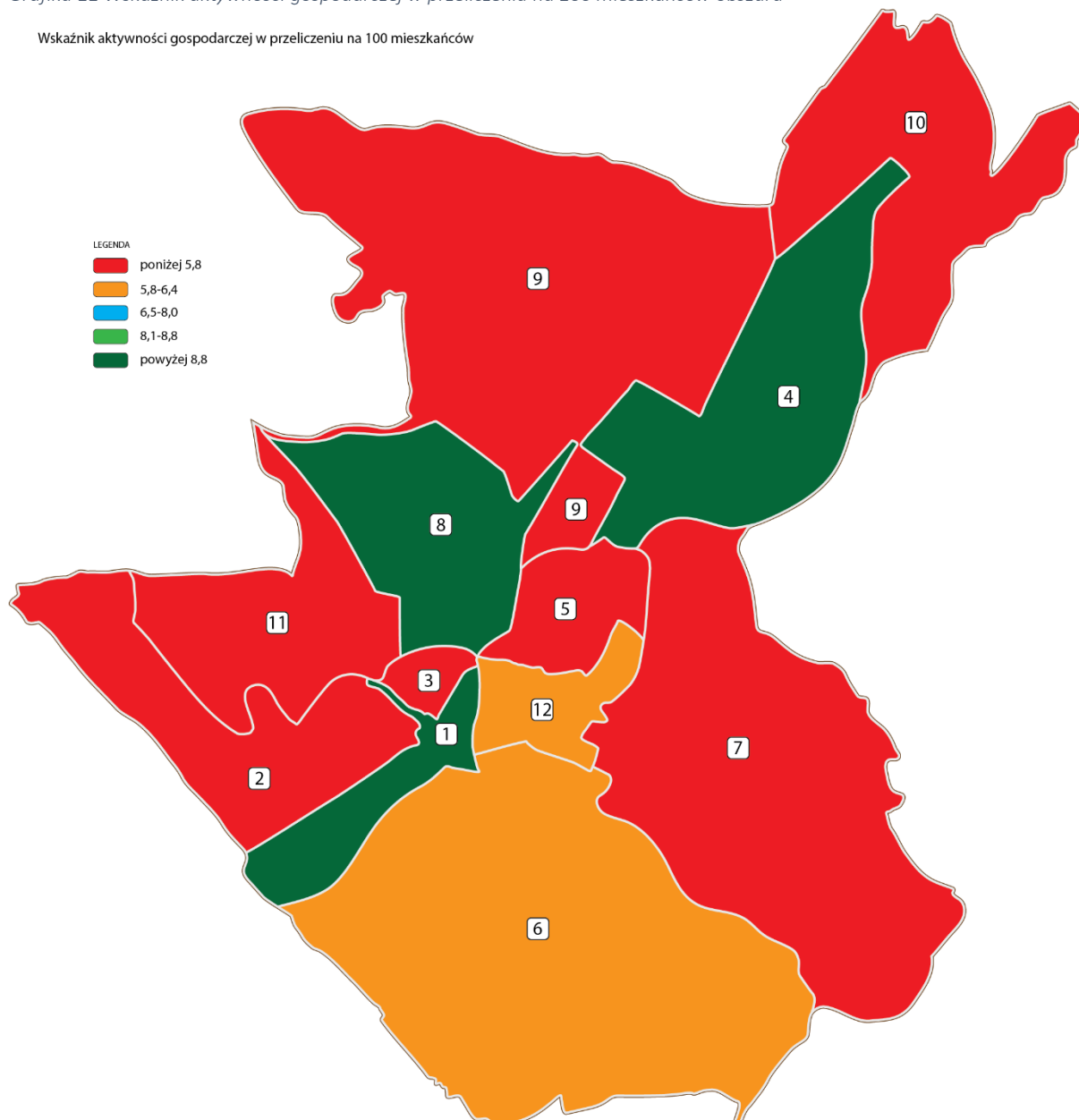
3.2.1 Analiza sfery gospodarczej

Rozwój gospodarczy poszczególnych jednostek statystycznych został zobrazowany poziomem rozwoju przedsiębiorczości prezentowanym w formie przeliczeniowej, wyrażanej liczbą zarejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców (wskaźnik aktywności gospodarczej). Bazowano tu na danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Krajowego Rejestru Sądowego. Ujęto zatem w analizie wszystkie podmioty gospodarcze aktywnie działające w mieście Gorlice. Na terenie Gorlic działają 1 692 zarejestrowane firmy, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 7,25.

Rozkład zmiennej podlega dużemu wpływowi struktury demograficznej i przestrzennej miasta. Najkorzystniejsza sytuacja w tym względzie występuje na osiedlach: 1,4,8 (wartość wskaźnika 26,8-41,4). Najniższe wartości wskaźnika osiągają: obszar osiedla 3 (4,1 zarejestrowanych działalności na 100 mieszkańców) oraz osiedla: 2, 5, 7, 9, 10 i 11 (wartości w przedziale 2,8-5,8).

Grafika 11 Wskaźnik aktywności gospodarczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

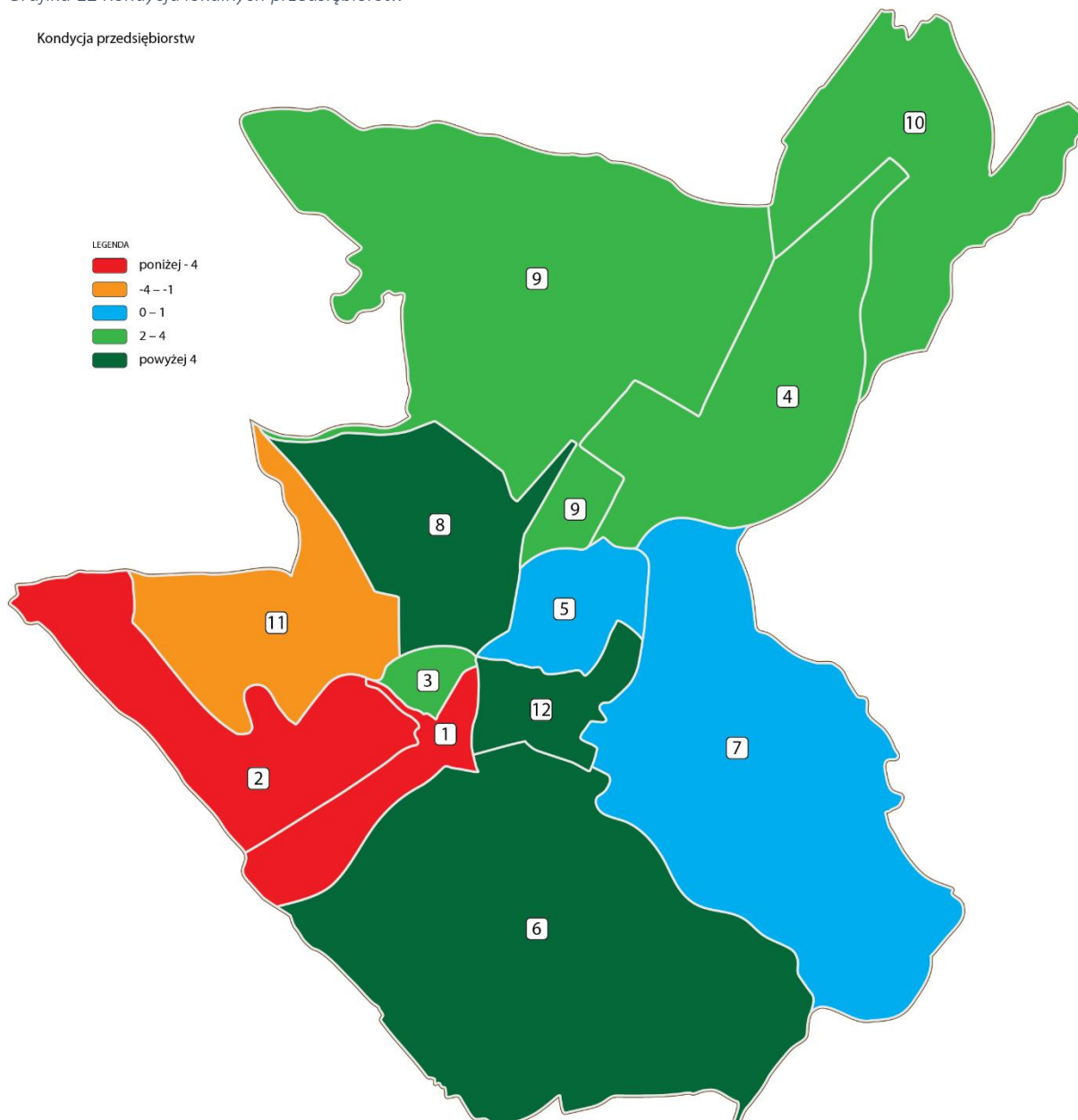
Wskaźnik aktywności gospodarczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym czynnikiem z zakresu sfery gospodarczej, który umożliwia zobrazowanie poziomu przedsiębiorczości w poszczególnych jednostkach statystycznych jest stosunek rejestrowanych podmiotów gospodarczych do wyrejestrowanych. Świadczy on o kondycji gorlickich przedsiębiorstw. W 2015 r. na terenie Gorlic zarejestrowano 189 nowych podmiotów gospodarczych wyrejestrowano natomiast 150. Oznacza to, że w ujęciu ogólnym gorlicka gospodarka odnotowuje niewielki przyrost nowych podmiotów gospodarczych. Na tle miasta i innych jednostek porównawczych najgorszą kondycję gospodarczą wykazują osiedla 1 i 2, gdzie odpowiednio bilans rejestrowanych firm przyjął wartości ujemne -6 oraz -5. Poniższa grafika przedstawia rozkład przestrzenny wskaźnika.

Grafika 12 Kondycja lokalnych przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne

3.2.2 Analiza sfery środowiskowej

W kontekście jakości życia na określonym obszarze istotne znaczenie ma poziom hałasu, który zwykle generowany jest przez ruch drogowy i uciążliwą działalność przemysłową. Poniższa grafika prezentuje rozkład przestrzenny wskaźnika: poziom hałasu w mieście Gorlice, który został oszacowany na podstawie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorlice na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020. We wspomnianych dokumentach wskazuje się na uciążliwość hałasu pochodzącego z zakładów produkcyjnych zlokalizowanych na północ od osiedla nr 3 oraz wysokie obciążenie ruchem kołowym w centralnie położonych obszarach (w szczególności wzdłuż drogi krajowej 28 oraz drogi wojewódzkiej 977 – przebiegającej przez centrum

Gorlic). Dodatkowo grono złożone z fachowców i urzędników Urzędu Miasta Gorlice podczas spotkań konsultacyjnych dokonało oceny wskazanych zjawisk w oparciu o skalę od 1-5, gdzie 1 oznaczało bardzo negatywne oddziaływanie zjawiska, a 5 wysoką jakość opisywanego parametru. 10 osób dokonało oceny w podanej skali a poszczególnym ocenom przypisano wagi (1-5). Następnie obliczono średnią ważoną opisywanego parametru, a średnie ważone ocen stanowiły podstawę do zróżnicowania wskaźników w obrębie miasta Gorlice zgodnie ze skalą:

- powyżej 4,75 – bardzo niski poziom hałasu
- 3,76 - 4,75 – niski poziom hałasu
- 2,76 - 3,75 – przeciętny poziom hałasu
- 2,00 - 2,75 – wysoki poziom hałasu
- poniżej 2,00 – bardzo wysoki poziom hałasu

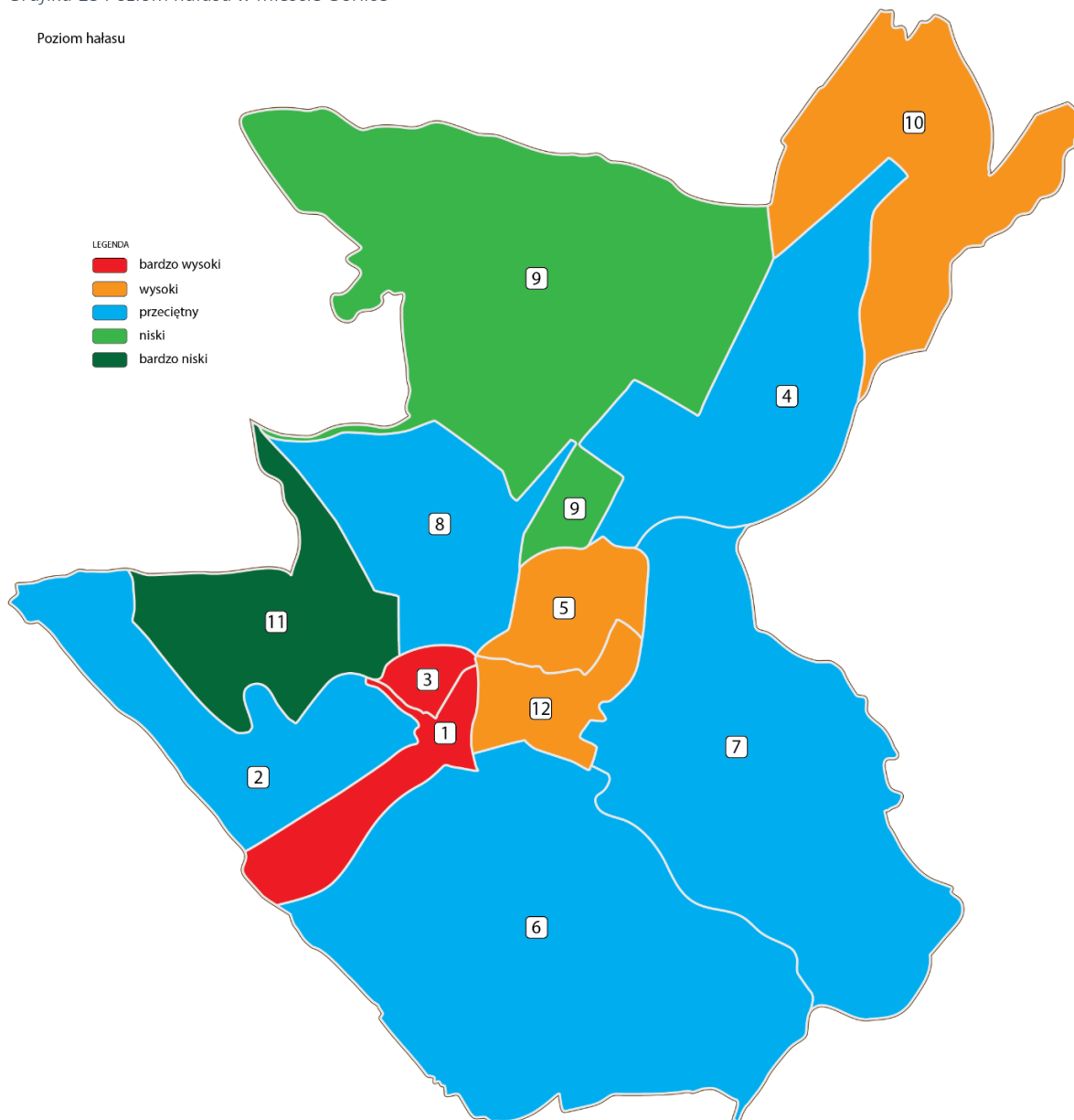
Tabela 6 Ocena natężenia hałasu

	bardzo wysoki poziom hałasu	wysoki poziom hałasu	przeciętny poziom hałasu	niski poziom hałasu	bardzo niski poziom hałasu	średnia ważona
Osiedle nr 1	5	4	1	0	0	1,60
Osiedle nr 2	1	3	3	3	0	2,80
Osiedle nr 3	6	3	1	0	0	1,50
Osiedle nr 4	2	2	3	2	1	2,80
Osiedle nr 5	4	2	1	3	0	2,30
Osiedle nr 6	2	3	2	1	2	2,80
Osiedle nr 7	1	2	4	2	1	3,00
Osiedle nr 8	2	1	3	3	1	3,00
Osiedle nr 9	1	1	1	3	4	3,80
Osiedle nr 10	2	2	4	1	1	2,70
Osiedle nr 11	0	0	0	2	8	4,80
Osiedle nr 12	4	2	3	1	0	2,10

Źródło: badania własne

Analiza hałasu w Gorlicach wprost wskazuje na szczególnie negatywny poziom tego zjawiska na Osiedlu 1 i 3. Słabnięcie natężenia hałasu postępuje zgodnie z oddalaniem się od głównych szlaków komunikacyjnych i terenów o wysokim stopniu zurbanizowania. Najniższe wskaźniki odnotowano na osiedlach 11 i 9. Na poniższej grafice przedstawiono zasięg terytorialny natężenia hałasu.

Grafika 13 Poziom hałasu w mieście Gorlice

Źródło: opracowanie własne

Jakość powietrza na danym terenie bezpośrednio świadczy o jego uwarunkowaniach środowiskowych. Dlatego istotna dla analizy sfery środowiskowej obszaru Gorlic jest analiza poszczególnych jednostek statystycznych w kontekście jakości powietrza. Zgodnie z obraną metodologią 10 osób oceniło wartość parametru jakości powietrza. W tabeli przedstawiono średnią ważoną ocen, które przypisano poszczególnym jednostkom zgodnie ze skalą:

- powyżej 4,75 – bardzo wysoka jakość powietrza
- 3,75-4,75 – wysoka jakość powietrza
- 2,76-3,75 – przeciętny jakość powietrza
- 2-2,75 – niska jakość powietrza
- poniżej 2,00 – bardzo niska jakość powietrza

Tabela 7 Ocena jakości powietrza

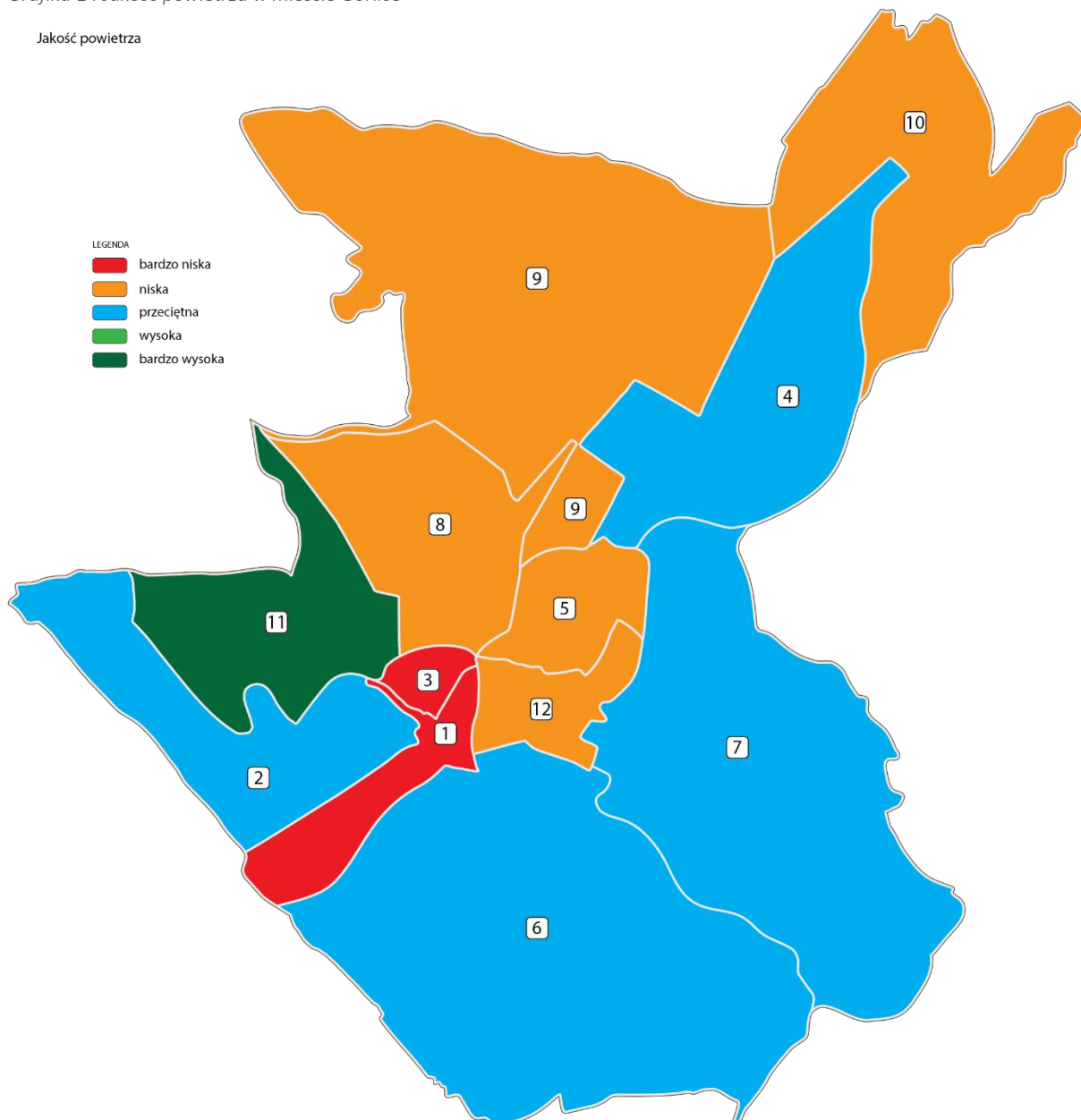
	bardzo niska jakość powietrza	niska jakość powietrza	przeciętna jakość powietrza	wysoka jakość powietrza	bardzo wysoka jakość powietrza	średnia ważona
Osiedle nr 1	5	2	2	1	0	1,90
Osiedle nr 2	1	2	3	2	2	3,20
Osiedle nr 3	4	4	1	1	0	1,90
Osiedle nr 4	1	2	2	4	1	3,20
Osiedle nr 5	3	3	2	2	0	2,30
Osiedle nr 6	1	1	4	4	0	3,10
Osiedle nr 7	2	2	2	2	2	3,00
Osiedle nr 8	3	2	3	2	0	2,40
Osiedle nr 9	4	3	2	1	0	2,00
Osiedle nr 10	3	2	2	2	1	2,60
Osiedle nr 11	0	0	0	0	10	5,00
Osiedle nr 12	3	1	3	2	1	2,70

Źródło: badania własne

Jak zauważono największa emisja odnotowywana jest w centralnej części miasta, co związane jest przede wszystkim ze znaczącym natężeniem ruchu samochodowego, jak również znacznym stopniem zurbanizowania obszaru itp. Do szczególnie narażonych na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego należy zaliczyć osiedle 1 i 3.

Na podstawie danych zawartych w Programie Gospodarki Niskoemisyjnej na obszarze miasta Gorlice dochodzi do przekroczeń pyłu zawieszonego PM10 oraz Bezo(α)pirenu. Jakość powietrza atmosferycznego w ramach jednostek miejskich różnicują takie czynniki jak: wzmożony ruch kołowy, wykorzystywanie niskiej jakości paliw i urządzeń grzewczych lub występowanie zakładów produkcyjnych. Stąd też najniżej zostały ocenione obszary centralnie położone ze względu na dodatkowe obciążenia komunikacyjne, występowanie dużych zakładów produkcyjnych, jak i występowanie starej zabudowy, która rzadko wyposażona jest w nowoczesne systemy grzewcze. Głównymi kierunkami działań w zakresie ochrony powietrza w Gorlicach jest m.in.: wprowadzenie ograniczeń w stosowaniu paliw stałych, realizacja gminnych programów ograniczania niskiej emisji – eliminacja niskosprawnych urządzeń na paliwa stałe, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych i sieci gazowych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników, termomodernizacja budynków oraz wspieranie budownictwa energooszczędnego w budownictwie mieszkaniowym oraz w obiektach użyteczności publicznej, ograniczenie emisji z transportu i emisji przemysłowej, a także edukacja ekologiczna mieszkańców i ochrona terenów zielonych.

Grafika 14 Jakość powietrza w mieście Gorlice

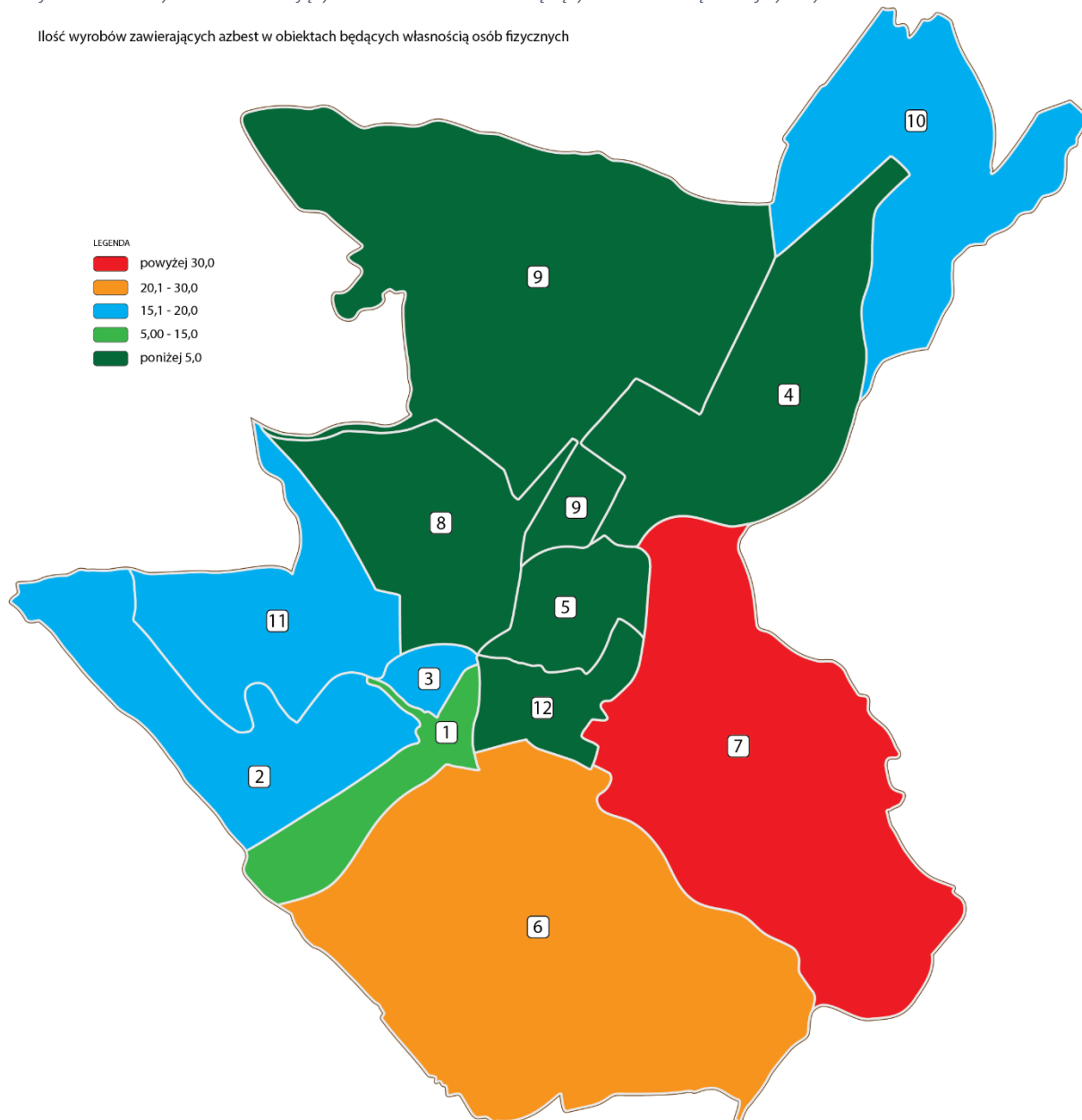

Źródło: opracowanie własne

Na kolejnej grafice zamieszczono przestrzenny rozkład wyrobów zawierających azbest, który jest substancją wyjątkową groźną dla zdrowia i życia człowieka. Jednym z zadań samorządu przewidzianych przez *Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032* jest przygotowanie programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na szczeblu gminnym. Ogólną rolą takiego programu jest określenie planu działań dla osiągnięcia właściwego tempa usuwania użytkowanych wyrobów zawierających azbest. Miasto Gorlice posiada opracowany *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Gorlice do roku 2032*. Jego realizacja przyniesie korzyści społeczne, ekonomiczne i ekologiczne polegające na minimalizacji przedostawania się włókien azbestu, podniesieniu jakości życia mieszkańców, jak również poprawie wyglądu zewnętrznego obiektów budowlanych i ich stanu technicznego.

Na terenie miasta Gorlice, w ramach prac nad *Programem usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Gorlice do roku 2032*, została przeprowadzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest zarówno w budynkach należących do osób fizycznych, jak i w budynkach należących do osób prawnych oraz w budynkach będących w administracji osób prawnych. W momencie inwentaryzacji na terenie miasta łączna masa wyrobów zawierających azbest będąca własnością osób fizycznych wyniosła 167,7214 Mg (Megagram). Dane inwentaryzacyjne umożliwiły wypracowanie wskaźnika: ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych, którego rozkład przestrzenny prezentuje grafika poniżej. Najgorsza sytuacja w omawianym aspekcie występuje na osiedlach 7 i 6. Na osiedlach 2, 3, 10, 11 sytuacja jest umiarkowana, niemniej jednak obiekty wymagają działań eliminujących azbest. Znaczna część miasta Gorlice jest w sytuacji bardzo dobrej i dobrej. Jest to efektem sukcesywnych działań wynikających z wdrażania *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Gorlice do roku 2032*.

Grafika 15 Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych

Źródło: opracowanie własne

3.2.3 Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gorlice” stanowi podstawę prawną sporządzonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- Plan Nr 1 obejmujący całe miasto w granicach administracyjnych jest ukończony, zatwierdzony uchwałą Nr 276/ XXVII /2004 Rady Miasta Gorlice z dnia 9 grudnia 2004 r.;
- Plan Nr 2, obejmujący południowo – wschodnią część miasta (dzielnice: Sokół, Łęgi, Zawodzie, Nowodworze), ukończony, zatwierdzony uchwałą Nr 502/LII/2006 Rady Miasta Gorlice z dnia 21 września 2006 r.;

- Plan Nr 3 obejmujący dzielnice: Śródmieście, Magdalena, os. Łysogórskie (tereny w widłach rzek: Ropa, Stróżowianka), ukończony, zatwierdzony uchwałą Nr 520/LV/2006 Rady Miasta Gorlice z dnia 26 października 2006 r.;
- Plan nr 4 obejmujący teren o powierzchni 1108,94 ha jest ukończony, zatwierdzony uchwałą Nr 362 / XXXIX /2005 Rady Miasta Gorlice z dnia 29 września 2005 r.

W kontekście jakości życia elementem istotnym z zakresu zagospodarowania przestrzennego terenu jest dostępność do usług publicznych świadczonych przez instytucje publiczne tj. Urząd Miasta, Gorlickie Centrum Kultury, placówki edukacyjne, przychodnie zdrowia, banki itp. Grono złożone z fachowców i urzędników Urzędu Miasta Gorlice podczas spotkań konsultacyjnych dokonało oceny dostępności do usług publicznych w oparciu o skalę od 1-5, gdzie 1 oznaczało bardzo niską dostępność, a 5 bardzo wysoką dostępność parametru. 10 osób dokonało oceny w podanej skali a poszczególnym ocenom przypisano wagi (1-5). Następnie obliczono średnią ważoną opisywanego parametru, a średnie ważone ocen stanowiły podstawę do zróżnicowania wskaźników w obrębie miasta Gorlice zgodnie ze skalą:

- powyżej 3,31 – bardzo wysoka dostępność
- 3,02 – 3,31 – wysoka dostępność
- 2,46 – 3,01 – przeciętna dostępność
- 2,21 - 2,45 – niska dostępność
- poniżej 2,21 – bardzo niska dostępność

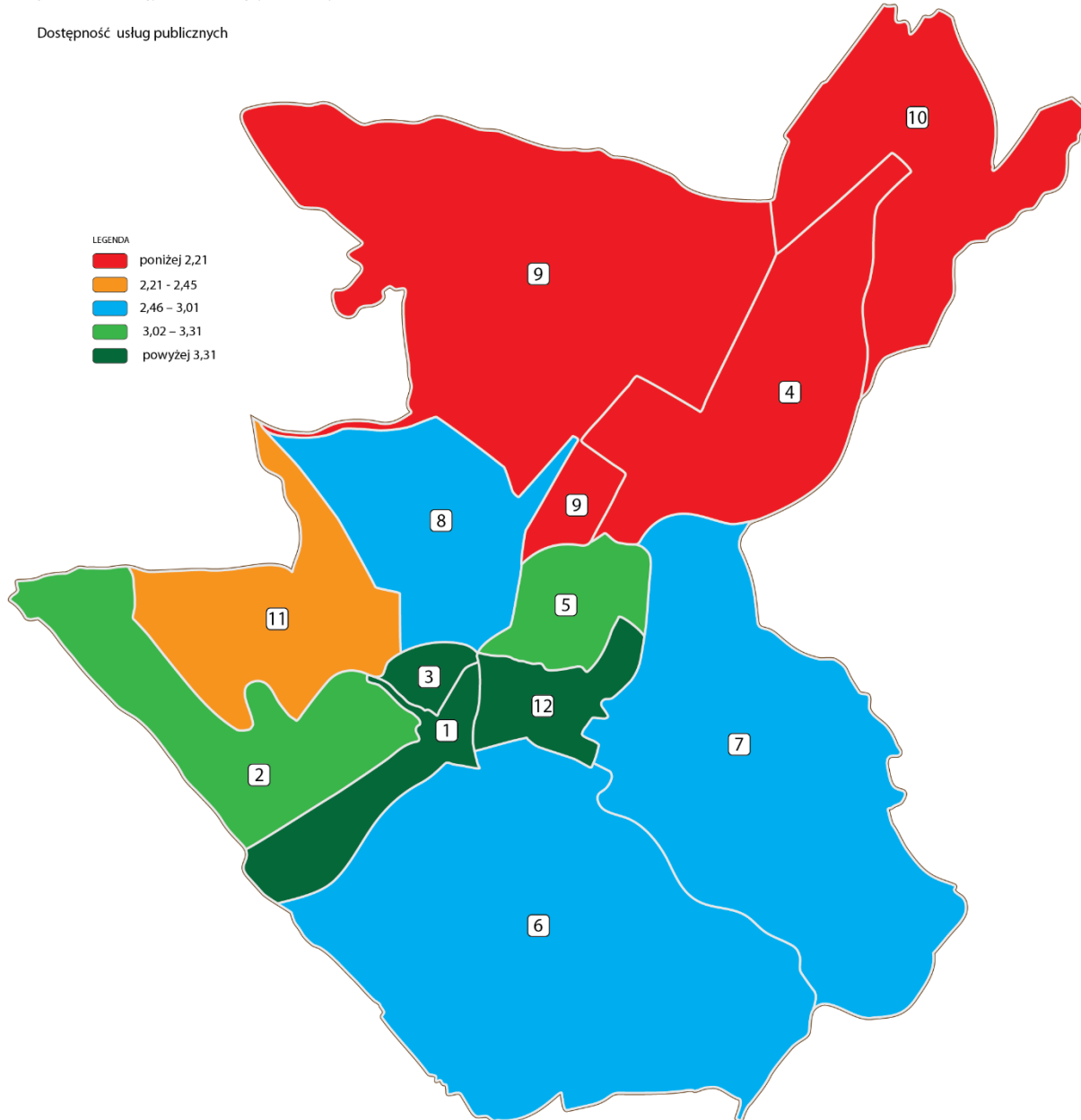
Tabela 8 Ocena dostępności do usług publicznych

	bardzo niska dostępność	niska dostępność	przeciętna dostępność	wysoka dostępność	bardzo wysoka dostępność	średnia ważona
Osiedle nr 1	1	2	2	2	3	3,40
Osiedle nr 2	1	3	2	2	2	3,10
Osiedle nr 3	0	2	1	4	3	3,80
Osiedle nr 4	3	5	1	1		2,00
Osiedle nr 5	1	1	4	4	0	3,10
Osiedle nr 6	2	2	3	2	1	2,80
Osiedle nr 7	3	1	4	1	1	2,60
Osiedle nr 8	1	2	5	2	0	2,80
Osiedle nr 9	4	4	2	0	0	1,80
Osiedle nr 10	5	4	1	0	0	1,60
Osiedle nr 11	3	3	2	2	0	2,30
Osiedle nr 12	0	1	1	5	3	4,00

Źródło: badania własne

Rozkład przestrzenny wskaźnika na zamieszczonej poniżej grafice pokazuje, że największe ograniczenia w tym zakresie mają mieszkańcy osiedli: 4, 9, 10. Natomiast najwyższe wartości wskaźnika lokują się w obszarze osiedli: 1, 3, 12. Nieco niższa dostępność do usług publicznych jest na terenie osiedli: 2 i 5.

Grafika 16 Dostępność usług publicznych w mieście Gorlice

Źródło: opracowanie własne

Czynnikiem mającym bezpośredni wpływ na jakość życia jest dostęp do przestrzeni zielonych o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym (parki, skwery, itp). Enklawami zieleni w mieście są Park Miejski im. Wojciecha Biechońskiego - położony w widłach rzeki Ropy i potoku Sękówka, w granicach osiedla 12 oraz najstarszy w mieście Park im. Williama MacGarveya położony na osiedlu 9. Ogólnie miasto Gorlice należy zaliczyć do bogatych w zielen miejską, ponieważ udział powierzchni terenów zielonych w ogólnej powierzchni miasta wynosi 1,9% (przy średniej w województwie małopolskim

0,2%). Jednak zwraca się uwagę, iż na terenie miasta znajdują się zaledwie dwa duże obiekty spacerowo-wypoczynkowe, co w znacznym stopniu ogranicza dostęp do nich. Zgodnie z obraną metodologią 10 osób oceniło wartość parametru dostępności do terenów zielonych. W tabeli przedstawiono średnią ważoną ocen, które przypisano poszczególnym jednostkom zgodnie ze skalą:

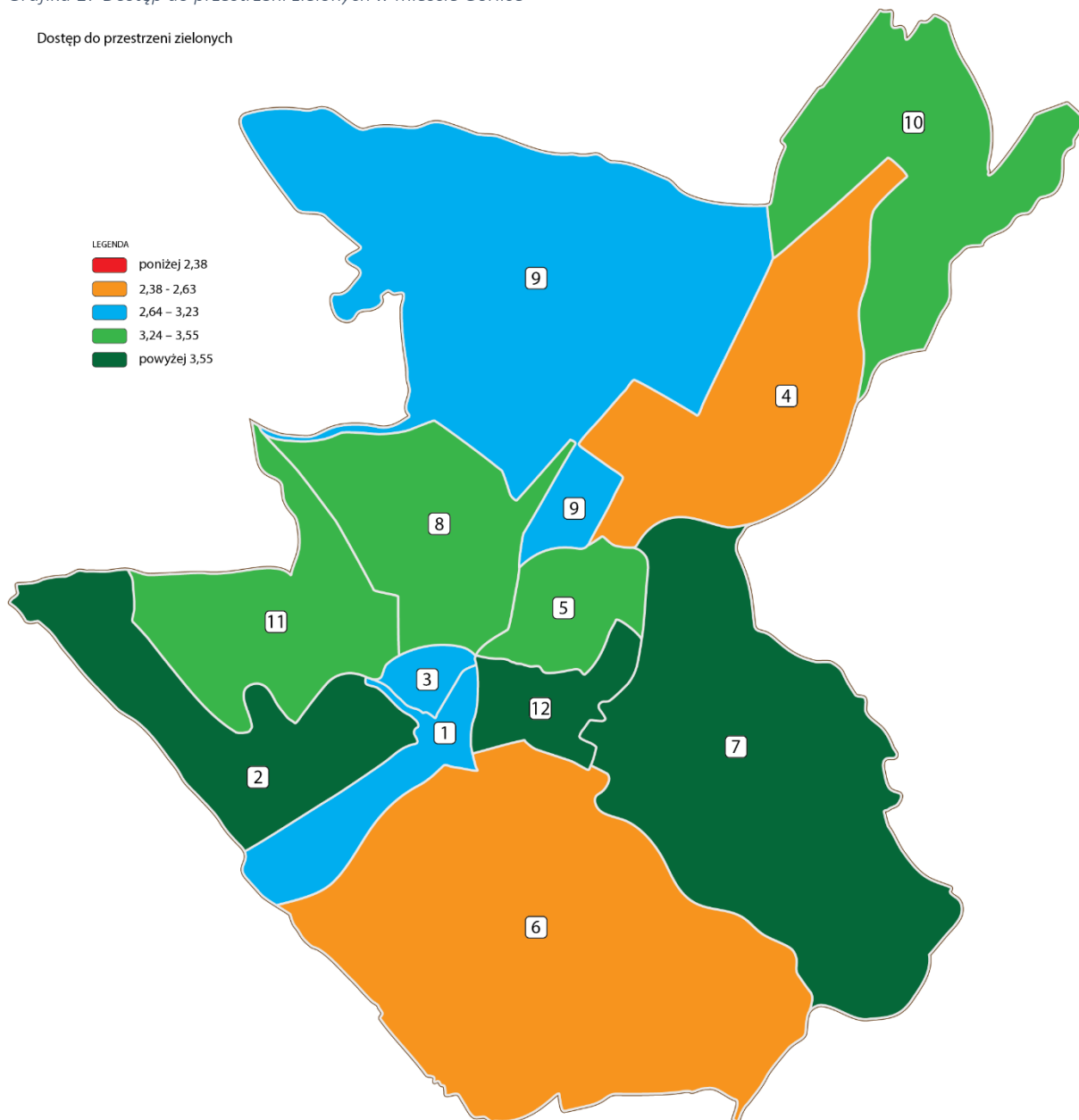
- powyżej 3,55 – bardzo wysoka dostępność
- 3,24 – 3,55 – wysoka dostępność
- 2,64 – 3,23 – przeciętna dostępność
- 2,38 - 2,63 – niska dostępność
- poniżej 2,38 – bardzo niska dostępność

Tabela 9 Ocena dostępności do przestrzeni zielonych

	bardzo niska dostępność	niska dostępność	przeciętna dostępność	wysoka dostępność	bardzo wysoka dostępność	średnia ważona
Osiedle nr 1	1	2	4	2	1	3,00
Osiedle nr 2	0	0	3	2	5	4,20
Osiedle nr 3	0	2	6	1	1	3,10
Osiedle nr 4	3	2	2	2	1	2,60
Osiedle nr 5	0	2	4	2	2	3,40
Osiedle nr 6	1	5	2	1	1	2,60
Osiedle nr 7	0	1	2	2	5	4,10
Osiedle nr 8	1	2	1	3	3	3,50
Osiedle nr 9	1	1	5	2	1	3,10
Osiedle nr 10	1	1	2	4	2	3,50
Osiedle nr 11	1	1	4	4	2	3,42
Osiedle nr 12	0	0	1	4	5	4,40

Źródło: badania własne

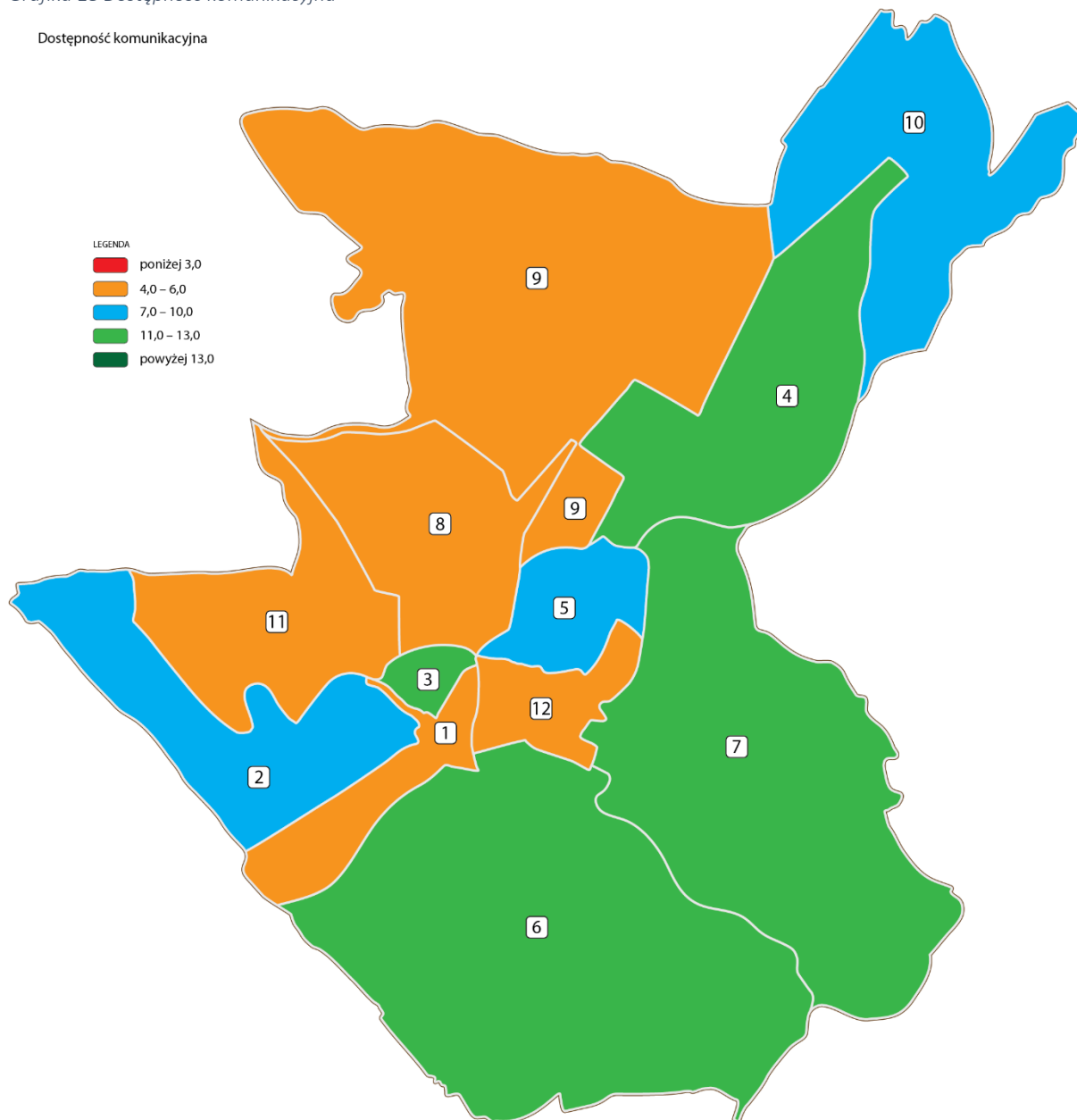
Grafika 17 Dostęp do przestrzeni zielonych w mieście Gorlice

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym analizowanym czynnikiem kształtującym sferę przestrzenno-funkcjonalną jest dostępność do środków komunikacji publicznej. Na następnej grafice przedstawiono zasięg terytorialny wskaźnika, który oszacowano na podstawie liczby przystanków autobusowych w poszczególnych jednostkach statystycznych. Najniższą dostępnością komunikacyjną cechują się osiedla 1, 8, 9, 11, 12 gdzie liczba przystanków komunikacji miejskiej jest najniższa.

Grafika 18 Dostępność komunikacyjna

Źródło: opracowanie własne

Ostatnią analizowaną zmienną jest poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu. Na obszarze miasta Gorlice występuje znaczne zróżnicowanie pod względem zarówno funkcji terenu, jak i momentu powstawania zabudowy i nie zawsze te elementy pozostają ze sobą w harmonii. Zgodnie z obraną metodologią 10 osób oceniło wartość parametru poziomu dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu. W tabeli przedstawiono średnią ważoną ocen, które przypisano poszczególnym jednostkom zgodnie ze skalą:

- powyżej 3,16 – bardzo wysoki poziom dostosowania
- 2,88 - 3,16 – wysoki poziom dostosowania

- 2,35 - 2,87 – przeciętny poziom dostosowania
- 2,11 - 2,34 – niski poziom dostosowania
- poniżej 2,11 – bardzo niski poziom dostosowania

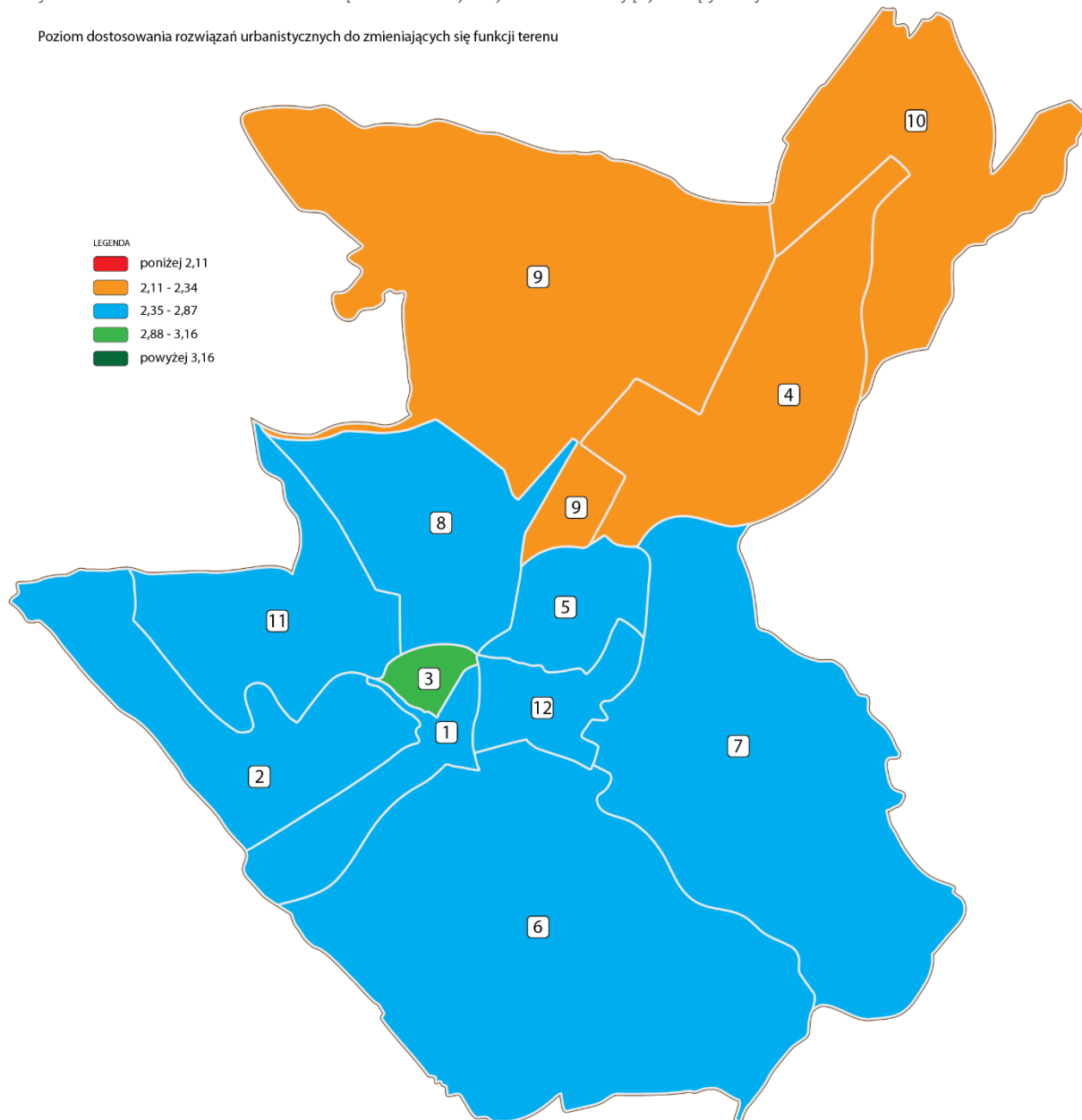
Tabela 10 Ocena poziomu dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu

	bardzo niski poziom dostosowania	niski poziom dostosowania	przeciętny poziom dostosowania	wysoki poziom dostosowania	bardzo wysoki poziom dostosowania	średnia ważona
Osiedle nr 1	2	2	4	1	1	2,70
Osiedle nr 2	2	1	5	1	1	2,80
Osiedle nr 3	1	3	3	1	2	3,00
Osiedle nr 4	3	3	2	2	0	2,30
Osiedle nr 5	2	2	3	2	1	2,80
Osiedle nr 6	2	2	4	1	1	2,70
Osiedle nr 7	2	1	5	2	0	2,70
Osiedle nr 8	1	2	5	2	0	2,80
Osiedle nr 9	3	3	3	1	0	2,20
Osiedle nr 10	4	2	2	2	0	2,20
Osiedle nr 11	2	2	3	2	1	2,80
Osiedle nr 12	2	1	5	2	0	2,70

Źródło: badania własne

Najniższy stopień dostosowania rozwiązań urbanistycznych odnotowano na obszarze osiedli 4, 9 i 10, co wynika z historii i ich funkcji. Tradycyjnie obszary te identyfikowane są jako przemysłowe, od końca XIX wieku zlokalizowane były tam duże zakłady przemysłowe wraz z infrastrukturą mieszkaniową dla pracowników. W wyniku transformacji ustrojowej obszar w znacznym stopniu zmienił swoje funkcje, a zaniedbania związane z bieżącym przekształcaniem terenu wpłynęły na jego dysfunkcjonalność. Na ocenę poszczególnych obszarów miała także wpływ pełniona przez nie funkcja – o ile w części obszar osiedli 4, 9 i 10 pełni funkcje przemysłowe, to kwestie związane z infrastrukturą są niedostosowane do nowych sposobów produkcji i transportu produkowanych wyrobów. W przypadku osiedla numer 3 odnotowuje się najwyższy poziom dostosowania terenu ze względu na przeprowadzone działania rewitalizacyjne w poprzedniej perspektywie finansowej. Na poniższej grafice przedstawiono jakościową ocenę dostosowania rozwiązań urbanistycznych.

Grafika 19 Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu

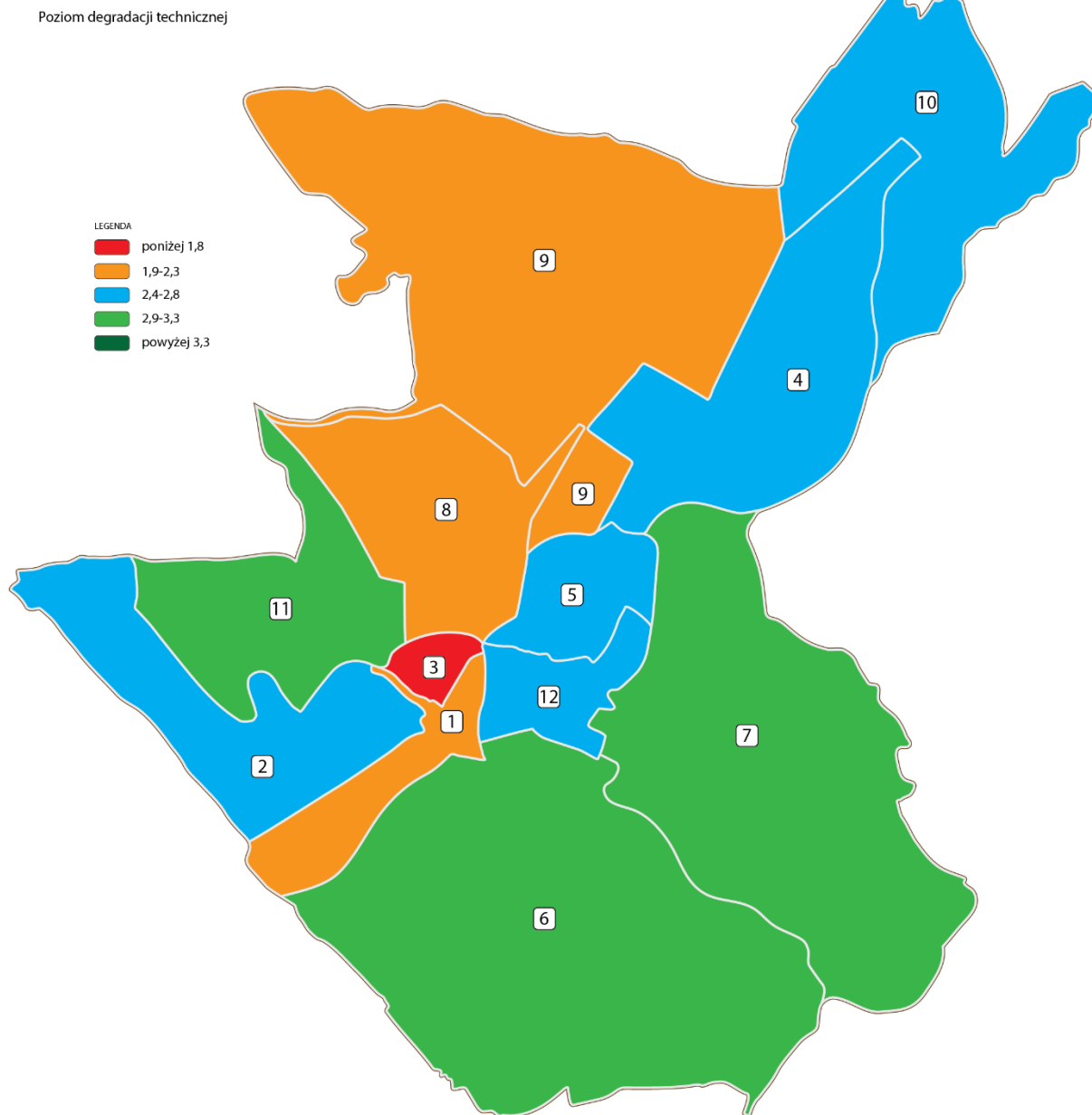
Źródło: opracowanie własne

3.2.4 Analiza sfery technicznej

W mieście Gorlice obserwuje się problemy w zakresie sfery technicznej. Niektóre rejony miasta pozostają niedoinwestowane, co determinuje zły stan części budynków publicznych i mieszkalnych oraz przestrzeni wokół nich. Powyższe wskazania wpłynęły na określenie wskaźnika pozwalającego na ocenę sytuacji w sferze technicznej, którym jest poziom degradacji technicznej. Wskaźnik stworzono na podstawie danych uzyskanych od zarządców budynków: zarządców publicznych, spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, jak również wizyt studyjnych, podczas których oceniano stan infrastruktury.

Rozkład przestrzenny wskaźnika pokazuje, że obszarami o szczególnie wysokim stopniu degradacji w Gorlicach są: obszar osiedla 3 oraz obszar 1, 8 i 9. Najlepszą kondycję techniczną wykazują osiedla: 6, 7 i 11.

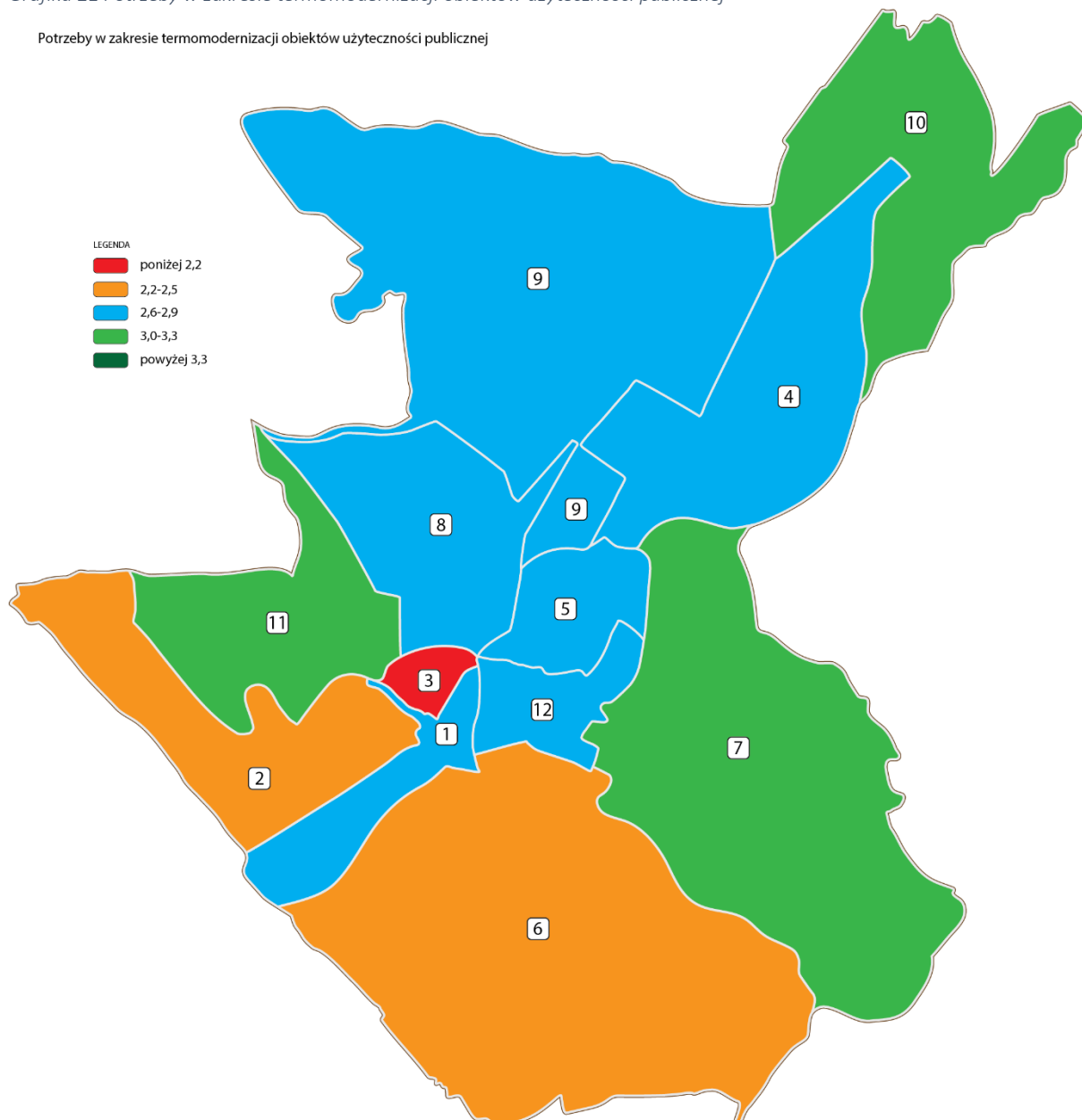
Grafika 20 Poziom degradacji technicznej w mieście Gorlice

Źródło: opracowanie własne

Analiza pozyskanych danych dotyczących sfery technicznej pozwoliła także na wypracowanie wskaźnika, który określa potrzeby termomodernizacyjne obiektów użyteczności publicznej. Poniższa grafika przedstawia rozkład przestrzenny wskaźnika i ujawnia, że prace termomodernizacyjne, wpływające na kondycję techniczną i środowiskową obszaru, najbardziej potrzebne są w obszarze osiedla nr 3, a także na osiedlach nr 2 i 6.

Grafika 21 Potrzeby w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej

Źródło: opracowanie własne

3.2.5 Podsumowanie analizy porównawczej pozostałych czynników

Przeprowadzona powyżej analiza sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej oraz technicznej, z punktu widzenia rewitalizacji ujawnia zasadnicze problemy, jakimi dotknięte są poszczególne rejony miasta Gorlice. Analiza czynników potwierdziła, że wysokim poziomem zdegradowania charakteryzują się te obszary, które dotknięte są najbardziej problemami społecznymi, co oznacza konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych na każdej płaszczyźnie, aby proces rewitalizacji mógł okazać się skuteczny. Analizę przeprowadzono na dwóch poziomach. Pierwszym z nich jest analiza poszczególnych zmiennych zgodnie z przypisaną skalą 5 punktową, z kolei drugim poziomem jest obliczony dla każdej sfery z osobna wskaźnik syntetyczny (osobno dla sfery technicznej, gospodarczej,

środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej). Ze względu na natężenie zmiennych w pierwszej kolejności przyjęto, iż identyfikacja stanu kryzysowego to stan, w którym przyjęte wartości w poszczególnych sferach są najniższe w mieście (w ramach porównania poszczególnych jednostek).

Poziom poszczególnych zmiennych jest zróżnicowany. Analiza ich pokazuje, iż kryzys społeczny w połączeniu z kryzysem w pozostałych sferach (jednostki, w których poszczególne obszary uzyskują wartości najmniej korzystne), koncentruje się na Osiedlach nr: 1 (kryzys w sferze środowiskowej i technicznej), 3 (kryzys w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej), 4 (kryzys w sferze przestrzenno-funkcjonalnej), 9 (kryzys w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej) i 11 (kryzys w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej).

Tabela 11 Analiza porównawcza pozostałych wskaźników

SFERA	GOSPODARCZA			ŚRODOWISKOWA			PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA				TECHNICZNA	
	Wskaźnik aktywności gospodarczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Kondycja przedsiębiorstw	Poziom hałasu	Jakość powietrza	Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych	Dostępność usług publicznych	Dostęp do przestrzeni zielonych	Dostępność komunikacyjna	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	Poziom degradacji technicznej	Potrzeby w zakresie termomodernizacji i obiektów użyteczności publicznej	
Zarząd Osiedla nr 1	5	1	1	1	4	5	3	2	3	2	3	
Zarząd Osiedla nr 2	1	1	3	3	3	4	5	3	3	3	2	
Zarząd Osiedla nr 3	1	4	1	1	3	5	3	4	4	1	1	
Zarząd Osiedla nr 4	5	4	3	3	5	1	2	4	2	3	3	
Zarząd Osiedla nr 5	1	3	2	2	5	4	4	3	3	3	3	
Zarząd Osiedla nr 6	2	5	3	3	2	3	2	4	3	4	2	
Zarząd Osiedla nr 7	1	3	3	3	1	3	5	4	3	4	4	
Zarząd Osiedla nr 8	5	5	3	2	5	3	4	2	3	2	3	
Zarząd Osiedla nr 9	1	4	4	2	5	1	3	2	2	2	3	
Zarząd Osiedla nr 10	1	4	2	2	3	1	4	3	2	3	4	
Zarząd Osiedla nr 11	1	2	5	5	3	2	4	2	3	4	4	
Zarząd Osiedla nr 12	2	5	2	2	5	5	5	2	3	3	3	

Tabela 12 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery - wskaźnik degradacji

SFERA	GOSPODARCZA	ŚRODOWISKOWA	PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	TECHNICZNA
Zarząd Osiedla nr 1	3,00	2,00	3,25	2,50
Zarząd Osiedla nr 2	1,00	3,00	3,75	2,50
Zarząd Osiedla nr 3	2,50	1,67	4,00	1,00
Zarząd Osiedla nr 4	4,50	3,67	2,25	3,00
Zarząd Osiedla nr 5	2,00	3,00	3,50	3,00
Zarząd Osiedla nr 6	3,50	2,67	3,00	3,00
Zarząd Osiedla nr 7	2,00	2,33	3,75	4,00
Zarząd Osiedla nr 8	5,00	3,33	3,00	2,50
Zarząd Osiedla nr 9	2,50	3,67	2,00	2,50
Zarząd Osiedla nr 10	2,50	2,33	2,50	3,50
Zarząd Osiedla nr 11	1,50	4,33	2,75	4,00
Zarząd Osiedla nr 12	3,00	2,00	3,25	2,50
	2,73	2,91	3,07	2,86

3.3 Analiza GRID – czynniki społeczne

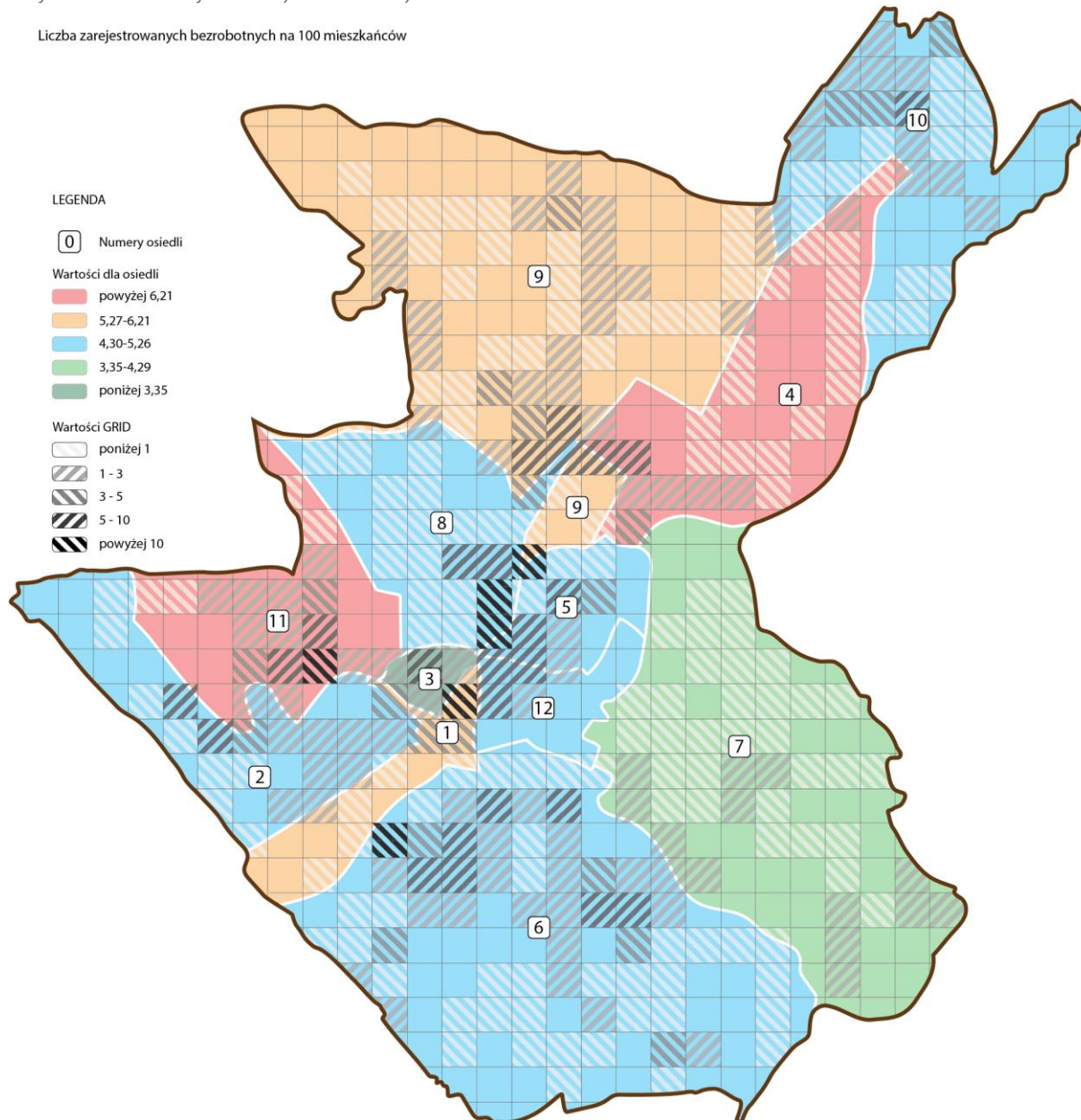
Analogicznie do analizy porównawczej, opartej o sieć jednostek pomocniczych – osiedli, w przedmiotowym podrozdziale została przedstawiona analiza GRID czynników społecznych, w której przyjętymi jednostkami statystycznymi są identyczne kwadraty o powierzchni 4,62 ha. Ze względu na nierównomierny rozkład czynników z zakresu sfery społecznej, konieczne było pogłębienie analizy wokół najbardziej problemowych osiedli z punktu widzenia analizy. Triangulacja metod badawczych posłużyła precyzyjnemu wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Skonstruowaną siatką opisano całą powierzchnię miasta, co umożliwiło identyfikację społecznych zjawisk kryzysowych z dużą dokładnością (wskazując np. konkretne ulice). Działanie to wpisuje się w zasadę triangulacji metod badawczych, dzięki której weryfikacji zostaną poddane wcześniej uzyskane wyniki, zidentyfikowane ogniska problemów, co umożliwi między innymi zawężenie potencjalnego obszaru interwencji.

Kolejne mapy przedstawiają te same czynniki społeczne, które wybrano podczas analizy porównawczej, wyłączając te, których nie sposób opisać siatką GRID, czyli wynik sprawdzianu 6-klasisty (które nie różnicują poszczególnych części miasta - wyniki poszczególnych szkół wahały się w przedziale 62%-63%) oraz frekwencję wyborczą (czynnik ten nie może być opisany na poziomie przyjętych jednostek analizy).

W zakresie bezrobocia ujmowanego jako liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców, największa liczba bezrobotnych (wartość wskaźnika powyżej 10 osób bezrobotnych na 100 mieszkańców), skupiona jest w centralnej części miasta, gdzie zlokalizowany jest Rynek oraz m.in. ulice: Garbarska, Nadbrzeźna, Krzywa, Strażacka, Kołtąta, 3 Maja, Wróblewskiego, Stawiska, 11

Listopada, Bardiowska. Wskazane ulice stanowią jeden zwarty obszar kumulacji wysokiej wartości analizowanego wskaźnika.

Grafika 22 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców – analiza GRID

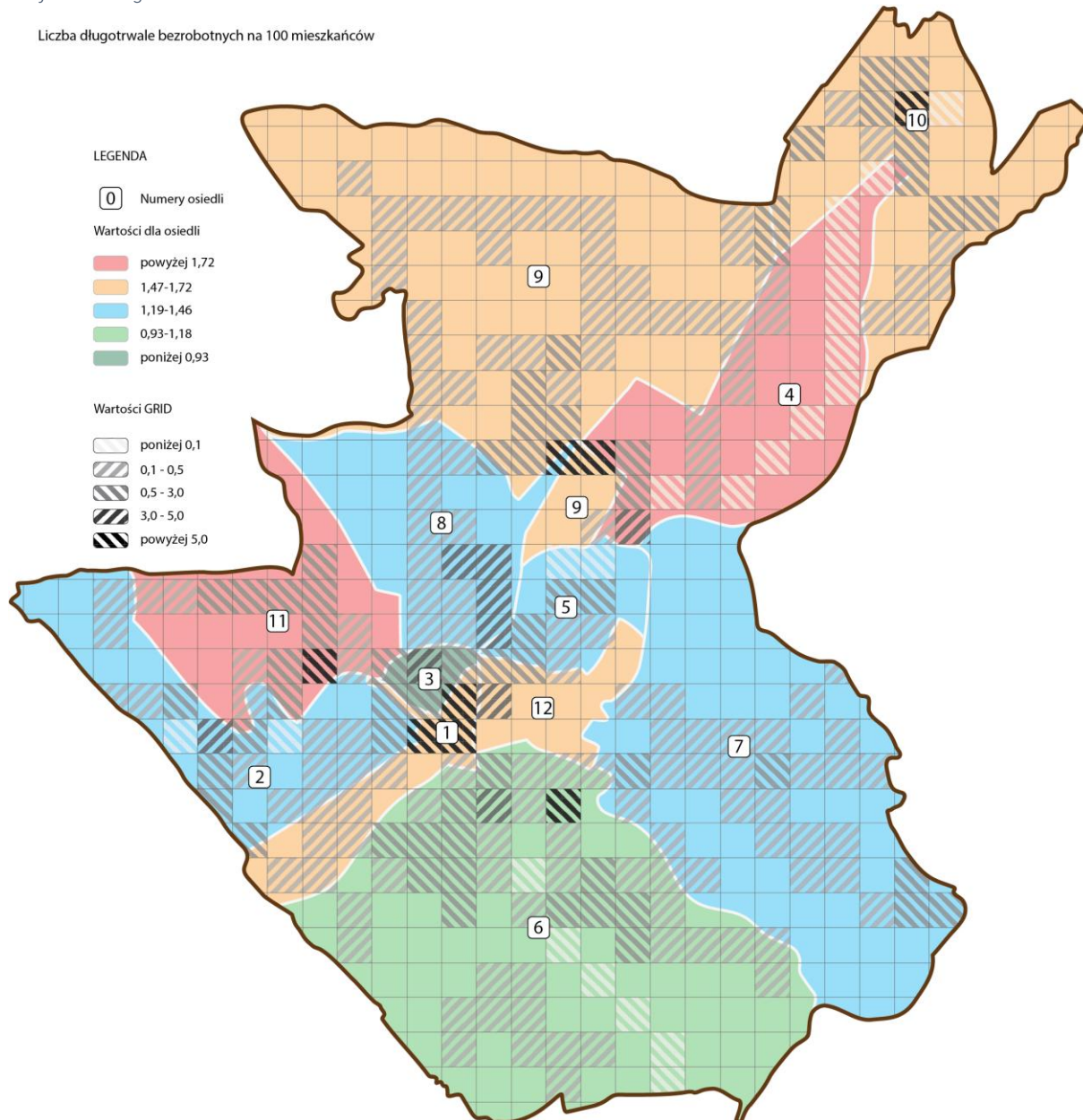

Źródło: opracowanie własne

Jak wskazano podczas analizy porównawczej na kondycję społeczną danego obszaru oprócz liczby osób pozostających bez pracy ma wpływ także okres pozostawania bez zatrudnienia. Prowadzi on bowiem często do utrwalenia bezradności i negatywnie wpływa na sytuację ekonomiczną mieszkańców. Najwyższa wartość wskaźnika wyrażonego liczbą osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców, (powyżej 5 osób) skupiona jest w centralnej części miasta Gorlice, w okolicach ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Krzywej, Strażackiej i Rynku. Obszar ten rozciąga się

w kierunku zachodnim i północno-wschodnim, osiągając wprawdzie nieco niższe wartości wskaźnika, ale wciąż na niezadowalającym poziomie.

Grafika 23 Długotrwałe bezrobotni na 100 mieszkańców – analiza GRID

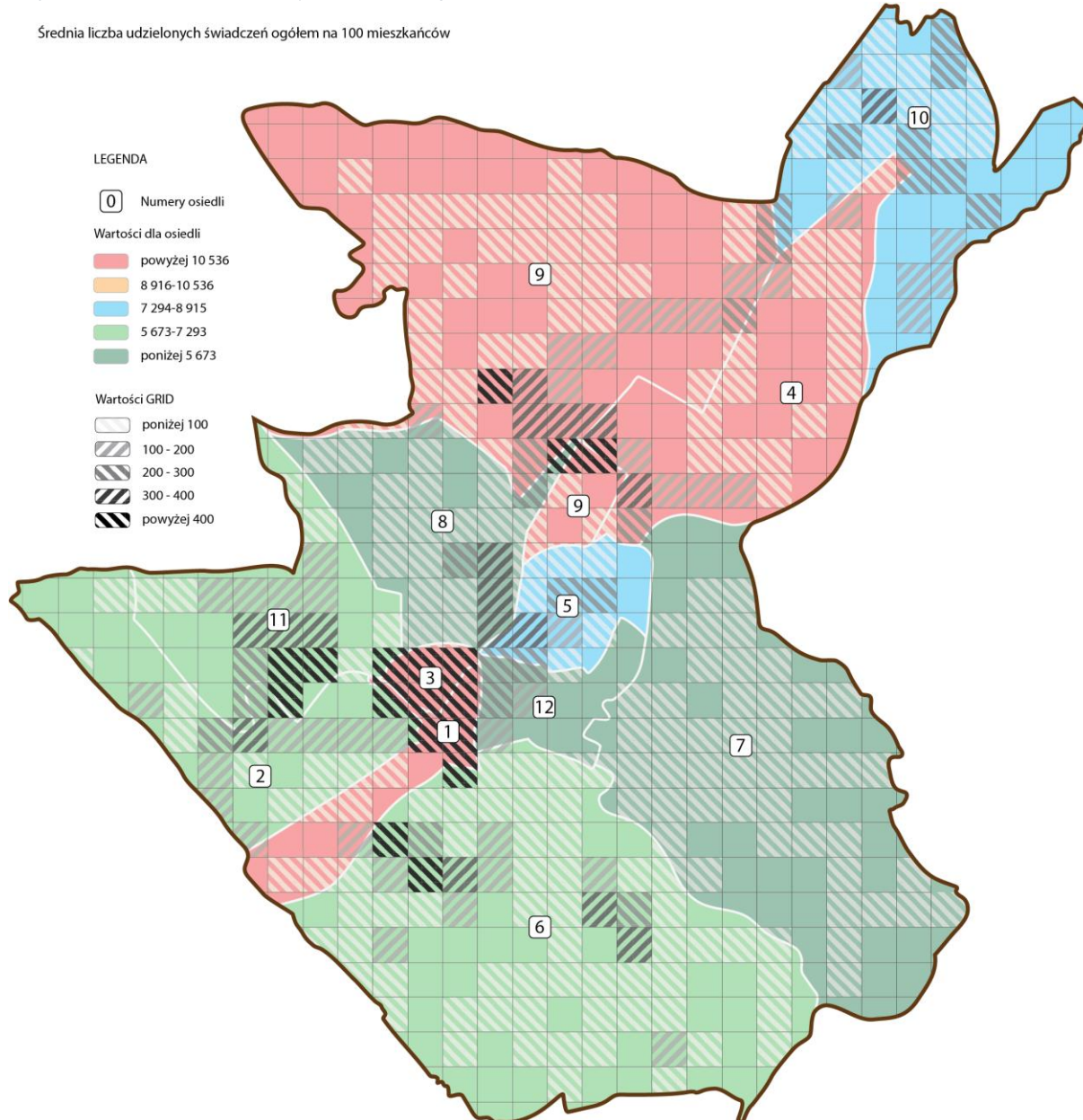

Źródło: opracowanie własne

Analizując poziom udzielonego wsparcia przez Miejski Ośrodek Pomocy społecznej zauważa się, iż w zakresie liczby udzielonych świadczeń na 100 mieszkańców najwięcej świadczeń udzielanych jest mieszkańcom obszaru, gdzie zlokalizowane są m.in. ulice: Nadbrzeżna, Blich, Garbarska, Krzywa, Strażacka, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołłątaja, Karwacjanów, Cmentarna, Stróżowska, Stawiska oraz Rynek. Obszar ten stanowi zwarte centrum miasta Gorlice. Ponadto wysokie wartości analizowanego wskaźnika obserwuje się na zachód od ścisłego centrum, w okolicach ulic Michny, Milenijnej, Partyzantów, a także w kierunku południowym: okolice ulic Broniewskiego i Orzeszkowej

oraz na północno-wschodnim krańcu miasta w okolicach skrzyżowania ulic Zakole i Bieckiej. Jednak przestrzennie obszary te obejmują znacznie mniejszą liczbę jednostek statystycznych (GRID), więc nie mamy tam do czynienia z dużym rozlewem przestrzennym zjawiska.

Grafika 24 Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców – analiza GRID

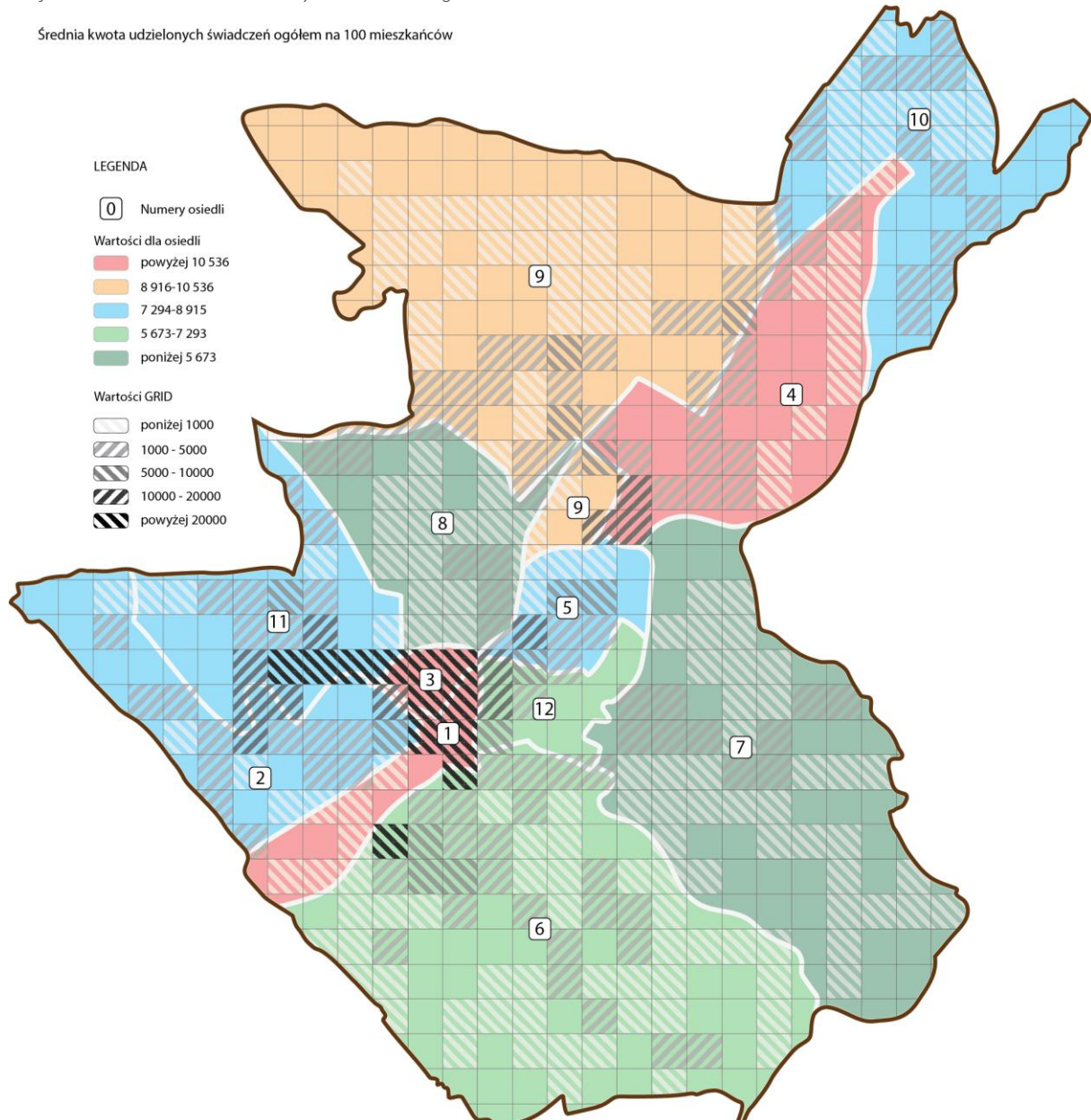
Źródło: opracowanie własne

Jak wskazano wcześniej liczba udzielanych świadczeń często wiąże się także ze zwiększonymi nakładami finansowymi na ich realizację. Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców, obrazująca poziom finansowy udzielanej pomocy w mieście, w najwyższym stopniu koncentruje się w rejonie Rynku i ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Krzywej, Strażackiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołtątaja, Stawiska, Stróżowskiej, Milenijnej, Michny. Obszar przestrzennie objęty najwyższą wartością analizowanego wskaźnika jest zwarty. Nieco niższą wartość wskaźnika obserwuje się na

terenie przyległym od strony wschodniej - w okolicach ulicy Karwacjanów oraz od strony zachodniej w obszarze ulic Ogrodowej i Krasieńskiego.

Na terenie miasta obserwuje się także pojedyncze jednostki statystyczne (GRID) o wysokich wartościach wskaźnika, jednak nie są to obszary zwarte i nie charakteryzują się przestrzennym rozlewem zjawiska.

Grafika 25 Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców – analiza GRID

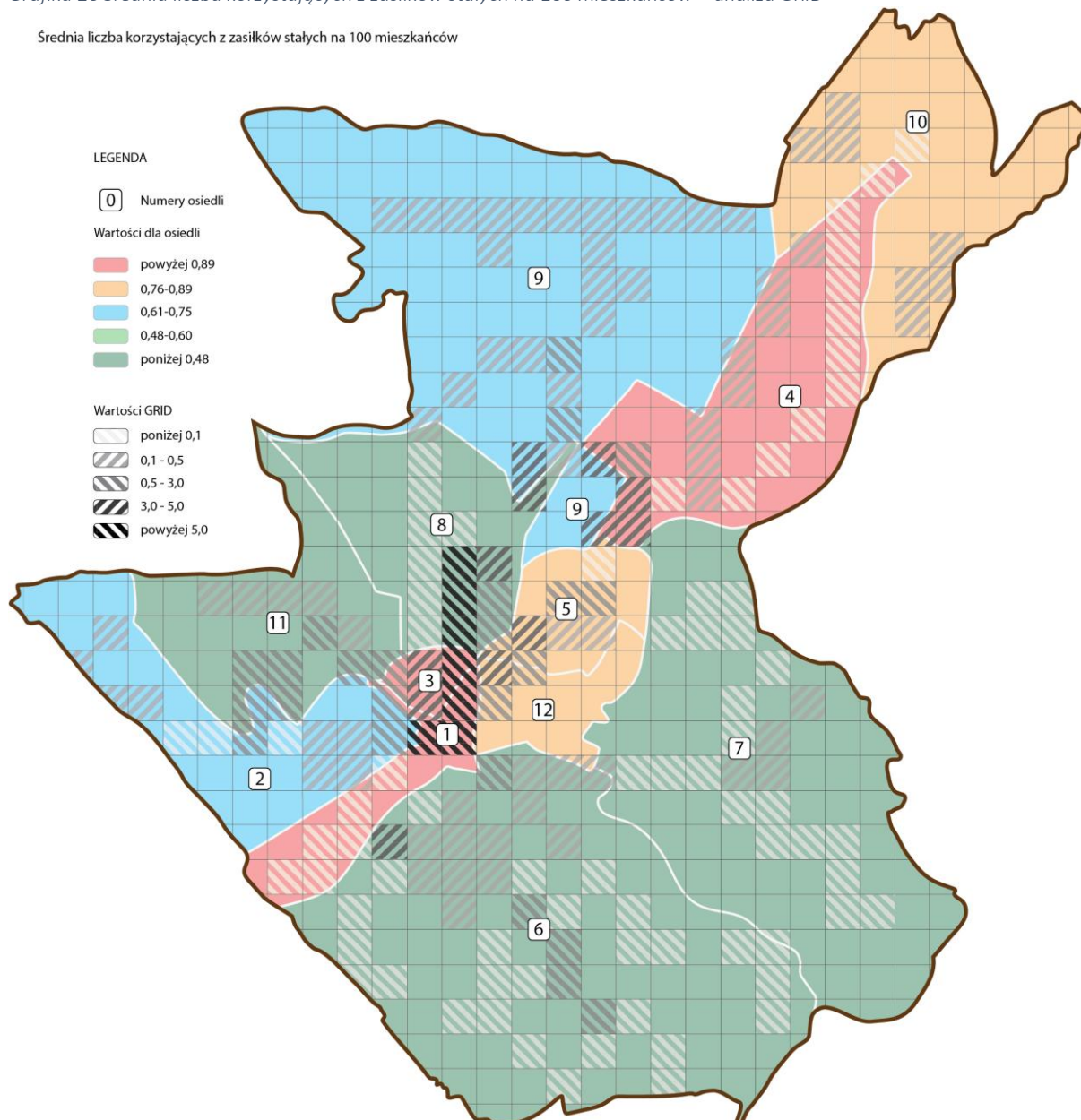
Źródło: opracowanie własne

Liczba udzielanych zasiłków stałych na 100 mieszkańców pozwala stwierdzić, że problem skoncentrowany jest analogicznie do wcześniej omawianych wskaźników, w okolicach ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołtątaja, Stawiska, Krzywej, Strażackiej i Rynku. Jest to centralna część miasta Gorlice. Zjawisko ma tendencję do rozlewania się, nieco niższe, jednak niepokojące wartości wskaźnika obserwuje się w okolicach ulic: Krasieńskiego, Ogrodowej,

Konopnickiej,
i Cmentarnej.

Karwacjanów

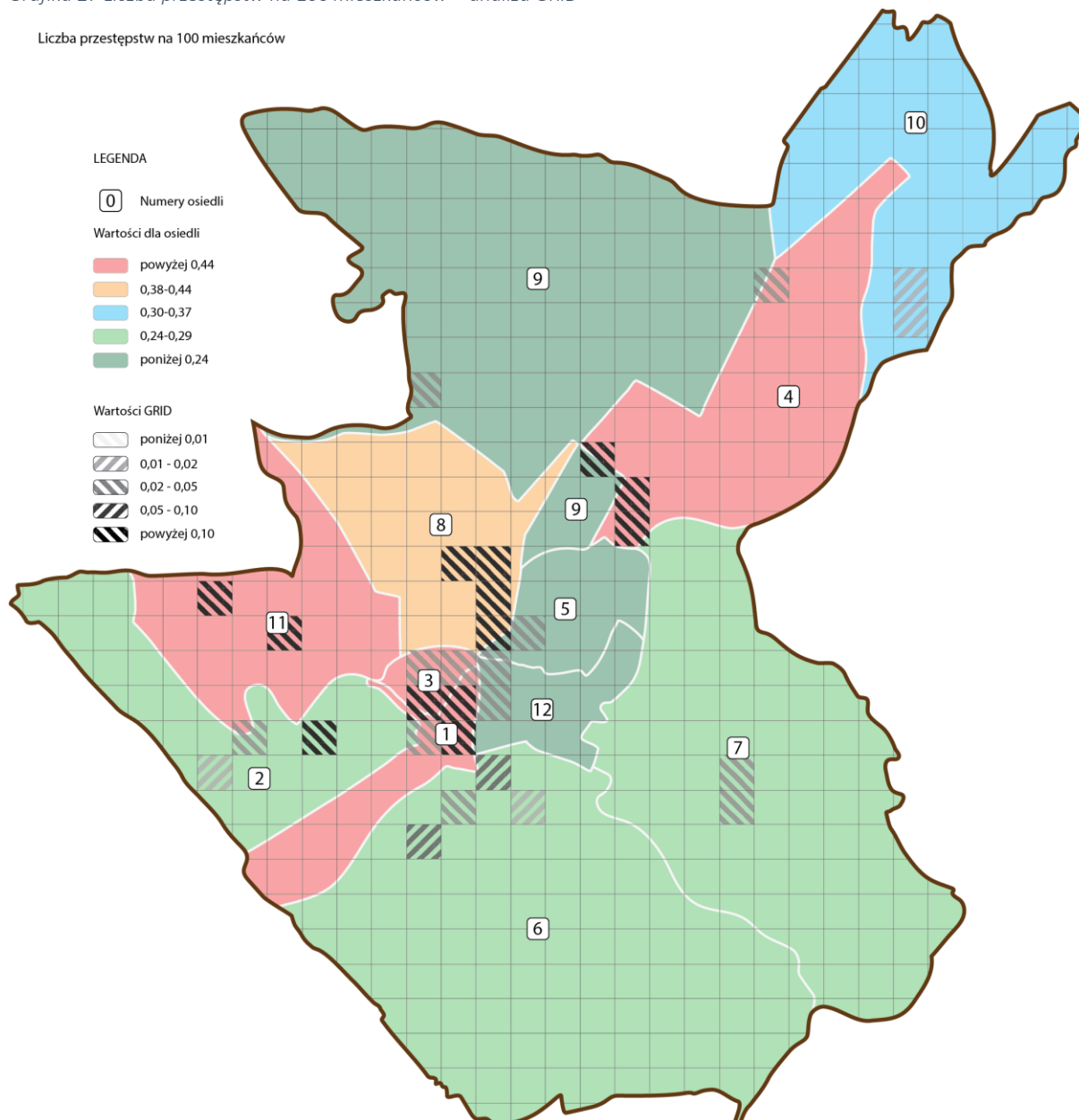
Grafika 26 Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców – analiza GRID

Źródło: opracowanie własne

Poziom bezpieczeństwa mieszkańców mierzony liczbą popełnianych przestępstw na 100 mieszkańców danego obszaru wskazuje, iż najwyższe wartości wskaźnika pojawiają się sporadycznie. Jednak w kontekście analizowanych wcześniej wskaźników duże znaczenie ma odnotowanie najwyższego poziomu przestępczości w rejonie ulicy 11 Listopada od skrzyżowania z ulicą Biecką. Koncentracja zjawiska przestępczości o nieco niższej, jednak zwracającej uwagę wartości, która obejmuje większy i zwarty teren zlokalizowana jest w okolicach ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołtątaja, Stróżowskiej i Rynku.

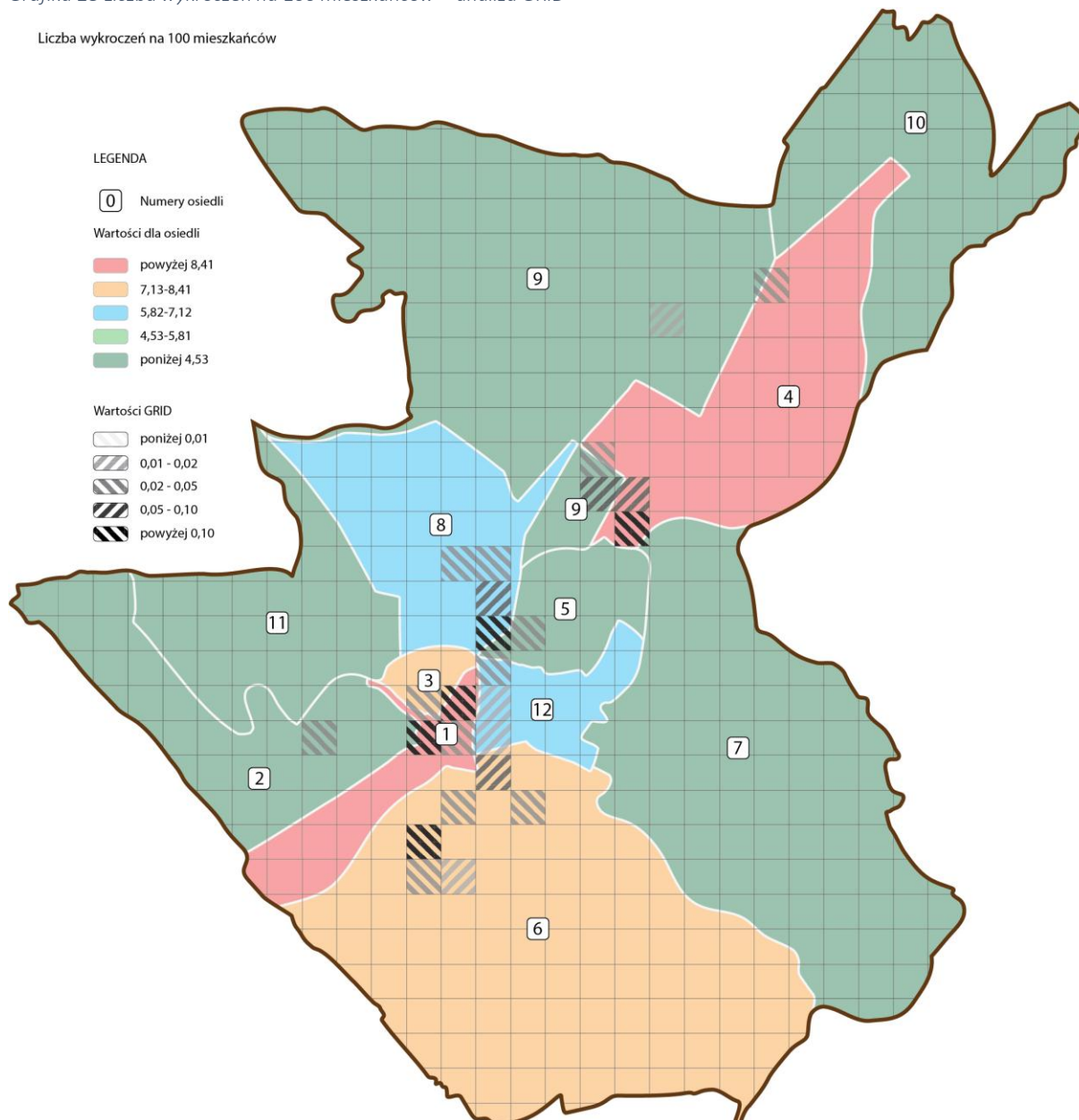
Grafika 27 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców – analiza GRID

Źródło: opracowanie własne

Analiza liczby wykroczeń na 100 mieszkańców danego obszaru dowodzi, iż tego rodzaju zachowania patologiczne najliczniej występują w rejonie ulic: Wróblewskiego, 3 Maja, Krzywej, Rynku, a także w okolicach zbiegu ulic 11 Listopada i Bieckiej. Nieco niższa wartość wskaźnika, jednak niezmnijająca poczucia zagrożenia mieszkańców, odnotowana została w okolicach ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Strażackiej, Kołtątaja, Konopnickiej.

Grafika 28 Liczba wykroczeń na 100 mieszkańców – analiza GRID

Źródło: opracowanie własne

3.3.1 Podsumowanie analizy GRID czynników społecznych

Ze względu na nierównomierny rozkład czynników z zakresu sfery społecznej na poziomie analizy porównawczej (jednostki statystyczne - osiedla), zaistniała potrzeba doprecyzowania granic kryzysu w oparciu o analizę GRID. Powyższa analiza czynników ukazujących kondycję społeczną miasta Gorlice (GRID) wskazuje, gdzie przestrzennie koncentrują się zjawiska kryzysowe. Poniżej zestawiono zmienne z zakresu sfery społecznej oraz obszary, gdzie zlokalizowano występowanie najwyższej wartości wskaźników obrazujących degradację społeczną terenów oraz wskazano osiedla, na których znajdują się wymienione ulice.

Tabela 13 Obszary występowania negatywnych zjawisk społecznych w mieście Gorlice

Wskaźnik		Obszary występowania wysokich wartości wskaźnika	Osiedla
1	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców	Rejon ulic: Garbarskiej, Nadbrzeżnej, Krzywej, Strażackiej, Kołłątaja, 3 Maja, Wróblewskiego, Stawiska, 11 Listopada, Bardiowskiej oraz Rynek.	1, 8, 9, 11
2	Liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców	Rejon ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Krzywej, Strażackiej i Rynek	1,3
3	Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	Rejon ulic: Nadbrzeżnej, Blich, Garbarskiej, Krzywej, Strażackiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołłątaja, Karwacjanów, Cmentarnej, Stróżowskiej, Stawiska oraz Rynek.	1, 3, 9, 11
4	Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	Rejon ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Krzywej, Strażackiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołłątaja, Stawiska, Stróżowskiej, Milenijnej, Michny oraz Rynek.	1, 3, 11
5	Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców	Rejon ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołłątaja, Stawiska, Krzywej, Strażackiej i Rynek.	1, 3, 8
6	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Rejon ulic: Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Wróblewskiego, 3 Maja, Kołłątaja, Stróżowskiej i Rynku	1, 3, 4, 8
7	Liczba wykroczeń na 100 mieszkańców	Rejon ulic: Wróblewskiego, 3 Maja, Krzywej, 11 Listopada, Bieckiej, Nadbrzeżnej, Garbarskiej, Strażackiej, Kołłątaja, Konopnickiej oraz Rynek.	1, 3, 4, 8,

Źródło: opracowanie własne

Analiza problemów i zjawisk kryzysowych w podziale na jednostki wykazała relatywnie szeroki zakres występowania kryzysów w poszczególnych sferach (społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej). W związku z tym faktem posłużono się analizą GRID, która umożliwia precyzyjne lokalizowanie kryzysu w rejonach ulic. Ponadto wskazana metoda ma obiektywny charakter, gdyż nie bazuje na administracyjnym podziale miasta. Tym samym jedynie przeprowadzona analiza w oparciu o triangulację metod badawczych umożliwia wyłonienie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji o najsilniej identyfikowanym kryzysie i stanie problemowym. Ujęte w powyższej tabeli zestawienie prezentuje tereny występowania niekorzystnych wartości analizowanych wskaźników wraz z odniesieniami do osiedli, na których były identyfikowane. Wpisywanie się kryzysu w dużą liczbę osiedli, najczęściej w sposób fragmentaryczny, potwierdza tezę o konieczności wyłonienia obszaru wsparcia o kryterium powiązań przestrzenno-funkcjonalnych, które w mieście o statucie powiatowym i tym samym oddziaływaniu ponadlokalnym mają bardzo istotne znaczenie. Uznaje się, iż na bazie występowania kryzysu w rejonach ulic, dokona się delimitacji obszaru zdegradowanego cechującego się możliwie wysokim poziomem integracji terytorialnej, współczynnikiem koncentracji oraz jednolitym profilem społeczno-gospodarczym. Wymienione powyżej przesłanki są podstawą to wyznaczenia obszaru z punktu widzenia jego endogenicznych właściwości i powiązań funkcjonalnych.

W kolejnym podrozdziale na podstawie ustalonych obiektywnych kierunków dokona się wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji cechującego się relewantnym natężeniem i koncentracją problemów generujących stan kryzysowy.

3.4 Wnioski i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Rewitalizacja jest kompleksowym procesem wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego poprzez działania, które przede wszystkim obejmują kwestie społeczne, a także gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe. Rewitalizacja jako proces integrujący interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów i jest procesem wieloletnim.

Z tego względu istotne jest właściwe wytypowanie obszaru zdegradowanego, a później obszaru rewitalizacji, aby można było konsekwentnie przeprowadzić planowane działania. Pełna diagnoza, jaka została przeprowadzona w niniejszym dokumencie, służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów, obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe.

Obszar może zostać wskazany jako obszar zdegradowany, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych),
- technicznych (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym przeznaczonych mieszkaniowych, oraz нефункционowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Obszar cechujący się szczególną koncentracją wyżej wymienionych zjawisk, na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

Wybrane do analizy wskaźniki, omówione i zaprezentowane w układzie przestrzennym jednoznacznie wskazują na obszary funkcjonalne, które nazwano Centrum i Glinik. Są to podobszary obejmujące

swoim zasięgiem osiedla nr: 1, 3, 4, 9, 11, a także bezpośrednio do nich przylegające fragmenty osiedli nr 2, 5, 8, 12. Na etapie analizy opartej o jednostki referencyjne, osiedla nr: 2, 5, 8, 12 wypadają relatywnie lepiej niż średnia wartość dla miasta. Niemniej analiza GRID potwierdza nierównomierny rozkład czynników, świadczący o wysokim kryzysie wewnątrz każdej z tych jednostek referencyjnych (podział administracyjny). Ponadto analiza GRID wskazała ogniska koncentracji zjawisk kryzysowych wykraczających poza granice administracyjne jednostek referencyjnych, co pozwoliło na wskazanie obszarów wymagających rzeczywistej interwencji. Włączenie fragmentów osiedli nr: 2,5,8,12 do obszaru rewitalizacji spełnia warunki ustawowe to jest występowanie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej wraz z występowaniem kryzysu w jednej z pozostałych sfer, gdyż oprócz problemów społecznych (analiza GRID), są one obciążone problemami w sferach: gospodarczej (osiedla nr 2 i 5), technicznej (osiedla nr: 2,8,12) oraz środowiskowej (osiedle nr 12) – dane Tabela 8.

Wyżej omówione obszary zdiagnozowano jako obszar zdegradowany w mieście Gorlice. Jednocześnie przyjęto, iż obszar zdegradowany jest tożsamy z obszarem rewitalizacji, obejmując podobszar Centrum i podobszar Glinik. W poniższej tabeli zamieszczono indeks ulic wchodzących w obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.

Tabela 14 Indeks ulic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Centrum (fragmenty osiedli nr 1, 3, 12, 8, 5, 2)		
Cała ulica		Fragment ulicy
3 Maja	Legionów	11 Listopada (nr 3-19)
Adama Mickiewicza	Marcina Kromera	Bardiowska (nr 1 - N-7A)
Adama Asnyka	Nadbrzeżna	Biecka (nr 1-18)
Cicha	Narutowicza	Blich (nr 1-9)
Dworzysko	Niepodległości	Juliusza Słowackiego (nr 2-25)
Garbarska	Piekarska	Krakowska (nr 1-5)
Garncarska	Podkościelna	Marii Rydarowskiej (nr 1-8)
Hugona Kołłątaja	Rynek	Mikołaja Kopernika (nr 1A)
Ignacego Łukasiewicza	Stawiska	Ogrodowa (nr 1-17)
Józefa Piłsudskiego	Strażacka	Stróżowska (nr 1-57)
Karwacjanów	Stroma	Norwida (nr 5-7)
Karasińskiego	Wąska	
Kręta	Władysława Jagiełły	
Krzywa	Wróblewskiego	
Glinik (fragmenty osiedli nr 8,9,4)		
Cała ulica		Fragment ulicy
Józefa Michalusa	11 Listopada (nr 19-84)	Andersa (nr 1-26)
Piotra Ściegiennego	Biecka (nr 78)	Brzozowa (nr 1-8)
	Solidarności (nr 1-5)	Dmowskiego (nr 3-15)
	Wyszyńskiego (nr 2-15)	

Źródło: opracowanie własne

Tereny te dotknięte są w zaawansowanym stopniu degradacją społeczną, a zaproponowane kryteria delimitacji ujawniły ich niekorzystną kondycję. Konsekwentnie przeprowadzona analiza pozostałych czynników, obejmujących sferę gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną, również wykazała potrzeby rewitalizacyjne w podobszarach Centrum i Glinik. Poniższa tabela

prezentuje stopień natężenia kryzysu w ramach poszczególnych zmiennych. Wraz ze wzrostem liczby gwiazdek w komórce rośnie stopień natężenia problemów. Maksymalny poziom natężenia problemu w przypadku podobszaru Centrum wynosi 6 gwiazdek, a dla podobszaru Glinik 3 gwiazdki.

Obszar	Sfera pozaspoleczna										
	Wskaźnik aktywności gospodarczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Kondycja przedsiębiorstw	Poziom hałasu	Jakość powietrza	Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych	Dostępność usług publicznych	Dostęp do przestrzeni zielonych	Dostępność komunikacyjna	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	Poziom degradacji technicznej	Potrzeby w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej
Centrum	****	**	****	*****				***		***	**
Glinik	*			**		**	*	**	**	**	

Obszar rewitalizacji wyznaczony w granicach miasta Gorlice łącznie spełnia kryteria obligatoryjne określone w Ustawie o rewitalizacji, czyli jego powierzchnia nie przekracza 20% powierzchni całej gminy, a liczba ludności nie przekracza 30% liczby mieszkańców gminy.

Obszar Centrum to serce miasta, w którym skoncentrowana jest znaczna liczba usług społecznych. Funkcjonują tu także liczne punkty handlowo-usługowe jednak w stosunku do liczby ludności wskaźnik aktywności gospodarczej jest niski. Pochodną tego zjawiska jest znaczny poziom bezrobocia i ubóstwa. Negatywne zjawiska z zakresu sfery społecznej potęgowane są przez występujące problemy natury infrastrukturalnej – znaczny poziom degradacji tkanki mieszkaniowej osadzonej w starej zabudowie i znaczne potrzeby w zakresie termomodernizacji, w efekcie końcowym pogłębiają kryzys społeczny a także negatywnie oddziałują na sferę środowiskową. Co istotne, pomimo częściowej degradacji obszar stanowi rdzeń całego miasta i posiada adekwatny potencjał niezbędny do ożywienia terenu. Ze względu na liczne pełnione funkcje – mieszkaniowe, gospodarcze, turystyczne, reprezentacyjne wydaje się koniecznym podjęcie działań naprawczych. Brak interwencji może uruchomić reakcję łańcuchową związaną z depopulacją wskazanego obszaru, obniżeniem atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej. Na uwagę zasługuje także niewykorzystany potencjał jaki stanowi obszar kultury i bogactwa zabytków, które wymagają rewitalizacji, aby Gorlice stały się atrakcyjnym celem turystycznym w województwie małopolskim. Dziedzictwo zabytków kultury materialnej i zachowany układ urbanistyczny stanowią potencjalną przewagę konkurencyjną miasta w skali ponadlokalnej.

Charakter Glinika natomiast został ukształtowany pod wpływem górniczych tradycji, z którymi związane jest miasto Gorlice. Zlokalizowane są tu duże zakłady przemysłowe, które negatywnie

oddziałują na sferę środowiskową ze względu na znaczne natężenie hałasu i zanieczyszczenia powietrza. Problematyczny jest także brak dostosowania obszaru do zmieniających się funkcji terenu. Ściślej rzecz ujmując wraz z przekształceniami gospodarczymi występującymi na omawianym terenie nie dostosowano jego infrastruktury do zmieniających się funkcji. Część funkcjonujących fabryk uległa przekształceniom, co powoduje wyższy poziom bezrobocia. Zjawisko to natomiast prowadzi do wielu innych negatywnych zjawisk społecznych, takich jak wyższa niż w mieście liczba czynów przestępczych oraz ponad dwukrotnie wyższa liczba osób korzystająca z zasiłków stałych.

Wykazany negatywny wymiar społeczny zarekomendowanych podobszarów wskazuje, że wymagają one dalszej, pogłębionej analizy. Podobszar charakteryzuje się dużym potencjałem do rozwijania turystyki industrialnej. Odnowiona infrastruktura z zachowanymi elementami historycznej zabudowy podobszaru może stanowić impuls do rozwijania turystyki industrialnej. Element ten może stanowić dopełnienie przeobrażenia obszaru w prężne centrum gospodarczo-turystyczne.

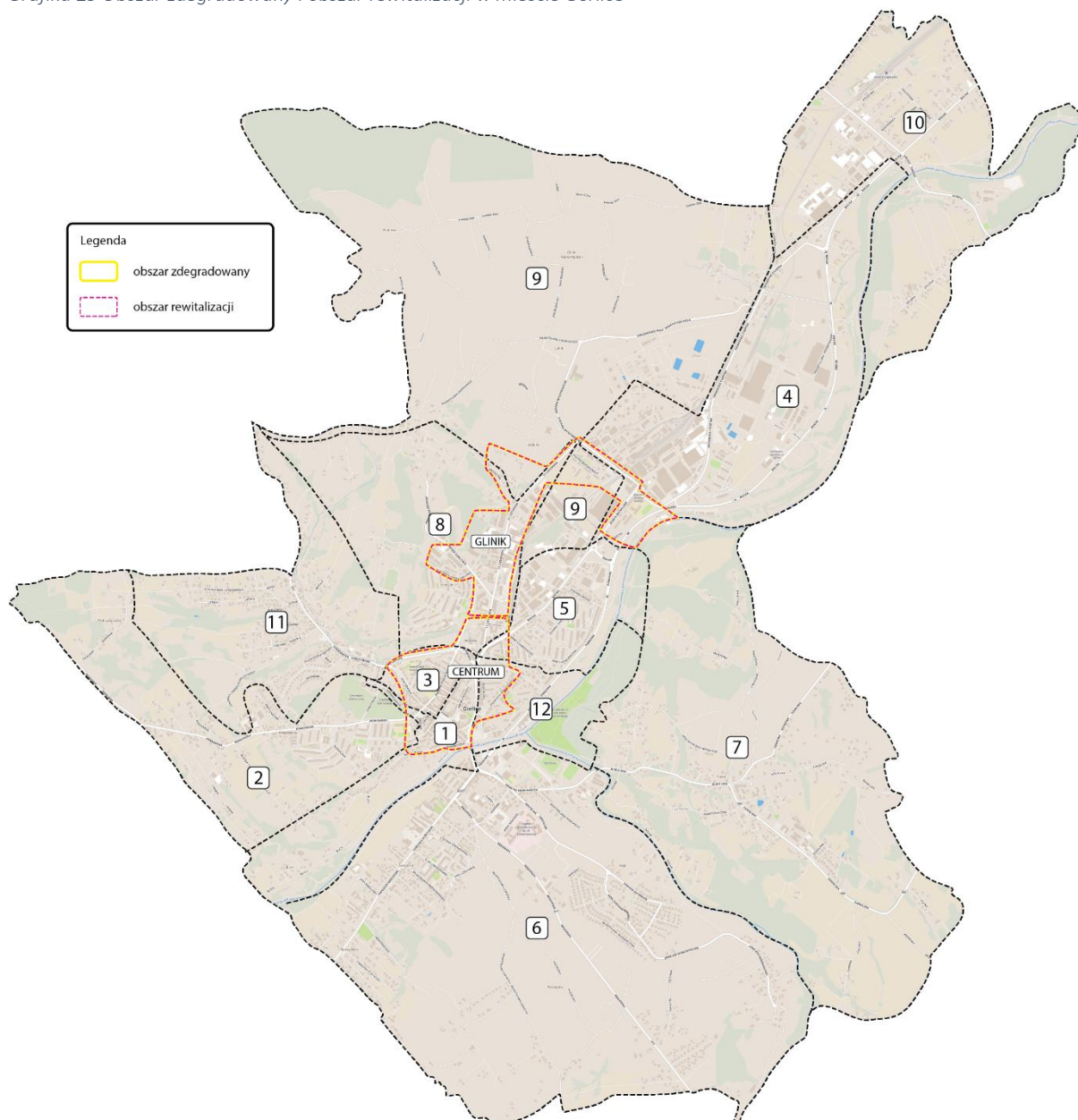
Tabela 15 Wskaźniki obligatoryjne dla obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Gorlice

Wskaźnik	Wartość
Powierzchnia podobszaru Centrum	44,06 ha
Powierzchnia podobszaru Glinik	55,47 ha
Powierzchnia obszaru rewitalizacji	99,53 ha
Powierzchnia miasta Gorlice	2 353 ha
Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni miasta	4,22%
Liczba ludności obszaru Centrum	3 514 os.
Liczba ludności obszaru Glinik	1 111 os.
Liczba ludności obszaru rewitalizacji	4 625 os.
Liczba ludności miasta Gorlice	27 382 os.
Udział ludności obszaru w liczbie ludności miasta	16,89%

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane UM w Gorlicach

Poniższa grafika prezentuje poglądowo wyznaczony obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na tle miasta Gorlice.

Grafika 29 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w mieście Gorlice

Źródło: opracowanie własne

4. Diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji

4.1 Podobszar Centrum

4.1.1 Charakterystyka i rys historyczny

Podobszar Centrum w Gorlicach stanowi teren o dużej roli reprezentacyjnej i funkcjonalnej dla miasta. Jakość tej przestrzeni w kontekście społecznym, funkcjonalno-przestrzennym, gospodarczym i środowiskowym ma duże znaczenie dla mieszkańców miasta, ale także dla odwiedzających je turystów i potencjalnych inwestorów. Poniżej przedstawiono podstawowe parametry charakteryzujące obszar Centrum.

Tabela 16 Wskaźniki obligatoryjne dla obszaru Centrum

Wskaźnik	Wartość
Powierzchnia miasta Gorlice	2 353 ha
Powierzchnia obszaru Centrum	44,06 ha
Udział powierzchni obszaru w powierzchni miasta	1,87%
Liczba ludności miasta Gorlice	27 382 os.
Liczba ludności obszaru Centrum	3 514 os.
Udział ludności obszaru w liczbie ludności miasta	12,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Gorlicach

Centralna część miasta Gorlice ma ogromne walory historyczne i kulturowe. Miasto założone zostało około 1355 r., dzięki położeniu na starym węgierskim trakcie handlowym słynęło z targów. Jego rozkwit gospodarczy przypadł w połowie XIX wieku za sprawą odkrycia obfitych złóż ropy naftowej. Bitwa pod Gorlicami z 1915 r. wywarła ogromny wpływ na wizerunek miasta i jego centralnej części (zniszczone zostało ponad 80% zabudowań). Gorlice pomimo pięknego usytuowania w Beskidzie Niskim, a co za tym idzie niewątpliwiej atrakcyjności turystycznej, pozostają nadal miastem, którego motorem rozwoju jest przemysł i drobna przedsiębiorczość. W tym kontekście kondycja społeczna i przestrzenno-funkcjonalna centralnej, historycznej części miasta ma zasadnicze znaczenie.

Obszar Centrum to centralna część miasta Gorlice z Rynkiem, który objęty był rewitalizacją w oparciu o Program rewitalizacji dla Miasta Gorlice na lata 2007 – 2015. Jednak przestrzeń obszaru Centrum nadal wymaga działań rewitalizacyjnych, w szczególności w kontekście społecznym, rozwoju oferty spędzania czasu wolnego (oferta kulturalna, rekreacyjna itp.), ponieważ sfera społeczna determinuje szeroko rozumianą kondycję obszaru i wpływa na jego wizerunek.

4.1.2 Sfera społeczna

Zasadniczym problemem obszaru Centrum w sferze społecznej jest bezrobocie, które implikuje niekorzystną sytuację materialną rodzin i niepożądane zachowania społeczne. Analiza zjawiska bezrobocia na poziomie całego miasta również wykazała, że problemem tym szczególnie dotknięty jest obszar Centrum.

Analiza bezrobocia pozwoliła wyprowadzić wskaźniki, które wskazują na niską kondycję społeczną obszaru Centrum w omawianym aspekcie. Poniżej przedstawiono wskaźniki w porównaniu z wartościami dla całego miasta. Kolorem zaznaczono wartości wyższe wskaźnika w obszarze Centrum w porównaniu do wartości wskaźnika dla miasta Gorlice

Tabela 17 Wskaźniki z zakresu bezrobocia dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców	4,78	13,45
2	Liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców	1,32	5,03

Źródło: opracowanie własne

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów. Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, niepełnosprawności. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe. Dlatego istotnym aspektem w kontekście planowania działań rewitalizacyjnych, ukazującym kondycję obszaru Centrum jest sytuacja w zakresie koniecznych działań pomocowych skierowanych do mieszkańców obszaru. Skala wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorlicach udzielanego dla mieszkańców tego terenu wynika przede wszystkim z dużych problemów, takich jak: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm, przemoc w rodzinie, bezdomność, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, narkomania, sieroctwo. Potwierdza to przeprowadzona analiza danych uzyskanych dla obszaru Centrum. Bezrobocie połączone z niskim poziomem wykształcenia osób w gospodarstwach domowych, długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością czy wielodzietnością ma wpływ na rozszerzanie się skali ubóstwa i sposobu funkcjonowania rodzin. Jedną z pochodnych poziomu bezrobocia jest liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej. Ponieważ bezrobocie jest najczęstszym powodem objęcia pomocą społeczną, można przypuszczać, że liczba osób, czy rodzin z niej korzystających będzie się zmieniać adekwatnie do liczby osób bezrobotnych. Problemy, dla których należy zaprogramować działania, są to: bezrobocie, dysfunkcje rodzin, problem niepełnosprawności i osób starszych oraz uzależnienia. Wszystkie te patologie stanowią poważne

zagrożenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego miasta. Szczególnie istotne z punktu widzenia potrzeb rewitalizacyjnych podobszaru Centrum zdaje się być zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i integracja społeczna wokół spraw związanych z poprawą jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych. Poniżej przedstawiono wskaźniki obrazujące sytuację w zakresie pomocy społecznej w obszarze Centrum w porównaniu z wartościami dla całego miasta. Kolorem zaznaczono wartości wyższe wskaźnika w obszarze Centrum w porównaniu do wartości wskaźnika dla miasta Gorlice. Wskaźniki wypracowane dla tego zagadnienia obrazują złą sytuację na terenie zdegradowanym, wartości wskaźników w porównaniu z miastem Gorlice są znacząco wyższe.

Tabela 18 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	408,47	1 147,19
2	Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	8 104,42	41 760,79
3	Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców	0,68	5,32

Źródło: opracowanie własne

Istotnym czynnikiem w zakresie pomocy społecznej jest pomoc nie tylko w znaczeniu materialnym, ale także wsparcie terapeutyczne dla rodzin. Wśród beneficjentów działań pomocowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorlicach są osoby, które korzystają ze wsparcia psychologicznego, prawnego i doradczego ze względu na zjawisko przemocy w rodzinie. Pomoc można uzyskać poprzez Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, funkcjonujący w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy.

Przyczyny obecności i nasilania się zjawisk negatywnych, społecznie niepożądanych w obszarze Centrum podyktowane są specyfiką terenu i jego mieszkańców. Wykształcenie tych osób zwykle obniża poziom ich elastyczności w znalezieniu zatrudnienia i przystosowaniu się do nowych warunków pracy.

W konsekwencji owocuje to bezrobociem, często długotrwałym, obniżeniem materialnego poziomu życia, frustracją, problemami z nadużywaniem alkoholu. Osoby te często prezentują postawy społeczne przejawiające się zniechęceniem i brakiem konstruktywnych działań, które mogłyby zmienić ich sytuację. Dlatego konieczne jest ich wsparcie, aby powstrzymać negatywne zjawiska i ich ewentualne dziedziczenie.

Kondycję społeczną danego obszaru określamy również w kontekście poziomu bezpieczeństwa, określanego za pomocą danych dotyczących liczby przestępstw i wykroczeń, co ma znaczenie dla planowanych działań rewitalizacyjnych.

Analiza porównawcza danych w obszarze Centrum wykazała przekroczenia wartości wskaźników związanych z odnotowanymi zgłoszeniami przestępstw i wykroczeń w stosunku do tych samych

danych przedstawionych dla całego miasta Gorlice. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców obszaru Centrum można stwierdzić, iż jest to sytuacja wskazująca na duże skupisko zachowań patologicznych. Trafnie dostrzeżono, iż notowanym na tym podobszarze aktom wandalizmu niewątpliwie sprzyjają deficyty w ofercie spędzania czasu wolnego.

Tabela 19 Wskaźniki z zakresu poziomu bezpieczeństwa dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	0,34	0,45
2	Liczba wykroczeń na 100 mieszkańców	6,47	7,16

Źródło: opracowanie własne

Władze samorządowe widzą konieczność wzmocnienia roli aktywnej polityki społecznej miasta tak, aby zmniejszać skalę zagrożeń wynikających ze zdiagnozowanych problemów i przeciwdziałać rozwojowi negatywnych zjawisk społecznych. Szanse na realizację takich działań i długotrwałe efekty zdecydowanie niesie opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji, skoncentrowanego właśnie na czynnikach społecznych, aktywizacji społeczności lokalnej, a w szczególności aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Dużym potencjałem społecznym podobszaru Centrum są organizacje pozarządowe, prężnie działające na rzecz lokalnej społeczności. Poprzez umiejętność reagowania na problemy społeczne i dostosowywanie się do aktualnych potrzeb, a także zaangażowanie, są coraz ważniejszymi uczestnikami życia społecznego w Gorlicach. Bliskość NGO ze społecznościami lokalnymi i lokalną przedsiębiorczością umożliwiają reagowanie na pojawiające się potrzeby czy zagrożenia i umiejętne rozwiązywanie problemów. Szczególnie ważna dla obszaru rewitalizacji zdaje się być działalność NGO na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych.

4.1.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Wskazany do rewitalizacji obszar Centrum koncentruje funkcje mieszkaniowe, gospodarcze (drobna przedsiębiorczość), usługowe i turystyczne. Ze względu na zabytkową zabudowę obszar objęty jest strefą ochrony konserwatorskiej „A” oraz „B”. Obiekty, zespoły i obszary wpisane do rejestru zabytków, objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Odnośnie obiektów zabytkowych obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej, a wszelkie działania podejmowane przy zabytkach wymagają pisemnego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Dla obiektów ujętych w ewidencji zabytków, a znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej dodatkowo obowiązują ustalenia sformułowane dla poszczególnych stref.

Dominujące elementy strukturalne tej części obszaru to zespoły budynków mieszkalnych z dużym zgrupowaniem obiektów handlowych. Korzystnym zjawiskiem jest przemieszanie poszczególnych

funkcji, co wpływa na ożywienie gospodarcze. Na omawianym terenie należy dążyć do utrzymania koncentracji usług centrotwórczych, ze względu na wysoką dostępność usług publicznych.

Istotne znaczenie dla obszaru ma Rynek, już odnowiony i uporządkowany w ramach programu rewitalizacji realizowanego w kontekście poprzedniej perspektywy finansowej. Dlatego konsekwencja działań, kompleksowość i zintegrowanie są tutaj wskazane, aby omawiany obszar charakteryzował się wysokim prestiżem zabudowy (wynika to z faktu, iż obszar powinien stanowić wizytówkę Gorlic).

Układ przestrzenny tej części miasta w połączeniu z aspektami funkcjonalnymi ukazuje konieczność działań rewitalizacyjnych, które powinny objąć:

- porządkowanie układu przestrzennego poprzez odpowiednie zagospodarowywanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem;
- prace konserwatorskie, odnowienie fasad i dachów oraz renowacja budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się w rejestrze zabytków wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu,
- remonty lub przebudowę infrastruktury publicznej związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych;
- tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości ze względu na zagrożenie patologiami społecznymi;
- adaptację, przebudowę lub remonty budynków i przestrzeni użyteczności publicznej wraz z przyległym otoczeniem;
- zagospodarowanie pustych przestrzeni publicznych, w tym remont lub przebudowa: placów, parkingów, placów zabaw dla dzieci, małej architektury, miejsc rekreacji, terenów zielonych (zieleń wysoka, niska i trawniki) oraz prace restauracyjne na terenie istniejących parków,
- poprawę funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych.

Rewitalizację należy przeprowadzić w celu podniesienia jakości życia mieszkańców, uatrakcyjnienia miasta dla ruchu turystyczno - rekreacyjnego oraz poprawienia stosunków społecznych.

Jednocześnie należy wskazać główne zjawiska problemowe i zagrożenia, które dotyczą obszaru Centrum. Istotnym elementem jest degradacja techniczna części tkanki miejskiej, która uniemożliwia efektywne wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru.

Tabela 20 Wskaźniki z zakresu sfery funkcjonalno-przestrzennej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Dostępność usług publicznych	3,08	5
2	Dostęp do przestrzeni zielonych	3,67	3

Źródło: opracowanie własne

Zagrożenie utratą pierwotnych funkcji i jakości przestrzeni publicznej obszaru Centrum jest czynnikiem silnie wpływającym na konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych – prowadzonych w sposób kompleksowy i zintegrowany. Analizy przeprowadzone bezpośrednio na potrzeby opracowania

Gminnego Programu Rewitalizacji zgodnie wskazują na konieczność skupienia się na przywróceniu obszarowi cech centrotwórczych. Kompleksowa rewitalizacja zdelimitowanego obszaru Centrum, z punktu widzenia wzmocnienia atrakcyjności miasta Gorlice i rozwijania jego potencjału, ma charakter podstawowej potrzeby rozwojowej.

4.1.4 Sfera gospodarcza

Kształtowanie sfery gospodarczej ma wpływ na potencjał społeczno-ekonomiczny obszaru. Często niewielkie zmiany ekonomiczne mogą mieć istotny wpływ na kierunek i dynamikę procesów w pozostałych sferach, determinują miejscowy rynek pracy, a co za tym idzie – sytuację ekonomiczną mieszkańców. Obszar Centrum oprócz funkcji mieszkalnych i turystycznych, pełni również funkcje gospodarcze. Jest to centrum Gorlic, zlokalizowanych jest tutaj dużo punktów handlowych i handlowo-usługowych jednak w stosunku do liczby mieszkańców wskaźnik aktywności gospodarczej jest niski. W roku 2015 odnotowano ich 144, co stanowi 8,51% wszystkich podmiotów gospodarczych w mieście. Poniższa tabela zestawia wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej podobszaru, zgodnie z przyjętą dla czynników pozaspołecznych kategoryzacją (skala od 1 do 5). Należy także zwrócić uwagę na wskaźnik kondycji gospodarki – w 2015 na przedmiotowym podobszarze zarejestrowano 14 nowych firm, a wyrejestrowano zaledwie 7, co wskazuje to na ekspansywny charakter lokalnej gospodarki i niewątpliwie można potraktować jako dobry prognostyk.

Tabela 21 Wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Wskaźnik aktywności gospodarczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2,17	1
2	Stosunek rejestrowanych podmiotów gospodarczych do wyrejestrowanych	3,42	4

Źródło: opracowanie własne

Charakterystyczne dla centralnych części miast jest to, że wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej są wyższe niż dla całego miasta. Oznacza to potencjał obszaru, którego nie można zaprzepaścić.

4.1.5 Sfera środowiskowa

Czynniki tworzące sferę środowiskową obszaru Centrum mają istotne znaczenie dla jakości życia mieszkańców. Centralna część miasta Gorlice charakteryzuje się wzmożonym ruchem pojazdów, co determinuje wysoki poziom hałasu w mieście i ma wpływ na jakość powietrza. Dane zawarte w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorlice na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020 wskazują, iż głównym źródłem hałasu na przedmiotowym obszarze jest droga wojewódzka 977. Na złą jakość powietrza atmosferycznego wpływa niższy niż w województwie odsetek mieszkań wyposażonych w centralne systemy grzewcze (średnia dla województwa 87,9%, średnia dla miasta Gorlice 85,1%). W związku z tym, w części

mieszkań zlokalizowanych na terenie centrum, wciąż używa się niskosprawnych pieców i niskiej jakości paliw stałych. Tabela poniżej zestawia wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej, zgodnie z przyjętą dla czynników pozaspołecznych kategoryzacją (skala od 1 do 5, w której mniejsza liczba punktów oznacza gorszą kondycję w danym zakresie).

Tabela 22 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Poziom hałasu	2,67	1
2	Jakość powietrza	2,42	1
3	Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych	3,67	3

Źródło: opracowanie własne

Obszar Centrum, ze względu na swoją specyfikę, wymaga działań w zakresie ochrony powietrza. Konieczne jest wprowadzenie ograniczeń w stosowaniu paliw stałych, eliminacja niskosprawnych urządzeń na paliwa stałe, ograniczenie emisji z transportu i emisji przemysłowej, a także edukacja ekologiczna mieszkańców i ochrona niewielkich zasobów terenów zielonych. Większa enklawa zieleni to leżący w pobliżu, ale poza granicami obszaru Centrum, Park Miejski im. Wojciecha Biechońskiego, o powierzchni 24 ha. Należy także podkreślić, iż na terenie Centrum znajdują się wyroby zawierające azbest, które stanowią poważne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców.

4.1.6 Sfera techniczna

Uwarunkowania sfery technicznej mają również istotne znaczenie dla wizerunku obszaru i jakości życia.

Poniżej zestawione wskaźniki z zakresu sfery technicznej pokazujące degradację obszaru w kontekście jego kondycji technicznej. Obiekty użyteczności publicznej zdecydowanie wymagają działań termomodernizacyjnych, ten wskaźnik lokuje obszar Centrum na najgorszej pozycji. Wskaźnik: ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych lokuje obszar centrum na pozycji umiarkowanej, ale jednak gorszej w stosunku do kondycji miasta Gorlice. Tabela poniżej zestawia wskaźniki z zakresu sfery technicznej, zgodnie z przyjętą dla czynników pozaspołecznych kategoryzacją (skala od 1 do 5, w której mniejsza ilość punktów oznacza gorszą kondycję w danym zakresie).

Tabela 23 Wskaźniki z zakresu sfery technicznej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Centrum
1	Poziom degradacji technicznej	2,83	1
2	Potrzeby w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej	2,92	1

Źródło: opracowanie własne

Uwagę zwraca też niski poziom techniczny zasobu mieszkaniowego zlokalizowanego na podobszarze Centrum. Wydaje się on ważny, ponieważ Centrum pełni także funkcje mieszkaniowe. Według danych GUS poziom wyposażenia mieszkań na terenie Gorlic jest niższy niż w województwie małopolskim – 98,4% mieszkań wyposażonych jest w wodociąg (w województwie małopolskim jest to 99,1%), a 97,2% wyposażonych jest w łazienki (województwo małopolskie 97,5). Wizja lokalna, jak i rozmowy z zarządcami budynków potwierdziły, że stan techniczny wielu budynków mieszkaniowych wymaga jak najszybszej interwencji.

Dodatkowo na przedmiotowym terenie odnotowuje się problemy z zakresu jakości infrastruktury drogowej i okołodrogowej. Dane dostarczone przez UM Gorlice wskazują, iż na przedmiotowym obszarze znajduje się 11 257 metrów dróg będących w zarządzie gminy jednak 54% z nich wymaga remontu, modernizacji bądź przebudowy (6 088 metrów). Deficyty te rzutują negatywnie na sferę społeczną, funkcjonalno-przestrzenną i gospodarczą. Z jednej strony utrudniają dostęp do usług publicznych które skoncentrowane są w obszarze Centrum a zła jakość infrastruktury okołodrogowej ogranicza możliwości korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne i w wieku senioralnym (funkcjonowanie barier architektonicznych). Z drugiej strony utrudniają dojazdy potencjalnych klientów do zlokalizowanych na tym obszarze działalności gospodarczych.

4.1.7 Analiza stanu kryzysowego

Stan kryzysowy podobszaru Centrum jest wypadkową wszystkich zdiagnozowanych problemów oraz historii obszaru. Centra w wielu miastach Polski borykają się z natężonymi, negatywnymi zjawiskami społecznymi. Podobną sytuację obserwuje się w Gorlicach. Wskazane problemy to przede wszystkim wysoki poziom bezrobocia oraz w konsekwencji konieczność zwiększenia nakładów finansowych i zaangażowania w niesienie pomocy potrzebującym i niewydolnym społecznie mieszkańcom. Koncentracja wskazanych, negatywnych zjawisk wraz z wysoką gęstością zaludnienia Centrum prowadzi także do zagęszczenia aktów chuligańskich i przestępczych. Należy podkreślić, że Miasto podjęło działania rewitalizacyjne, które zaowocowały poprawą estetyki otoczenia (artykułowane jako cel priorytetowy w Programie Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2007-2015) oraz przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu (głównie w postaci rewitalizacji infrastruktury, która przeznaczona została dla klubów i instytucji społecznych). O ile procesy zmierzające do odnowy infrastruktury można przeprowadzić w stosunkowo krótkim czasie, to procesy pozytywnie zmieniające tkankę społeczną mają charakter długofalowy i wieloletni. Zachowanie ciągłości zmiany społecznej wydaje się warunkiem koniecznym, aby proces odnowy Centrum można było uznać za zakończony sukcesem. Oprócz wspomnianych negatywnych zjawisk społecznych nakładają się na nie również problemy natury środowiskowej – przed wszystkim niska jakość powietrza atmosferycznego spowodowana użytkowaniem niskosprawnych urządzeń grzewczych i niską wydajnością energetyczną budynków.

Znaczne natężenie hałasu oraz występowanie wyrobów z azbestu to rezultat pełnionych funkcji terenu, ale także okresu powstawania niektórych zabudowań. Nawiązując do historii Centrum nie można zapominać, iż jest to obszar szczególnej ochrony konserwatorskiej, co wyznacza konieczność inwestycji znacznych środków finansowych w celu zachowania i modernizacji obiektów. Zadanie to wydaje się ważne w kontekście pełnionych funkcji, także turystycznych.

4.1.8 Potencjały podobszaru Centrum

Przeprowadzone analizy i badania ujawniają, że degradacja omawianego obszaru, przejawiająca się w jakości życia mieszkańców (wykluczenie społeczne i marginalizacja), a także w kondycji technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, determinuje negatywne zjawiska na terenie sąsiadującym i na obszarze całego miasta. Przeprowadzona diagnoza uzasadnia konieczność objęcia programem rewitalizacji całości zdegradowanego terenu poddanej analizie, tym samym wyznaczony obszar Centrum stanowi obszar rewitalizacji w ramach *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023*. Wykorzystanie istniejącego potencjału, którym dysponuje wskazany obszar może wpływać na skuteczność jego przeobrażenia. Wśród najważniejszych potencjałów należy wymienić następujące:

1. Dziedzictwo kulturowe. Niewykorzystany potencjał stanowi obszar kultury i bogactwa zabytków, które wymagają rewitalizacji, aby Gorlice stały się atrakcyjnym celem turystycznym w województwie małopolskim. Dziedzictwo zabytków kultury materialnej i zachowany układ urbanistyczny stanowią potencjalną przewagę konkurencyjną miasta w skali ponadlokalnej.
2. Potencjał w zakresie rozwijania funkcji symbolicznych i centrotwórczych związanych z położeniem podobszaru. Wskazany teren (podobszar Centrum) stanowi ściśle centrum Gorlic, które oprócz charakteru turystycznego pełni funkcję mieszkaniowo-handlowo-usługową. Istnieje tutaj zabudowa mieszkaniowa, punkty handlowe i handlowo-usługowe oraz obiekty użyteczności publicznej. Pomimo częściowej degradacji obszar stanowi rdzeń całego miasta i posiada adekwatny potencjał niezbędny do ożywienia terenu.
3. Potencjał gospodarczy związany z rentą lokalizacyjną. Usytuowanie podobszaru w sercu miasta czyni ten teren naturalnie atrakcyjnym gospodarczo, jednak analiza wskaźników dowiodła, że aktywność gospodarcza mieszkańców centrum jest znacznie niższa niż w pozostałych częściach miasta. Asumpt do rozwinięcia potencjału gospodarczego obszaru mogą stanowić działania rewitalizacyjne nastawione na wsparcie już działających przedsiębiorców, a także edukacyjne z zakresu prowadzenia własnej działalności gospodarczej skierowane do absolwentów czy osób młodych.
4. Potencjałem korzystnie wpływającym na efektywność zmiany rewitalizacyjnej jest umieszczenie centrum w planach rozwojowych miasta traktując je tym samym jako koło zamachowe docelowej zmiany. Jednocześnie warto podkreślić, że przedmiotowy dokument w

sensie założeń stanowi kontynuację już przeprowadzonych działań, których konieczność wskazały inne dokumenty o charakterze strategicznym i planistycznym.

5. Potencjał edukacyjny. Trwałość zmiany osiągniętej w oparciu o rewitalizację łączy się także z wykorzystaniem potencjału oświatowego, zasobu kadrowego szkół prowadzących działalność w mieście w wymiarze edukacyjnym, ale również pedagogicznym, w kontekście potrzeby uświadamiania i edukacji mieszkańców oraz promocji proekologicznych postaw.
6. Uspołecznienie i partycypacja interesariuszy. Konsensus interesariuszy w zakresie dostrzeganej konieczności podjęcia działań rewitalizacyjnych stanowi potencjał o charakterze społecznym. Zgodność co do wyboru obszaru Centrum sprzyja spójnemu przeprowadzaniu procesów rewitalizacyjnych w wymiarze społecznym i technicznym.

4.2 Podobszar Glinik

4.2.1 Charakterystyka i rys historyczny

Obszar Glinik usytuowany jest w niewielkiej odległości w kierunku północno-wschodnim od obszaru Centrum. Poniżej przedstawiono podstawowe parametry charakteryzujące obszar Glinik.

Tabela 24 Wskaźniki obligatoryjne obszaru Glinik

Wskaźnik	Wartość
Powierzchnia miasta Gorlice	2 353 ha
Powierzchnia obszaru Glinik	55,47 ha
Udział powierzchni obszaru w powierzchni miasta	2,35 %
Liczba ludności miasta Gorlice	27 382 os.
Liczba ludności obszaru Glinik	1 111 os.
Udział ludności obszaru w liczbie ludności miasta	4,05%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Gorlicach

W Gorlicach Glinik określany jest jako „dzielnica fabryczna”, gdyż kojarzony jest przede wszystkim z funkcjonującymi tu od wielu dziesięcioleci licznymi zakładami przemysłowymi oraz osiedlem mieszkaniowym Glinik Mariampolski. Ważną postacią dla miasta z górniczymi tradycjami był Ignacy Łukasiewicz, który przeprowadził się do Gorlic w połowie XIX wieku i badał właściwości ropy naftowej. Charakter przemysłowy dzielnica posiada od dawna. W 1883 r. kanadyjski inżynier Wiliam Henry Mac Garvey, po osiedleniu się w Gliniku Mariampolskim (ówczesnie pod Gorlicami), wraz z austriackim finansistą Johanem Simeonem Bergheimem założyli rafinerię ropy naftowej, od dziesięcioleci funkcjonującą pod nazwą Rafineria Nafty „Glimar” i zakład narzędziowo-naprawczy. W 1895 r. powstała Fabryka Kwasu Siarczanego w Gorlicach. W.H. Mac Garvey i J.Bergheim otrzymali koncesję na założenie Galicyjskiego Karpackiego Naftowego Towarzystwa Akcyjnego z siedzibą w Gliniku Mariampolskim, a ich warsztat zaczął funkcjonować jako samodzielna Fabryka Maszyn i Narzędzi Wiertniczych w Gliniku Mariampolskim. Dzielnica stała się jednoznacznie przemysłowa, a powstała tam

zabudowa mieszkaniowa ma charakter osiedli robotniczych. Do największych funkcjonujących tutaj przedsiębiorstw należy "NIUW Glinik" S.A oraz grupa FAMUR S.A.

4.2.2 Sfera społeczna

Obszar Glinik ma charakter przemysłowy, ale ze względu na transformację ustrojową, w dużej mierze staje się poprzemysłowy, co przekłada się na kondycję jego mieszkańców na rynku pracy. Poniżej przedstawiono wskaźniki obrazujące sytuację w obszarze Glinik w porównaniu z wartościami dla całego miasta. Kolorem zaznaczono wartości wyższe wskaźnika w obszarze Glinik w porównaniu do wartości wskaźnika dla miasta Gorlice.

Tabela 25 Wskaźniki z zakresu bezrobocia dla obszaru Glinik i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
1	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców	4,78	5,32
2	Średnia liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców	1,32	1,68

Źródło: opracowanie własne

Bezrobocie identyfikowane na obszarze Glinik znajduje swoje przyczyny w zmianach gospodarczych omawianego terenu. Część funkcjonujących tutaj zakładów pracy została zamknięta, a społeczność ze względu na zawodowo ukierunkowane wykształcenie, nie posiada dostatecznej elastyczności w dostosowaniu się do nowych warunków na rynku pracy. Efektem tej sytuacji jest bezrobocie i często bezrobocie o charakterze długotrwałym, co wskazuje na konieczność wdrożenia działań rewitalizacyjnych. Konsekwencjami bezrobocia są problemy w funkcjonowaniu nie tylko osób bezrobotnych, ale także ich rodzin, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego, może także prowadzić do rozpadu rodziny. Negatywne wzorce funkcjonowania społecznego mogą się utrwać i prowadzić do dziedziczenia statusu osoby bezrobotnej.

Długotrwałe pozostawanie bez pracy prowadzi do obniżenia statusu materialnego rodzin, wpływa frustrująco i demotywująco. Osoby bezrobotne, ze względu na sytuację materialną, stają się beneficjentami opieki społecznej. Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorlicach wynika, że średnia liczba osób korzystających z zasiłków stałych na obszarze Glinik jest znacznie wyższa niż w mieście.

Tabela 26 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
1	Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	408,47	172,94
2	Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców	8 104,42	3 584,86
3	Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców	0,68	1,57

Źródło: opracowanie własne

Problemom związanym z koniecznością korzystania z pomocy społecznej towarzyszą trudności w funkcjonowaniu społecznym. Działania pomocowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorlicach obejmują również wsparcie psychologiczne, prawne i doradcze, ze względu na różne problemy społeczne, w tym zjawisko przemocy w rodzinie. Charakterystyczne dla społeczności obszaru Glinik jest to, że sąsiadują tutaj osoby pracujące w lokalnych zakładach pracy i osoby bezrobotne, które w tych samych zakładach pracy straciły zatrudnienie. Implikuje to trudne społecznie sytuacje i generuje wiele niepożądanych zjawisk. Często ofiarami frustracji i obniżonego poczucia własnej wartości, ze względu na status bezrobotnego i połączony z tym niski poziom materialny, są członkowie rodzin, także dzieci. Kolejnym dostrzeganym problemem w Gliniku są utrudnienia z jakimi mierzą się osoby niepełnosprawne oraz samotne osoby starsze. Osoby te powinny mieć możliwość życia w dotychczasowym miejscu zamieszkania oraz posiadać możliwość korzystania z przestrzeni publicznej na równych prawach z innymi. Stąd planowane działania rewitalizacyjne powinny koncentrować się na wyrównaniu szans oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu tych osób.

Poziom odczuwanego bezpieczeństwa na określonym terenie jest również miernikiem jego kondycji społecznej, określanym za pomocą danych dotyczących liczby przestępstw i wykroczeń. Analiza zjawiska także ma znaczenie dla planowanych działań rewitalizacyjnych.

Dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Gorlicach wykazują przekroczenia wartości wskaźników w obszarze Glinik, związanych z odnotowanymi zgłoszeniami przestępstw i wykroczeń, w stosunku do tych samych danych przedstawionych dla całego miasta Gorlice. Biorąc pod uwagę niewielką liczbę mieszkańców obszaru Glinik, można stwierdzić, iż jest to sytuacja wskazująca na duże skupisko zachowań patologicznych.

Tabela 27 Wskaźniki z zakresu poziomu bezpieczeństwa dla obszaru Glinik i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
1	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	0,34	0,37
2	Liczba wykroczeń na 100 mieszkańców	6,47	6,88

Źródło: opracowanie własne

Analiza danych z zakresu sfery społecznej, wskazuje, że mieszkańcy obszaru Glinik dotknięci są szerokim spektrum problemów i trudności (bieda, bezrobocie, trudności w relacjach społecznych i rodzinnych, brak wykształcenia, mała samoświadomość, niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego), które implikują złą kondycję społeczną terenu i wskazują na konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych, szczególnie nakierowanych na społeczność tego terenu.

Istotna z punktu widzenia sfery społecznej jest działalność Gorlickiego Centrum Kultury zlokalizowanego na podobszarze Glinik. GCK jest organizatorem festiwali, przeglądów, koncertów i warsztatów artystycznych o randze krajowej i międzynarodowej. Podejmowane przez GCK działania od wielu lat tworzą mapę wydarzeń artystycznych miasta i regionu odpowiadając na potrzeby kulturalne

mieszkańców. Planowana w ramach niniejszego programu rewitalizacja budynku GCK daje możliwość rozwoju oferty spędzania czasu wolnego, wsparcia dla lokalnych działań i kooperacji z organizacjami pozarządowymi. NGO poprzez umiejętność reagowania na problemy społeczne i dostosowywanie się do aktualnych potrzeb, a także zaangażowanie, są coraz ważniejszymi uczestnikami życia społecznego w Gorlicach.

4.2.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Obszar Glinik można uznać za teren o funkcji mieszkaniowej i przemysłowej. Zabudowa mieszkaniowa to tradycyjne robotnicze osiedla z charakterystyczną dla tego typu jednostek infrastrukturą: punkty handlowe i usługowe, szkoły. Część terenów zajmują ogródki działkowe. Znaczna degradacja substancji mieszkaniowej robotniczych osiedli mieszkaniowych wynika z okresu budowy (lata 90-te XIX w., oraz do lat 80-tych XX w.) i stosowanych wówczas technologii oraz deficyt prac remontowych w wyniku braku środków finansowych.

Przestrzeń obszaru zdeterminowana jest przez obiekty przemysłowe i poprzemysłowe o zróżnicowanej estetyce zagospodarowania terenu, co powoduje, że wydaje się chaotyczna i wymagająca uporządkowania. Jest to szczególnie ważne z perspektywy warunków mieszkaniowych i jakości życia na tym terenie. Stosunkowo wysoka dostępność usług publicznych na tym terenie i średni dostęp do terenów zielonych może wpływać na jego atrakcyjność osiedleńczą, jednak zły stan zagospodarowania przestrzeni i niska estetyka, mogą być czynnikiem zniechęcającym. Kolejnym czynnikiem jest ograniczona atrakcyjność obszaru wynikająca z zaniku funkcji symbolicznych i integracyjnych – jest to szczególnie istotne z punktu widzenia przeobrażenia społecznego terenu zdegradowanego i społeczności, która go zamieszkuje.

Poniższa tabela zestawia wskaźniki z zakresu sfery funkcjonalno-przestrzennej obszaru, zgodnie z przyjętą dla czynników pozaspołecznych kategoryzacją (skala od 1 do 5).

Tabela 28 Wskaźniki z zakresu sfery funkcjonalno-przestrzennej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice.

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
1	Dostępność usług publicznych	3,08	4
2	Dostęp do terenów zielonych	3,67	3

Źródło: opracowanie własne

Kompleksowa rewitalizacja zdelimitowanego obszaru z punktu widzenia wzmocnienia jego atrakcyjności i rozwijania jego potencjałów ma charakter podstawowej potrzeby rozwojowej.

4.2.4 Sfera gospodarcza

Wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej sumarycznie lokują obszar Glinik na umiarkowanej pozycji. Teren tradycyjnie postrzegany jest jako dzielnica „fabryczna”, ale oprócz dużych zakładów jak FAMUR S.A i NIUW Glinik znajduje się tutaj sporo firm z branży produkcyjnej, handlowej i usługowej. Na obszarze tym w roku 2015 stosunek liczby nowopowstających podmiotów gospodarczych, do tych, które zakończyły swoją działalność wynosił 8 do 2. Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2015 r. wynosiła 5,8. Wartość tego wskaźnika determinowana jest liczbą ludności – 1 111 osób. Dlatego dla pełnego obrazu sytuacji należy uwzględnić wartość wskaźnika: stosunek rejestrowanych podmiotów gospodarczych do wyrejestrowanych.

Poniższa tabela zestawia wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej obszaru.

Tabela 29 Wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
1	Wskaźnik aktywności gospodarczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2,17	2
2	Stosunek rejestrowanych podmiotów gospodarczych do wyrejestrowanych	3,42	4

Źródło: opracowanie własne

Uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne, a także ugruntowane historycznie postrzeganie tego terenu wpływają korzystnie na jego klimat i potencjał gospodarczy.

4.2.5 Sfera środowiskowa

Przemysłowy charakter obszaru Glinik determinuje jego sferę środowiskową. Duże skupienie zakładów produkcyjnych i handlowo-usługowych na niewielkim terenie oraz duże natężenie ruchu drogowego implikują wysoki poziom hałasu i złą jakość powietrza, dlatego wymagane są działania z zakresu ochrony powietrza. Pobliskie zakłady produkcyjne takie jak FAMUR czy Glinik produkują maszyny i urządzenia górnicze co z jednej strony wpływa na emisję znacznego hałasu, który jest potęgowany przez oczekujące na załadunek samochody ciężarowe. Na obszarze Glinik, przy ul. Bieckiej, zlokalizowana jest Miejska Oczyszczalnia Ścieków, która przejmuje ścieki komunalne z miasta Gorlice oraz gmin Gorlice i Sękowa.

Poniższa tabela zestawia wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej zgodnie z przyjętą dla czynników pozaspołecznych kategoryzacją (skala od 1 do 5).

Tabela 30 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
1	Poziom hałasu	2,5	1
2	Jakość powietrza	2,5	1
3	Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych	3,67	4

Źródło: opracowanie własne

4.2.6 Sfera techniczna

Uwarunkowania sfery technicznej mają również istotne znaczenie dla wizerunku obszaru szczególnie w kontekście jego potencjału gospodarczego.

Poniżej zestawione wskaźniki z zakresu sfery technicznej pokazują, że w obszarze Glinik kondycja techniczna obiektów jest gorsza w porównaniu z miastem Gorlice. Działania z zakresu termomodernizacji, które są tutaj konieczne do przeprowadzenia wpłyną nie tylko na kondycję techniczną obiektów, ale mają również wymiar środowiskowy. Wartość wskaźnika: Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych pokazuje niekorzystną sytuację w stosunku do kondycji miasta Gorlice w tym względzie. Tabela poniżej zestawia wskaźniki z zakresu sfery technicznej, zgodnie z przyjętą dla czynników pozaspołecznych kategoryzacją (skala od 1 do 5, w której mniejsza ilość punktów oznacza gorszą kondycję w danym zakresie).

Tabela 31 Wskaźniki z zakresu sfery technicznej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice

Wskaźnik		Miasto Gorlice	Obszar Glinik
1	Poziom degradacji technicznej	2,83	1
2	Potrzeby w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej	2,92	2

Źródło: opracowanie własne

Część terenu objętego GPR znajduje się na terenie górniczym *Gorlice-Glinik* w ramach którego prowadzona jest eksploatacja gazu ziemnego. Warunki techniczne każdej inwestycji objętej GPR zlokalizowanej na terenie i obszarze górniczym będzie każdorazowo uzgadniane z PGNiG S.A. Oddział w Sanoku.

4.2.7 Analiza stanu kryzysowego

Ziemia gorlicka od wieków ściśle związana była z przemysłem naftowym. To właśnie tu odnotowywano wycieki ropy skalnej, stosując ją powszechnie jako lek bądź materiał do konserwacji różnorodnych sprzętów drewnianych, skórzanych oraz metalowych. Pierwsze wzmianki o stosowaniu bituminów pochodzą z XVI wieku, przy czym przedstawiane są one przede wszystkim jako środek medyczny. Rosnące zapotrzebowanie na ropę i produkty ropopochodne zmusiło lokalną społeczność do profesjonalizacji wydobycia tego surowca. W połowie XIX wieku wydobyciem ropy na ziemi gorlickiej zajął się książę Stanisław Jabłonowski. Duże znaczenie dla tego przemysłu miała także postać

Ignacego Łukasiewicza, który zyskał miano ojca przemysłu naftowego. Na przełomie 1853 i 1854 roku Ignacy Łukasiewicz przeprowadził się do Gorlic w celu prowadzenia badań nad właściwościami ropy naftowej. Owoce tych prac była pierwsza na świecie uliczna lampa naftowa (1854 r.). Informacje o bogatych złożach ropy dotarły także do Kanady, skąd do ziemi gorlickiej przybył W.H. Mac Garvey, wynalazca, przemysłowiec i organizator produkcji w przemyśle naftowym. Jako pierwszy zastosował w Galicji kanadyjski system wiercenia szybów naftowych, który wyparł ręczny system ich wiercenia. W 1883 roku wybudował w Gliniku rafinerię nafty, a wspólnie z austriackim bankierem Johanem Bergheimem założył warsztat mechaniczny jako zaplecze techniczne dla wydobycia ropy. 12 lat później zakład zaczął funkcjonować jako samodzielna fabryka maszyn i narzędzi wiertniczych. Mimo doświadczeń wojennych i trudnego okresu transformacji ustrojowej fabryka ta stanowi do dziś jeden z większych zakładów pracy w powiecie gorlickim, ale już w innej formie prawnej i własnościowej. Półtorawieczna tradycja wydobycia ropy w znaczny sposób ukształtowała charakter obszaru Glinik. Produkcja ropy naftowej wywarła wpływ na wiele pokoleń gorliczan co odzwierciedla pogłębiona diagnoza obszaru. Stosunkowo wysoki poziom bezrobocia związany jest w szczególności z niską elastycznością i mobilnością zawodową. Zakłady znajdujące się na terenie Glinika mają współcześnie ograniczoną chłonność pracowników o górniczym profilu wykształcenia. Znaczna część fabryk związana z przemysłem naftowym uległa przekształceniom i zredukowała liczebność załóg. Wyższy poziom bezrobocia na analizowanym obszarze prowadzi do wielu innych negatywnych zjawisk społecznych, takich jak wyższa niż w mieście liczba czynów o charakterze przestępczym oraz ponad dwukrotnie wyższa liczba osób korzystająca z zasiłków stałych. Monokultura przemysłowa Glinika ukształtowała także sferę funkcjonalno-przestrzenną obszaru. Wraz z przekształceniami gospodarczymi występującymi na omawianym terenie nie dostosowano jego infrastruktury do zmieniających się funkcji. Niskiej jakości tkanka mieszkaniowa oraz występowanie budynków poprzemysłowych o niskiej estetyce wywiera negatywny wpływ na jakość życia mieszkańców oraz wizerunek obszaru, który posiada znaczny potencjał gospodarczy. Zdiagnozowany zły stan niektórych elementów zabudowy wiąże się ściśle z niskimi wskaźnikami w sferze środowiskowej i technicznej, przede wszystkim wyższym poziomem hałasu, niższą jakością powietrza atmosferycznego oraz wysokim stopniem degradacji budynków. Podjęcie działań rewitalizacyjnych wydaje się niezbędnym katalizatorem, który wzmocni potencjał gospodarczy i tym samym doprowadzi do wzrostu jakości życia mieszkańców i rozwoju kapitału społecznego.

4.2.8 Potencjały podobszaru Glinik

Wykorzystanie istniejących identyfikowanych potencjałów podobszaru Glinik, ma istotny wpływ na skuteczność jego przeobrażenia i osiągnięcie wizji oraz celów rewitalizacji. Wśród najważniejszych potencjałów należy wymienić następujące:

1. Dziedzictwo historyczne i spuścizna związana z przemysłem naftowym. Gorlice od wieków są ściśle związane z przemysłem naftowym. To właśnie tu odnotowywano wycieki ropy skalnej, stosując ją powszechnie jako lek bądź materiał do konserwacji różnorodnych sprzętów drewnianych, skórzanych oraz metalowych.
2. Układ przestrzenno-funkcjonalny. Podobszar Glinik jako teren przewidziany do rewitalizacji posiada istotne potencjały z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru i całego miasta. Przywrócenie funkcjonalności obszaru oraz nadanie terenowi nowych funkcji wiąże się z efektywnym wykorzystaniem istniejących potencjałów, które zostały zidentyfikowane na etapie szczegółowej diagnozy obszaru zdegradowanego. Z perspektywy wdrażania programu rewitalizacji warto wskazać kluczowe potencjały obszaru Glinik, które będą determinowały zakres i skuteczność działań rewitalizacyjnych.
3. Renta lokalizacyjna i walory komunikacyjne. Rewitalizacja obszaru umożliwi przywrócenie omawianemu terenowi pierwotnych funkcji reprezentacyjnych, symbolicznych oraz komunikacyjnych. Główny potencjał obszaru bezpośrednio łączy się z przywróceniem jakości terenu jako rzeczywistego centrum gospodarczego. Lokalizacja na terenie Glinika dużych pracodawców powiatu, powinna sprzyjać rozwojowi gospodarczemu. Niestety ze względu na długoletnie zaniedbania, głównie w wymiarze infrastrukturalnym potencjał ten nie może być w pełni wykorzystany.
4. Potencjał do rozwijania turystyki industrialnej. Odnowiona infrastruktura z zachowanymi elementami historycznej zabudowy obszaru może stanowić impuls do rozwijania tak dziś popularnej turystyki industrialnej. Element ten może stanowić dopełnienie przeobrażenia obszaru w prężne centrum gospodarczo-turystyczne.
5. Entuzjazm mieszkańców. Wśród szeregu analizowanych czynników społecznych dostrzega się wysoki poziom natężenia zjawisk patologicznych. Niemniej należy podkreślić potencjał społeczny w postaci konsensusu interesariuszy w zakresie dostrzeganej konieczności podjęcia działań rewitalizacyjnych. Zgodność co do wyboru obszaru Glinik sprzyja spójnemu przeprowadzaniu procesów rewitalizacyjnych.
6. Potencjał gospodarczy. W kontekście lokalizacji obszaru należy podkreślić relatywnie wysoką liczbę podmiotów gospodarczych, niewielką odległość od centralnej części miasta. Potencjał gospodarczy obszaru to jednocześnie silna strona obszaru, która będzie wpływała korzystnie na działania rewitalizacyjne.

4.3 Podsumowanie diagnozy obszaru przewidzianego do rewitalizacji

4.3.1 Obszar rewitalizacji na tle Miasta Gorlice

Analiza dwóch podobszarów rewitalizacji wskazuje na największe deficyty w poszczególnych sferach. Należy także zauważyć, że wiele ze zdiagnozowanych problemów jest ściśle ze sobą powiązane i nie występują w izolacji, od niektórych problemów występujących na terenie całego Miasta Gorlice. Niemniej jednak wytypowane podobszary wskazane do rewitalizacji charakteryzują się większym natężeniem negatywnych zjawisk niż pozostałe części miasta. Poniżej przedstawione zostały syntetyczne wnioski płynące z diagnozy.

Analiza GRID przedstawiona w 3 rozdziale wykazała, iż mieszkańcy niektórych obszarów Gorlic borykają się ze zwiększonym natężeniem zjawiska bezrobocia – w szczególności mieszkańcy centralnie położonych dzielnic. Dodatkowo co czwarty bezrobotny mieszkaniec Gorlic to osoba będąca bezrobotną powyżej 2 lat. Na problemy związane z rynkiem pracy nakłada się trudna sytuacja życiowa części mieszkańców Gorlic. Przeprowadzona diagnoza wykazała, iż zagęszczenie mieszkańców z problemami społecznymi, wymagającymi wsparcia MOPS-u znajduje się w centralnie położonej części miasta oraz na jego północno-wschodnim krańcu. We wskazanych obszarach odnotowuje się także wyższy wskaźnik przestępstw i wykroczeń. Studia nad dodatkowymi czynnikami rozwojowymi prowadzą do wniosku, iż mieszkańcy Gorlic charakteryzują się stosunkowo niską aktywnością społeczną, co zostało potwierdzone w analizie frekwencji wyborczej (w porównaniu z województwem małopolskim różnica na niekorzyść Gorlic wyniosła blisko 5%). W poszczególnych rejonach miasta różnica ta sięgała blisko 10% (Osiedle nr 6 i Glinik). Niskie wskaźniki aktywności gospodarczej odnotowano w 8 z 11 wyznaczonych jednostek statystycznych, w tym na obszarze Centrum. Sytuacja gospodarcza w jednostce Glinik wydaje się nieznacznie lepsza, jednak kondycję przedsiębiorstw na obu obszarach, oszacowaną na podstawie stosunku liczby nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw do wyrejestrowanych oceniono na zadowalającym poziomie. W zakresie czynników środowiskowych w przypadku natężenia hałasu w większości jednostek statystycznych (8) odnotowano dobrą sytuację. Wyjątek stanowiły jednostki Glinik i Centrum. Gorzej natomiast prezentuje się sytuacja związana z jakością powietrza atmosferycznego – w dziewięciu jednostkach oceniono ją jako przeciętną bądź złą. Najgorsza jakość powietrza została wskazana na podobszarach Glinik i Centrum. Jedną z przyczyn niezadowalającego stanu środowiska jest słaby stan techniczny budynków oraz ich niska wydajność energetyczna. Sfera funkcjonalno-przestrzenna wykazuje zróżnicowanie pomiędzy wyznaczonymi podobszarami w niektórych aspektach. O ile przedmiotowe jednostki nie wyróżniają się w zakresie jakości usług publicznych (mierzone na podstawie sprawdzianu 6-klasisty) o tyle poziom ich niedostosowania

rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu wydaje się znaczący. W obszarze Centrum, który został poddany działaniom rewitalizacyjnym w poprzedniej perspektywie finansowej dostrzega się znaczną poprawę rozwiązań urbanistycznych, natomiast na terenie Glinika sytuacja ta została oceniona negatywnie ze względu na brak przekształceń obszaru w związku ze zmieniającymi się funkcjami (przede wszystkim gospodarczymi).

4.3.2 Analiza SWOT

Przeprowadzona diagnoza wskazała na główne problemy występujące na podobszarze Centrum i Glinik. Dlatego też, dokonano analizy SWOT dla przedmiotowych terenów, która stanowi syntetyczne podsumowanie prac diagnostycznych.

Tabela 32 Analiza SWOT

Analiza SWOT	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – zrewitalizowany rynek, – bogate i unikatowe dziedzictwo historyczne (duża liczba zabytków), – bliskie położenie terenów zielonych, – zachowany układ architektoniczno-urbanistyczny o wyjątkowej wartości kulturowo-historycznej objęty ochroną konserwatorską, – dobra kondycja gospodarcza, – stosunkowo wysoka liczba podmiotów gospodarczych, – ugruntowane funkcje symboliczne, gospodarcze i reprezentacyjne obszarów, – znaczny potencjał turystyczny. 	<ul style="list-style-type: none"> – relatywnie wysoka liczba osób bezrobotnych (w tym osób długotrwale bezrobotnych), – znaczna gęstość zaludnienia charakterystyczna dla centralnie położonych obszarów miejskich prowadząca do występowania negatywnych zjawisk społecznych, – wysoka liczba osób korzystających z zasiłków stałych, – nadmierne obciążenie przez ruch samochodowy, – zły stan klimatu akustycznego spowodowany hałasem komunikacyjnym, – niska jakość powietrza atmosferycznego, – niski poziom efektywności energetycznej budynków, – znaczny stopień degradacji technicznej budynków, – przeciętna jakość usług publicznych, – niska aktywność społeczna mieszkańców, – niewykorzystany potencjał gospodarczy ze względu na brak dostosowanej infrastruktury, – przeciętna atrakcyjność turystyczna i osiedleńcza, – niska estetyka budynków, w szczególności przemysłowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej dla turystów, mieszkańców oraz dla lokalizacji usług i handlu, – poprawa warunków mieszkaniowych, – możliwość pozyskiwania bezzwrotnych środków na realizację celów rewitalizacyjnych, – zachowanie układu architektoniczno-urbanistycznego ze względu na konieczność przestrzegania przepisów ochrony konserwatorskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> – odpływ mieszkańców, – wzrost przestępczości i znaczący wzrost liczby osób bezrobotnych, – rosnące rozwarstwienie społeczne, pociągające za sobą rozwój zjawisk patologicznych, – postępująca degradacja zabudowy mieszkaniowej wskutek braku środków finansowych wspólnot mieszkaniowych, – niedostateczna liczba środków finansowych na realizację działań rewitalizacyjnych,

Analiza SWOT

– poprawa estetyki budynków,– stworzenie terenów i obiektów do uprawiania rekreacji i sportu,– rozwój przedsiębiorczości,– poprawa jakości powietrza i klimatu akustycznego dzięki redukcji ruchu kołowego, oraz termomodernizacji budynków.	– brak środków finansowych na przeprowadzenie modernizacji systemów grzewczych i termomodernizacji budynków,– ryzyko utraty wartościowej zabudowy wskutek postępującej degradacji,– odpływ inwestorów z miasta,– spadek zainteresowania turystów wskutek braku informacji i usług okołoturystycznych,– postępująca degradacja środowiska naturalnego.

Źródło: opracowanie własne

5. Wizja obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych

Rewitalizacja Gorlic w perspektywie roku 2023 będzie cechować wzmocnienie oraz inicjowanie zmian jakościowych w oparciu o kompleksową interwencję obejmującą procesy społeczne, gospodarcze, techniczne, przestrzenno-funkcjonalne oraz środowiskowe. Glinik oraz Centrum jako podobszary rewitalizacji stanowią atrakcyjną przestrzeń dla swoich mieszkańców, w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży oraz seniorów, jako grup społecznych wymagających zbudowania oferty dedykowanej istniejącym potrzebom.

Na obszarze rewitalizacji obserwuje się aktywne włączenie grup problemowych w funkcjonowanie społeczności lokalnej, a integrowanie mieszkańców odbywa się wokół wspólnych wartości oraz poprzez działania partnerskie, również wykorzystujące instrumenty ekonomii społecznej.

Obszar Glinik oraz Centrum miasta stają się terenem skutecznie wykorzystującym swój potencjał gospodarczy i turystyczny co pozytywnie wpływa na lokalny rynek pracy oraz atrakcyjność osiedleńczą. Ożywienie lokalnej przedsiębiorczości oraz powstawanie nowych miejsc pracy, urozmaica lokalną strukturę gospodarczą i poprawia jakość miejsc pracy. Przeobrażenie obszaru rewitalizacji odbywa się w silnej współpracy ze środowiskami sektora kultury. Stworzono atrakcyjny wizerunek obszaru kryzysowego dzięki działaniom kulturalnym i animacyjnym. Partnerskie działania mieszkańców, instytucji kultury oraz organizacji pozarządowych umożliwiają włączenie społeczne oraz ożywiają przestrzeń publiczną.

Podobszary rewitalizacji skutecznie zintegrowano przestrzennie i funkcjonalnie z resztą miasta. Zrewitalizowana przestrzeń publiczna umożliwi realizację różnorodnych funkcji społeczno-gospodarczych zgodnych z zapotrzebowaniem i oczekiwaniami mieszkańców.

Glinik i Centrum rozwijają się w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju. Uwrażliwienie na sprawy współobywateli oraz dbałość o otoczenie i wizerunek obszaru rewitalizacji skutkuje zmniejszeniem przestępczości, wzrostem poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, a także silniejszym utożsamianiem się z miejscem zamieszkania.

.

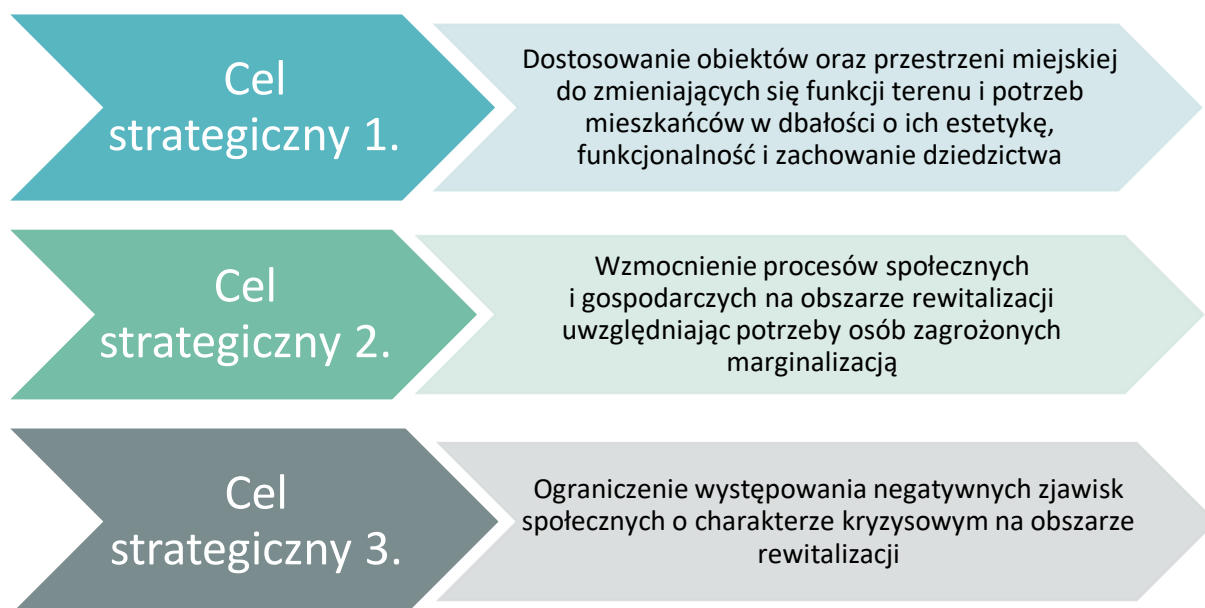
.

6. Cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań

Poza określeniem wizji, przedmiotowy rozdział koncentruje się na zbudowaniu ściśle zdefiniowanych celów strategicznych i przypisaniu im kierunków działań. Należy podkreślić, że z jednej strony zapisy rozdziału są wypadkową przeprowadzonej szczegółowej diagnozy obszaru wsparcia, natomiast z drugiej stanowią zasadniczy element operacjonalizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023.

W strukturze rozdziału znajdują się dwa podstawowe elementy o kluczowym znaczeniu dla adekwatności planowanej interwencji publicznej. Pierwszym z nich jest kompleksowy schemat interwencji obejmujący cele strategiczne oraz działania, których realizacja umożliwi osiągnięcie zakładanych celów. Drugim elementem jest system powiązania celów z częścią diagnostyczną, gdzie w formie graficznej przedstawiono system powiązań pomiędzy sformułowanymi celami, a identyfikowanymi problemami i potrzebami rewitalizacyjnymi w Gorlicach.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016 - 2023 wyznaczone zostały trzy główne cele:

Skonstruowane założenia planistyczne obejmują trzy cele rewitalizacji, które są względem siebie komplementarne i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane deficyty i problemy zidentyfikowane na obszarze zdegradowanym. Każdy z celów strategicznych jest dopełniany przez dedykowane kierunki działań.

Cel strategiczny 1.

Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa

Kierunki działań:

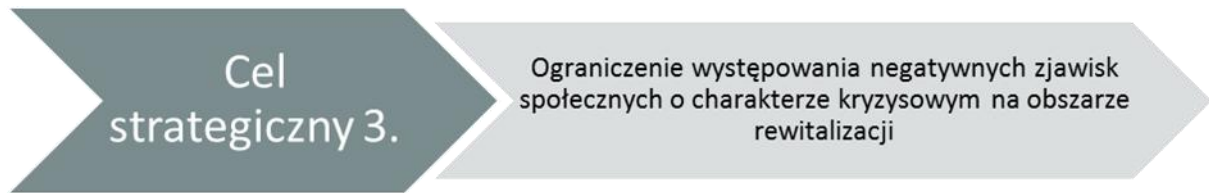
- 1.1. Przebudowa i adaptacja budynków na potrzeby instytucji publicznych i społecznych,
- 1.2. Dostosowanie przestrzeni publicznej i obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- 1.3. Poprawa jakości tkanki mieszkaniowej i użytkowej przeznaczonej dla mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej,
- 1.4. Przebudowa ciągów komunikacyjnych, poprawa płynności ruchu kołowego i modernizacja infrastruktury towarzyszącej,
- 1.5. Wzmocnienie potencjału turystycznego
- 1.6. Poprawa jakości infrastruktury na rzecz gospodarki i biznesu,
- 1.7. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej,
- 1.8. Poprawa atrakcyjności osiedleńczej.

Cel strategiczny 2.

Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją

Kierunki działań:

- 2.1 Aktywizacja i integracja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną,
- 2.2 Aktywne wsparcie organizacji pozarządowych,
- 2.3 Wsparcie lokalnych przedsiębiorców,
- 2.4 Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych poprzez stworzenie warunków do uzyskania nowych kwalifikacji,
- 2.5 Profilaktyka zdrowotna w zakresie chorób cywilizacyjnych,
- 2.6 Zintegrowana oferta opiekuńcza i kulturalna dla seniorów,
- 2.7 Tworzenie miejsc sprzyjających aktywnej integracji społecznej poprzez sport, rekreację i kulturę.

Kierunki działań:

- 3.1 Dążenie do usamodzielnienia osób korzystających z usług pomocy społecznej,
- 3.2 Rozwijanie usług publicznych dla mieszkańców, w szczególności seniorów i osób niepełnosprawnych,
- 3.3 Poprawa bezpieczeństwa publicznego.

7. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Ze względu na złożoność i wieloaspektowość wyznaczonych celów rewitalizacji oraz zdiagnozowane problemy, listę przedsięwzięć rewitalizacyjnych podzielono na 2 grupy przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W pierwszej kolejności zostaną zaprezentowane podstawowe przedsięwzięcia o kluczowym znaczeniu dla obszaru interwencji. W drugiej grupie uporządkowano pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne zlokalizowane poza obszarem interwencji, ale mające wpływ na niego.

7.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

1.1 Nazwa projektu		Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Gorlice i Powiat Gorlice	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>W wyniku analizy sfery społecznej zwrócono uwagę na brak wystarczającej oferty zagospodarowania wolnego czasu młodzieży w mieście, co powoduje problemy związane z brakiem motywacji i podatnością na patologię społeczną. W związku z tym zaistniała konieczność wzbogacenia oferty edukacyjnej w celu pełniejszego przygotowania absolwentów szkół ponadgimnazjalnych do realnych potrzeb rynku pracy oraz funkcjonowania w społeczeństwie (I Liceum Ogólnokształcące im. Marcina Kromera). Dodatkowo zwrócono uwagę na potrzebę odtworzenia idei działalności Towarzystwa Gimnastycznego w celu zwiększenia szans na uatrakcyjnienie dostępności sportowej w centrum Miasta ponieważ w podobszarze Centrum występuje niedobór miejsc rekreacji. Obiekt ten będzie posiadał charakter wielofunkcyjny. Realizacja zamierzenia w pełnym zakresie podniesienie również wartość substancji obiektu wpisanego do Gminnej Ewidencji Zabytków. W celu pełnego przystosowania i uatrakcyjnienia otoczenia konieczna jest poprawa układu komunikacyjnego centrum Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej, przez co zostanie zwiększone bezpieczeństwo i dostępność dla osób niepełnosprawnych. Przedmiotowe przedsięwzięcie zlokalizowane jest na podobszarze Centrum. Efektem wykonanego zadania będzie zwiększona ilość uczestników w sferze rozwoju społecznego, kulturalnego i edukacyjnego zarówno przez mieszkańców obszaru jak i pozostałych terenów miasta.</p> <p>Do głównych potencjałów I Liceum Ogólnokształcącego należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dogodna lokalizacja - obiekt położony jest w obszarze rewitalizacji (obszar centrum Gorlic), w odległości 150 metrów od Rynku w Gorlicach oraz 100 metrów od głównej ulicy handlowej miasta, • Warunki lokalowe - zabytkowy budynek, pochodzący z 1914 roku stanowi jedną z wizytówek miasta Gorlice, • Potencjał naukowy / pedagogiczny - szkoła od lat utrzymuje się w grupie najlepszych liceów w Małopolsce. W ostatnim roku zajęła 22. miejsce w województwie w rankingu liceów magazynu "Perspektywy", • Doświadczenia w realizacji zadań społecznych - szkoła współpracuje z organizacjami pozarządowymi (Caritas, Klubem Honorowych Dawców Krwi, Gorlickim Stowarzyszeniem Przyjaciół I LO im. M. Kromera, Stowarzyszenie GRH Gorlice 1915, LOP, PCK,), a także bierze udział w działaniach o charakterze popularnonaukowym. Przykładem jest uczestnictwo w wydarzeniach z cyklu Pogórzańskie Atrakcje Naukowe, 	

1.1 Nazwa projektu	Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic
	<p>współpraca z MOA w Niepołomicach, Zakładem Karnym w Rzeszowie, Okręgową Radą Adwokacką w Krakowie. Młodzież bierze udział w posiedzeniach Sądu Rejonowego w Gorlicach, a także na zajęciach organizowanych przez uczelnie z Krakowa i Rzeszowa. Udział w programie „Niebo w zasięgu” w ramach Erasmus Plus</p> <p>Do głównych potencjałów budynku Sokoła należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobra lokalizacja – pustostan o znaczeniu historycznym znajduje się w centrum Miasta, około 300 metrów od Rynku oraz około 50 metrów od ulicy Kołłątaja, jednej z głównych ulic Miasta • Budynek - budowę gmachu gorlickiego Sokoła rozpoczęto w 1904 r. wg koncepcji gorliczanina Agenora Smoluchowskiego, a oddano do użytku 17 listopada 1906 r. • Potencjał historyczny – Powstanie Towarzystwa Gimnastycznego zakładało „pielęgnowanie gimnastyki, a w szczególności gimnastyki higieniczno–racjonalnej i wychowawczej”, a także podnoszenie poziomu życia kulturalnego poprzez rozwijanie czytelnictwa, występy teatralne i obchodzenie rocznic patriotycznych • Koncentracja czynnego wypoczynku wszystkich grup wiekowych społeczeństwa miasta • Przedsięwzięcie ma stworzyć systemowe rozwiązanie problemu, poprzez podniesienie jakości edukacji i stworzenie kompleksowej oferty czasu wolnego. <p>Istniejący, bardzo zły stan techniczny jezdni i chodników ulic Jagiełły, Niepodległości i Kromera wraz z infrastrukturą techniczną podziemną wymaga przebudowy. W wyniku rewitalizacji nastąpi poprawa bezpieczeństwa użytkowników poprzez wykonanie nowej nawierzchni i oświetlenia oraz rozdział kanalizacji co polepszy sytuację wodno-ściekową i zmniejszy zalewanie posesji. Poprawa estetyki.</p>
Cel ogólny (cele) projektu	<p>Podniesienie jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz konkurencyjności na rynku pracy. Zwiększenie bazy sportowo-rekreacyjnej oraz podniesienie jakości życia i poprawienie stanu zdrowia mieszkańców.</p> <p>Powrót do historycznego znaczenia idei utworzenia Towarzystwa Gimnastycznego. Stworzenie miejsca rekreacji całorocznej.</p> <p>Poprawa układu komunikacyjnego Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej, zwiększenie bezpieczeństwa i dostępności dla osób niepełnosprawnych.</p>
Powiązanie z celami rewitalizacji	<p>Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa;</p> <p>Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją</p>

1.1 Nazwa projektu	Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach zadania planuje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Modernizacji budynku I Liceum Ogólnokształcącego w zakresie: <ol style="list-style-type: none"> a) Renowacja elewacji wykonanej z cegły klinkierowej, b) Renowacja attyki, c) Izolacja pionową i poziomą ścian piwnic, d) Wymiana pokrycia dachu wraz z przebudową kominów, e) Wymiana wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania, f) Likwidacja barier architektonicznych – dobudowa zewnętrznego szybu windowego. 2) Modernizacji obiektu sportowego (boisko szkolne) - planuje się modernizację istniejącego boiska sportowego tak, aby mogło ono po godzinach pracy szkoły być udostępniane mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Dzięki przeprowadzonym pracom powstanie m.in. bieżnia, skocznia i rzutnia. Obiekt powinien przede wszystkim służyć lepszej organizacji czasu wolnego młodzieży. 3) Modernizacji piwnic szkoły na potrzeby: <ol style="list-style-type: none"> a) Sali teatralnej, a także Klubu Dyskusyjnego "Sokrates", b) Harcówka, klub spotkań międzypokoleniowych, które dadzą możliwość organizacji imprez z zakresu kultury i edukacji historycznej, współpracy z Uniwersytetem Złotego Wieku oraz grupami rekonstrukcji historycznej, c) Klubu wielokulturowego, na potrzeby organizacji projektów, zwłaszcza z młodzieżą łemkowską, d) Szkolnego Kącika Temidy, dzięki któremu możliwa będzie szersza niż dotychczas działalność z zakresu edukacji prawnej, e) Szkolnego Ośrodka Kariery, z myślą o zdolnych uczniach gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, f) Centrum muzycznego, umożliwiającego organizację regionalnych przeglądów i konkursów muzycznych, g) Zaplecza szatniowego dla boisk sportowych, h) Szatni dla potrzeb szkoły. 4) Modernizacja opuszczonego budynku Sokoła (pustostanu) w zakresie: <ol style="list-style-type: none"> a) Remont (termomodernizacja) obiektu wraz z izolacją fundamentów (pionowa i pozioma) b) Wymiana pokrycia dachowego c) Remont pomieszczeń wewnątrz obiektu z dostosowaniem do centrum rozwoju, na potrzeby społeczne mieszkańców Miasta Gorlice i Powiatu Gorlickiego d) Wymiana instalacji wewnętrznych (m.in. wodociągowa, kanalizacyjna, elektryczna, p. poż., c.o.) <p>W celu pełnej realizacji zadań istnieje potrzeba przebudowy ulic w ramach przedmiotowego zadania co wzmocni dostępność i atrakcyjność całego przedsięwzięcia.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) Przebudowa dróg lokalnych wraz z infrastrukturą techniczną

1.1 Nazwa projektu	Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic				
	<p>podziemną w tym: wykonanie nowej konstrukcji jezdni i chodników oraz oświetlenia ulicznego, rozdział kanalizacji ogólnospławnej poprzez budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej</p> <p>W ramach poszczególnych elementów realizowanego zadania zakupione zostanie również odpowiednie wyposażenie.</p>				
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Centrum				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Marcina Kromera 1 ul. Władysława Jagiełły 5 ul: Jagiełły, Niepodległości, Kromera, 38-300 Gorlice				
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	15 500 000,00 zł				
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wpływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności miasta poprzez zagospodarowanie pustostanu zlokalizowanego w centralnej części miasta.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 2 Liczba ulic poddanych przebudowie - 3 Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury rocznie - 5000 os. Ocena: listy obecności uczestników</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych, poprawa układu komunikacyjnego Miasta. 				

1.2 Nazwa projektu		Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla potrzeb mieszkańców Miasta Gorlice i powiatu gorlickiego wraz z przebudową ciągu komunikacyjnego
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice i Powiat Gorlicki	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>W wyniku analizy z zakresu zagospodarowania przestrzennego, dostępności do usług publicznych zachodzi konieczność dostosowania obiektów użyteczności publicznej dla potrzeb mieszkańców. Dodatkowo analiza sfery technicznej w mieście Gorlice uwidoczniła potrzebę poprawy stanu technicznego obiektów, w tym termomodernizacji obiektów publicznych jak również przestrzeni wokół nich. Zwiększenie dostępności obiektów ułatwi załatwienie spraw przez petentów, tym osób niepełnosprawnych. W wyniku realizacji projektu likwidowane zostaną bariery architektoniczne oczekiwane przez społeczeństwo, poprawi się jakość świadczonych usług publicznych. Nastąpi również poprawa układu komunikacyjnego Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej, zwiększenie bezpieczeństwa i dostępności dla osób niepełnosprawnych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Budynek urzędu miejskiego, Rynek 2/Plac Kościelny 2 składa się z 2 obiektów zlokalizowanych w centrum miasta. Najstarsza część Ratusza miejskiego w Gorlicach mieszcząca się przy Rynku pochodzi z lat 1780-1790. W latach 1948-1950 ratusz został rozbudowany. W XIX wieku w ratuszu mieściła się apteka, którą prowadził Ignacy Łukasiewicz - wynalazca lampy naftowej. Ratusz posiada wieżę zegarową. Po likwidacji Szkoły Podstawowej nr 2 pomieszczenia zaadoptowano do potrzeb administracyjnych w których obecnie mieści się Urząd Miejski. Obiekty nie są dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych, 2) Oczekiwania mieszkańców w zakresie poprawy jakości obsługi klienta, poprawa jakości pracy i poprawienie estetyki obiektów, 3) Poprawa układu komunikacyjnego Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej, zwiększenie bezpieczeństwa i dostępności dla osób niepełnosprawnych. <p>Realizacja projektu przyczyni się do podniesienia dostępu do administracji publicznej zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych i starszych oraz renowacji zabytkowej struktury miasta.</p> <p>Istniejący, bardzo zły stan techniczny jezdni i chodników ulicy Wróblewskiego wraz z infrastrukturą techniczną podziemną wymaga przebudowy. W wyniku rewitalizacji nastąpi poprawa bezpieczeństwa użytkowników poprzez wykonanie nowej nawierzchni i oświetlenia oraz rozdział kanalizacji co polepszy sytuację wodno-ściekową. Poprawa estetyki.</p>	
Cel ogólny (cele) projektu	<p>Podniesienie jakości usług publicznych świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego.</p> <p>Poprawa układu komunikacyjnego Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej, zwiększenie bezpieczeństwa i dostępności dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Podniesienie wartości obiektu wpisanego do Gminnej Ewidencji Zabytków</p>	
Powiązanie z celami rewitalizacji	<p>Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa</p>	

1.2 Nazwa projektu		Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla potrzeb mieszkańców Miasta Gorlice i powiatu gorlickiego wraz z przebudową ciągu komunikacyjnego				
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach zadania (budynek starostwa powiatowego) planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Renowacja elewacji budynku wraz z przebudową orynnowania dachu; b) Budowa windy dla osób niepełnosprawnych c) Wymiana wewnętrznej instalacji C.O. w ramach termomodernizacji d) Wykonanie wtórnej izolacji przeciwwilgociowej piwnic wraz z ich osuszeniem; e) Wymiana wewnętrznej instalacji elektrycznej (dostosowanie do obowiązujących norm w tym zakresie) f) Osuszenie i odgrzybienie ścian i pomieszczeń piwnicznych. g) Przebudowa węzłów sanitarnych. <p>W ramach zadania (budynki urzędu miejskiego) planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Remont elewacji (termomodernizacja) 2 obiektów urzędu, b) Remont dachu i więźby dachowej c) Wykonanie izolacji wewnętrznej p. wilgociowej i osuszenie piwnic wraz z odgrzybieniem d) Wymiana instalacji wewnętrznych: c.o., klimatyzacja e) Budowa wind dla osób niepełnosprawnych, f) Przebudowa ulicy Wróblewskiego wraz z infrastrukturą techniczną podziemną w tym: wykonanie nowej konstrukcji jezdni i chodników oraz oświetlenia ulicznego, rozdział kanalizacji ogólnospławnej poprzez budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej 					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Centrum					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Biecka 3 Rynek 2/Plac Kościelny 2 ul. Wróblewskiego 38-300 Gorlice					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	4 200 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wypływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców oraz podniesienie jakości usług publicznych świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Ponadto przedsięwzięcie przyczynia się do wzrostu bezpieczeństwa i dostępności dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 2 szt. Liczba przebudowanych ulic – 1 szt. Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury rocznie – 30 000 osób/rok Ocena: Wzrost liczby spraw załatwianych przez obywateli w Starostwie Powiatowym i Urzędzie Miejskim w Gorlicach.</p>					

1.3 Nazwa projektu		Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Tło projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Umożliwienie poprawy warunków zdrowotnych mieszkańców Miasta poprzez zwiększenie nasadzeń zieleni, 2. Konieczność poprawy jakości drzewostanu na terenie miasta. <p>Zachowanie i ochrona miejskiego środowiska naturalnego oraz dostosowanie do zmian klimatu.</p>					
Cel ogólny (cele) projektu	<p>Podniesienie jakości życia w Mieście Gorlice. Poprawa estetyki terenów miejskich. Realizacja projektu przyczyni się do przeciwdziałania spadkowi różnorodności biologicznej oraz do ochrony środowiska poprzez m.in. nasadzania drzew i krzewów, które pełnią istotną rolę w zachowaniu bioróżnorodności, tworząc schronienie i źródło pokarmu dla różnych gatunków zwierząt i owadów.</p> <p>Zastosowane w projekcie działania w zakresie zieleni będą przeciwdziałać zanieczyszczeniom powietrza poprzez zatrzymywanie pyłów tworzących smog. Poprawa jakości stanu środowiska zapewni poprawę życia ludzi.</p>					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa					
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach projektu planowane są następujące działania przyrodnicze i budowlane:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Rewaloryzacja i odnowa ogólnodostępnych obszarów zielonych w mieście Gorlice, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – Rewaloryzacja i nasadzenia zieleni – Wykonanie łąki kwietnej – Wykonanie trawnika - trawa z rolki – Korowanie – Odtworzenie grądu– nasadzenia b) Budowa rekreacyjnych ciągów pieszo-rowerowych oraz małej architektury, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – Ciągi pieszo-rowerowe (nawierzchnie żwirowe, z kostki betonowej, „kocie łby”, płyty kamienne łamane, nawierzchnia syntetyczna – Mała architektura (ławki, kosze na śmieci, tablice informacyjne, wyposażenie placu zabaw dla dzieci, pergola) – Wykup gruntów– 1,0256 ha (grunty niezabudowane, porośnięte drzewami i krzewami samosiejkami) 					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Centrum					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	<p>Tereny zielone na obszarze rewitalizacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teren przy ulicy Stawiska 2. Zieleń w pasach drogowych – ul. Krasińskiego, ul. Słowackiego (część), ul. Bardowska 3. Zieleń w pasach drogowych –ul. Biecka (część) 4. Obszar „Centrum Miasta ” 					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna)	1 868 500,00 zł					

1.3	Nazwa projektu	Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice
	wartość projektu)	
	Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych
	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wypływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców oraz podniesienie walorów estetycznych i użytkowych przestrzeni publicznej.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba terenów objęta renowacją – 12 Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury rocznie – 60 tys. os./rok</p>

1.4 Nazwa projektu		Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe, remont miejskich zasobów mieszkaniowych				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W wyniku analizy sfery technicznej w mieście Gorlice zaobserwowano problemy związane z niedoborem oraz brakiem właściwego stanu technicznego substancji mieszkaniowej publicznej jak również przestrzeni wokół nich. W wyniku tej analizy uwidoczniła została potrzeba termomodernizacji obiektów publicznych. Istnieje wyraźny niedobór w miejskich zasobach mieszkaniowych na mieszkania socjalne i tymczasowe. Zniszczona substancja komunalna powoduje trudne warunki bytowe. Realizując przedmiotowe cele nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców i spełnione zostaną ich oczekiwania. Utworzenie lokali tymczasowych pozwoli na lokowanie osób po eksmisji, które nie posiadają uprawnień do otrzymania lokali komunalnych.					
Cel ogólny (cele) projektu	Utworzenie pomieszczeń socjalnych oraz tymczasowych w budynkach zasobu mieszkaniowego miasta oraz remont substancji mieszkaniowej					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa; Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją					
Zakres realizowanego zadania	Przebudowa istniejących pomieszczeń na lokale socjalne w pełnym zakresie budowlanym wraz z instalacjami oraz podstawowym wyposażeniem Zakres remontu: – Wymiana więźby dachowej wraz z pokryciem, – Kapitałny remont klatki schodowej, – Przebudowa instalacji wewnętrznych, – Wykonanie termomodernizacji ścian stropu nad piwnicą oraz stropu ostatniej kondygnacji, – Wymiana stolarki budowlanej w całym obiekcie, Wykonanie izolacji ścian fundamentowych.					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Centrum					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Budynek przy ul Stawiska 3 - utworzenie 5 lokali i remont miejskich zasobów mieszkaniowych					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	900 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Realizacja przedsięwzięcia wyłoży się z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez wzrost dostępności mieszkań socjalnych i pomieszczeń tymczasowych dla najbardziej potrzebujących.					

1.4	Nazwa projektu	Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe, remont miejskich zasobów mieszkaniowych
		<p>Wskaźniki produktu:</p> <p>Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt.</p> <p>Liczba powstałych mieszkań socjalnych – wzrost o 5 szt.</p> <p>Liczba zmodernizowanych mieszkań – wzrost o 5 szt.</p> <p>Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <p>Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury – wzrost o 20 osób/rok</p> <p>W wyniku realizacji projektu utworzonych zostanie 5 lokali socjalnych, tym samym poprawiając trudną sytuację życiową mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p>

1.5 Nazwa projektu		Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali socjalnych				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W wyniku analizy sfery technicznej w mieście Gorlice zaobserwowano problemy związane z niedoborem oraz brakiem właściwego stanu technicznego substancji mieszkaniowej publicznej jak również przestrzeni wokół nich. W wyniku tej analizy uwidoczniła została potrzeba termomodernizacji obiektów publicznych. Istnieje niedobór w miejskich zasobach mieszkaniowych wystarczającej bazy mieszkaniowej niezbędnej na zaspokojenie potrzeb mieszkańców na mieszkania socjalne. Zniszczona substancja komunalna powoduje trudne warunki bytowe. Realizując przedmiotowe cele nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców i spełnione zostaną ich oczekiwania.					
Cel ogólny (cele) projektu	Remont substancji mieszkaniowej i socjalnej					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa; Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją					
Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Wymiana więźby dachowej wraz z pokryciem, – Kapitałny remont klatki schodowej, – Przebudowa instalacji wewnętrznych, – Wykonanie termomodernizacji ścian stropu nad piwnicą oraz stropu ostatniej kondygnacji, – Wymiana stolarki budowlanej w całym obiekcie, – Wykonanie izolacji ścian fundamentowych. 					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Centrum					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Karwacjanów 1, 38-300 Gorlice					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	350 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wypływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez wzrost dostępności mieszkań socjalnych i pomieszczeń tymczasowych dla najbardziej potrzebujących.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt. Liczba zmodernizowanych mieszkań, w tym socjalnych – 4 szt.</p> <p>Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu:</p>					

1.5	Nazwa projektu	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali socjalnych
		Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury – wzrost o 12 os./rok Liczba obiektów dostosowanych do osób niepełnosprawnych – 1 szt. Ograniczenie emisji CO ₂ – 25%

1.6 Nazwa projektu		Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W wyniku analizy sfery technicznej w mieście Gorlice zaobserwowano problemy związane z niedoborem oraz brakiem właściwego stanu technicznego substancji mieszkaniowej publicznej i lokali użytkowych jak również przestrzeni wokół nich. W wyniku tej analizy uwidoczniła została potrzeba termomodernizacji obiektów publicznych. Istnieje niedobór w miejskich zasobach mieszkaniowych wystarczającej bazy mieszkaniowej niezbędnej na zaspokojenie potrzeb mieszkańców na mieszkania socjalne i poprawę stanu technicznego lokali użytkowych. Zniszczona substancja komunalna powoduje trudne warunki bytowe. Realizując przedmiotowe cele nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców i spełnione zostaną ich oczekiwania.					
Cel ogólny (cele) projektu	Remont substancji mieszkaniowej i użytkowej					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa; Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją					
Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Remont konstrukcji dachowej, – Wymiana świetlika, – Wykonanie przyłącza c.o., – Wykonanie termomodernizacji budynku, – Remont kapitalny balkonów, – Wymiana instalacji wewnętrznych, – Wykonanie izolacji ścian fundamentowych. 					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Centrum					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Rynek 11, 38-300 Gorlice					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	650 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wyływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez wzrost dostępności mieszkań socjalnych i pomieszczeń tymczasowych dla najbardziej potrzebujących.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt. Liczba zmodernizowanych mieszkań – 2 szt. Liczba zmodernizowanych lokali użytkowych – 5 szt.</p>					

1.6	Nazwa projektu	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych
		Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury – 20 os./rok Ograniczenie emisji CO ₂ – 25%

1.7 Nazwa projektu		Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W wyniku analizy sfery technicznej w mieście Gorlice zaobserwowano problemy związane z niedoborem oraz brakiem właściwego stanu technicznego substancji mieszkaniowej publicznej i lokali użytkowych jak również przestrzeni wokół nich. W wyniku tej analizy uwidoczniła została potrzeba termomodernizacji obiektów publicznych. Istnieje niedobór w miejskich zasobach mieszkaniowych wystarczającej bazy mieszkaniowej niezbędnej na zaspokojenie potrzeb mieszkańców na mieszkania socjalne i poprawę stanu technicznego lokali użytkowych. Zniszczona substancja komunalna powoduje trudne warunki bytowe. Realizując przedmiotowe cele nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców i spełnione zostaną ich oczekiwania.					
Cel ogólny (cele) projektu	Remont substancji mieszkaniowej i użytkowej					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa; Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją					
Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Remont konstrukcji dachowej, – Wykonanie termomodernizacji budynku, – Przebudowa balkonów, – Izolacja przeciwwilgociowa ścian podpiwniczenia, – Wymiana instalacji wewnętrznych, – Wykonanie izolacji ścian fundamentowych – Wymiana stolarki 					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Centrum					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. 3 Maja 1, 38-300 Gorlice					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	755 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wypływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez wzrost dostępności mieszkań socjalnych i pomieszczeń tymczasowych dla najbardziej potrzebujących.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt. Liczba zmodernizowanych mieszkań – 5 szt. Liczba zmodernizowanych lokali użytkowych – 1 szt.</p>					

1.7	Nazwa projektu	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych
		Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury – 15 os./rok Ograniczenie emisji CO ₂ – 25%

1.8 Nazwa projektu		Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W wyniku analizy sfery technicznej w mieście Gorlice zaobserwowano problemy związane z niedoborem oraz brakiem właściwego stanu technicznego substancji mieszkaniowej publicznej i lokali użytkowych jak również przestrzeni wokół nich. W wyniku tej analizy uwidoczniła została potrzeba termomodernizacji obiektów publicznych. Istnieje niedobór w miejskich zasobach mieszkaniowych wystarczającej bazy mieszkaniowej niezbędnej na zaspokojenie potrzeb mieszkańców na mieszkania socjalne i poprawę stanu technicznego lokali użytkowych. Zniszczona substancja komunalna powoduje trudne warunki bytowe. Realizując przedmiotowe cele nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców i spełnione zostaną ich oczekiwania.					
Cel ogólny (cele) projektu	Remont substancji mieszkaniowej i użytkowej					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa; Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją					
Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Wymiana pokrycia dachowego, – Termomodernizacja budynku, – Kapitany remont klatek schodowych, – Izolacja ścian fundamentowych, – Wymian instalacji wewnętrznych. 					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Centrum					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Mickiewicza 12, 38-300 Gorlice					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	350 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wyływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez wzrost dostępności mieszkań socjalnych i pomieszczeń tymczasowych dla najbardziej potrzebujących.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt. Liczba zmodernizowanych mieszkań – 1 szt. Liczba zmodernizowanych lokali użytkowych – 1 szt. Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p>					

1.8	Nazwa projektu	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych
		Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury – 6 os./rok Ograniczenie emisji CO ₂ – 25%

1.9 Nazwa projektu		Remont miejskich zasobów mieszkaniowych				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W wyniku analizy sfery technicznej w mieście Gorlice zaobserwowano problemy związane z niedoborem oraz brakiem właściwego stanu technicznego substancji mieszkaniowej publicznej i lokali użytkowych jak również przestrzeni wokół nich. W wyniku tej analizy uwidoczniła została potrzeba termomodernizacji obiektów publicznych. Istnieje niedobór w miejskich zasobach mieszkaniowych wystarczającej bazy mieszkaniowej niezbędnej na zaspokojenie potrzeb mieszkańców na mieszkania socjalne i poprawę stanu technicznego lokali użytkowych. Zniszczona substancja komunalna powoduje trudne warunki bytowe. Realizując przedmiotowe cele nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców i spełnione zostaną ich oczekiwania.					
Cel ogólny (cele) projektu	Remont substancji mieszkaniowej i użytkowej					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa; Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją					
Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Wymiana pokrycia dachowego, – Termomodernizacja budynku, – Kapitały remont klatek schodowych i korytarzy, – Izolacja ścian fundamentowych, – Wymian instalacji wewnętrznych, – Remont ubikacji „suchych”, 					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Centrum					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Słowackiego 19, 38-300 Gorlice					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	450 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wpływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez wzrost dostępności mieszkań socjalnych i pomieszczeń tymczasowych dla najbardziej potrzebujących.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt. Liczba zmodernizowanych mieszkań – 4 szt. Liczba zmodernizowanych lokali użytkowych – 1 szt.</p>					

1.9	Nazwa projektu	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych
		Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury – 12 os./rok Ograniczenie emisji CO ₂ – 25%

1.10 Nazwa projektu		Utworzenie Centrum Rehabilitacji Społecznej - Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia Rodzin				
Nazwa wnioskodawcy	Agnieszka Szukała przy współpracy Ewy Król i wsparciu Stowarzyszenia "Nasz Dom Gorlice"					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Zdiagnozowane pogorszenie stanu funkcjonowania rodzin i związane z tym zaniedbania w profilaktyce i higienie zdrowia rodzin oraz wykluczenie społeczne, często związane z niepełnosprawnością ruchową, wymagają w pierwszej kolejności powstrzymania tych negatywnych zjawisk. Wyznaczony obszar rewitalizacji "Centrum" częściowo służy już świadczeniu usług zdrowotnych dla mieszkańców. Na tym obszarze brak jest jednak miejsc i obiektów przeznaczonych zapobieganiu w/w problemów.					
Cel ogólny (cele) projektu	Rewitalizacja budynków związana z ich adaptacją i modernizacją na potrzeby zwalczania wskazanych w punkcie 5 problemów. Wymagać może to również ich przebudowy czy też rozbudowy. Warunki przestrzenne nie stoją temu na przeszkodzie, a co więcej przewidziana lokalizacja na terenie intensywnej zabudowy mieszkaniowej jest niezmiernie korzystna dla mieszkańców.					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa; Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją; Cel strategiczny 3: Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych o charakterze kryzysowym na obszarze rewitalizacji					
Zakres realizowanego zadania	Projekt przewiduje adaptację infrastrukturalną obiektów, ich modernizację, pod kątem usług diagnostyki zdrowotnej i społecznej, rehabilitacji i wsparcia osób wykluczonych i niepełnosprawnych. Odrębną część zadania, związaną z zdiagnozowanymi problemami dzieci i młodzieży konieczne będzie również pozyskanie specjalistycznego wyposażenia.					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Centrum					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Ogrodowa nr 3 i ul. Zygmunta Krasieńskiego nr 10, 38-300 Gorlice					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	x EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu)	300 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych 9.2 Usługi społeczne i zdrowotne					

<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Realizacja przedsięwzięcia wypływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji i całego miasta, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia osób wykluczonych, niepełnosprawnych poprzez odpowiednią diagnostykę zdrowotną i rehabilitację.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 2 szt. Obszar poddany rewitalizacji – powierzchnia 10 arów Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury – 30 osób/dzień Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi (rehabilitacja, diagnostyka itp.) – 50 os./dzień</p> <p>Adaptacja budynku, przybliży mieszkańców zagrożonych zdiagnozowanymi problemami, do pomocy i wsparcia przy ich przewyciężaniu. Większa dostępność pomocy zmniejsza koszt dla potrzebujących, co jest istotne w świetle zubożenia społeczności. Ponadto skróci czas potrzebny do udzielenia efektywnego wsparcia. Rozpoczęcie projektu pozytywnie powinno również wpłynąć na zapobieganie takim zjawiskom w przyszłości.</p> <p>Mając na uwadze, iż na obszarze rewitalizacji, infrastruktura o przeznaczeniu profilaktyki i diagnostyki zdrowotnej oraz społecznej ma charakter szcątkowy (wyjątek stanowi zdrowie psychiczne), projekt ma niewątpliwie wartość dodaną i zapewnia skokowy wzrost możliwości zwalczania problemów społecznych. Podobnie sprawa przedstawia się w zakresie wsparcia i doradztwa dla osób zagrożonych wykluczeniem. Uwzględniając planowaną powierzchnię modernizacji i rozbudowy obiektów, możliwości świadczenia opieki i wsparcia dziennego dla dzieci i opiekunów powinna wzrosnąć o ok. 50%.</p>
---	--

1.11 Nazwa projektu		Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice, Fundacja PRYZMAT, Krzysztof Szadkowski ul. Szpitalna 8					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej ma przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu i marginalizacji. Ma służyć podniesieniu niskiego statusu społecznego, redukcji ubóstwa i bezrobocia mieszkańców starówki. Przedsięwzięcie zwiększy dostępność osób niepełnosprawnych do edukacji, kultury, aktywności fizycznej oraz zredukuje negatywne zjawiska społeczne, które implikują niski poziom bezpieczeństwa w mieście.					
Cel ogólny (cele) projektu	Rewitalizacja budynku tzw. „Harcówki” poprzez utworzenie Centrum Aktywności Społecznej nada mu nowych funkcji społecznych, kulturalnych, edukacyjnych, gospodarczych i rekreacyjnych. Zakładanym długofalowym rezultatem rewitalizowanego obszaru jest zwiększona kulturalno-społeczna aktywność mieszkańców, osiągnięta poprzez zmianę ich postaw, co z kolei będzie oddziaływało na budowę pozytywnego wizerunku obszarów kryzysowych dzielnicy centrum.					
Powiązanie z celami rewitalizacji	<p>Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa;</p> <p>Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją;</p> <p>Cel strategiczny 3: Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych o charakterze kryzysowym na obszarze rewitalizacji</p>					
Zakres realizowanego zadania	Realizowane zadanie będzie polegało na budowie budynku czterokondygnacyjnego dostępnego dla osób niepełnosprawnych z parkingiem podziemnym, częścią noclegową, salą szkoleniową, punktem gastronomicznym, tarasem widokowym z częścią rekreacyjną oraz zakupie wyposażenia.					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Centrum					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Cicha 3, 38-300 Gorlice					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	x EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	2 000 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych					

1.11 Nazwa projektu	Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Realizacja przedsięwzięcia wypływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia osób wykluczonych i marginalizowanych poprzez redukcję ubóstwa i bezrobocia mieszkańców starówki, zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do edukacji, kultury, aktywności fizycznej.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt. Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury – 50 osób/miesiąc Liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów – 6 szt./rok Liczba utworzonych etatów – 2 szt.</p>

1.12 Nazwa projektu		Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury
	Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice, Gorlickie Centrum Kultury
	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>W wyniku analizy dostępności do usług publicznych na obszarze Glinik zaobserwowano największe ograniczenia w tym zakresie. Stworzenie prężnie działającego ośrodka kulturalnego przyczyni się do zaoferowania mieszkańcom większego dostępu do dóbr kultury. Efektem realizacji tego zamierzenia będzie zwiększona ilość uczestników w życiu kulturalnym miasta co wpłynie na poprawę jakości psychospołecznej sfery życia człowieka.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych oraz poprawy bezpieczeństwa korzystających w wyniku dostosowania obiektu do przepisów przeciwpożarowych. Dodatkowym atutem będzie podniesienie wartości substancji obiektu wpisanego do Gminnej Ewidencji Zabytków.</p> <p>Projekt "Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury" zakłada zapewnienie optymalnych warunków i wysokich standardów działalności GCK w zakresie edukacji kulturalnej i animacji kultury poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizację sali widowiskowej wraz z zapleczem (remont i doposażenie); - przywrócenie działalności kina „Legenda”; - remont i adaptację pomieszczeń budynku w celu prowadzenia w nich działalności animacyjno-kulturalnej obejmującej wszystkie grupy wiekowe (dzieci, młodzież, dorosłych i seniorów). <p>Zadanie wpisuje się w założenia strategii rozwoju kultury dla Miasta Gorlice oraz będącej jej częścią strategii rozwoju Gorlickiego Centrum Kultury na lata 2014-2019. Wstępnym projektem do realizacji projektu jest przygotowany w roku 2015 Program funkcjonalno-użytkowy dla budynku Gorlickiego Centrum Kultury.</p>
	Cel ogólny (cele) projektu	<p>CEL GŁÓWNY: Zapewnienie optymalnych warunków i wysokich standardów działalności GCK w zakresie edukacji kulturalnej i animacji kultury poprzez kompleksową modernizację obiektu.</p> <p>CELE SZCZEGÓŁOWE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uatrakcyjnienie oferty ośrodka kultury poprzez możliwość korzystania z nowych rozwiązań technologicznych. 2. Zaangażowanie biernej części lokalnej społeczności w działania twórcze z wykorzystaniem nowoczesnej i bezpiecznej przestrzeni. 3. Umożliwienie równego dostępu do dóbr i usług kultury. 4. Zwiększenie standardu działań z zakresu kultury i edukacji. 5. Dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. <p>Gorlickie Centrum Kultury, największa instytucja kultury w powiecie, chcąc realizować założenia głównych dokumentów planistycznych, stoi w obliczu realizacji nowych, innowacyjnych i często bardzo trudnych ze względu na wymagania sprzętowe i przestrzenne zadań. Budynek Gorlickiego Centrum Kultury został oddany do użytku w dniu 12 stycznia 1956 roku. W tamtym czasie była to niezwykle nowoczesna budowla. Do roku 1982 funkcjonował jako Zakładowy Dom Kultury "Górnik" przy Fabryce Maszyn Górniczych i Wiertniczych "Glinik". Instytucja obecna została powołana 1 października 1982 roku w wyniku połączenia Zakładowego Domu Kultury „Górnik” i Miejskiego Ośrodka Kultury.</p> <p>Niestety po transformacji ustrojowej i upadku przemysłu w Gorlicach budynek przez wiele lat nie był modernizowany. Prowadzone były jedynie niezbędne prace konserwatorskie. Mimo ogromnego zaangażowania</p>

1.12 Nazwa projektu	Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury
	<p>pracowników, jak i przede wszystkim licznych inicjatyw oddolnych podejmowanych ze strony coraz bardziej aktywnej społeczności lokalnej, wiele z projektów wpisujących się w założenia strategii rozwoju kultury miasta Gorlice i statutu GCK, nie zostało zrealizowanych ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury i wyposażenia budynku, zwłaszcza sali widowiskowej. Owe braki lub zużycie ograniczają możliwości realizacji działań edukacyjno-kulturalnych i animacyjnych w pełnej formie, a niekiedy już na starcie całkowicie wykluczają ciekawe pomysły, które wymagają nowoczesnych rozwiązań technicznych.</p> <p>Skalę problemu podkreśla fakt, że GCK posiada największą salę widowiskową w całym regionie (w układzie widowiskowym mieści się na niej 400 osób), nie może jej jednak w pełni wykorzystać, gdyż uniemożliwia to jej infrastruktura. W sytuacji, gdy oczekiwania rosną, a warunki do ich realizacji są niedostateczne, Gorlickie Centrum Kultury jest narażone na zubożenie oferty edukacyjno-kulturalnej, ograniczenie zasięgu oddziaływania, utratę zainteresowania społeczności lokalnej, dezintegrację środowisk skupionych w instytucji oraz na obniżenie konkurencyjności na tle podobnych instytucji w regionie i poza nim.</p>
Powiązanie z celami rewitalizacji	<p>Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa</p>
Zakres realizowanego zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie projektu budowlanego obejmującego kompleksową modernizację budynku Gorlickiego Centrum Kultury. 2. Wykonanie prac związanych z kompleksową rewitalizacją budynku Gorlickiego Centrum Kultury (dostosowanie do obecnych standardów prowadzenia działalności animacyjno-kulturalnej, adaptacja budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, dostosowanie p-poż.). <ol style="list-style-type: none"> a) Etap przygotowawczy: przeprowadzenie procedur związanych ze spełnieniem wymogów ustawy o zamówieniach publicznych: ogłoszenia przetargu na wykonanie projektu i wykonanie kompleksowego remontu budynku oraz konkursów ofert lub przetargów na zakup sprzętu nagłośnieniowego i oświetleniowego, wyposażenia kina „Legenda” oraz wyposażenia pomieszczeń; także wybór inspektora nadzoru budowlanego; wybór wykonawców. b) Przeprowadzenie modernizacji: przygotowanie planów i montażu widowni, prace remontowe całego budynku (odnowienie sztukaterii, siatkowanie, szpachlowanie, malowanie, wymiana stolarki drzwiowej, wymiana podłóg, remont i adaptacja pomieszczeń sanitarnych, montaż urządzeń ułatwiających dostęp do budynku osobom z niepełnosprawnościami, malowanie sceny farbą dźwiękochłonną, okotowanie sceny i okien, zakup i zamontowanie zestawów oświetlenia i nagłośnienia według specyfikacji zawartej we wstępnym projekcie przygotowanym przez Przedsiębiorstwo Specjalistyczne Teatr). <p>UZASADNIENIE DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH CELÓW:</p> <p>Budynek GCK jest przestrzenią bardzo uniwersalną, w której można realizować wiele różnorodnych działań z zakresu animacji kultury i edukacji kulturalnej. Z racji posiadania bardzo dużej sali widowiskowej (314 m² + 115 m² sceny), GCK może organizować różnorodne przedsięwzięcia koncerty, spektakle, animacje dla dzieci, zajęcia taneczne na scenie. Z sali chętnie korzystają amatorskie zespoły (muzyczne i teatralne), grupy młodzieżowe,</p>

1.12 Nazwa projektu

Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury

placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe, zwłaszcza, że zgodnie z naszą polityką, na działania oddolne i społeczne, przestrzeń GCK udostępniamy bezpłatnie. Stwarza to wiele możliwości rozwoju i daje perspektywę trwałej współpracy przy organizacji wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, pozwala nam tworzyć stałe i wieloletnie partnerstwa przy realizacji przedsięwzięć kulturalnych. Mając tak duże zaplecze przestrzenne, zasoby aktywnych obywateli i chęci do pracy, GCK może zrealizować wiele cennych i interesujących inicjatyw, brakuje jednak zaplecza infrastrukturalnego. W przeprowadzonych badaniach ankietowych zarówno publiczność, artyści jak i lokalni animatorzy kultury zwrócili nam uwagę na konkretne braki w wyposażeniu Gorlickiego Centrum Kultury:

1) Sala widowiskowa i scena.

Tygodniowo ma na niej zajęcia 6 grup tanecznych i muzycznych, odbywają się także próby Teatru Eksperymentalnego ERGO, Teatru Czterech Pokoleń "Otwarte Drzwi", grupy teatralnej osób niepełnosprawnych, Regionalnego Zespołu Tanecznego "Pogórzanie" (50 lat nieprzerwanej działalności, od 1982 roku w strukturze GCK), Chóru Kameralnego "Belfersingers". Instruktorzy prowadzący zajęcia muzyczne, taneczne i wokalne często zwracają nam uwagę na bardzo złą akustykę sali i sceny, które nie posiadają wytlumienia, przez co dźwięk staje się nieczysty i zniekształcony. Aby poprawić akustykę i poziom odbioru konieczne jest zastosowanie profesjonalnego wytlumienia sali poprzez wykorzystanie specjalistycznej farby dźwiękochłonnej na sufit, ściany sceny i część ścian bocznych oraz okotowania.

Kolejnym problemem dotyczącym sceny i sali widowiskowej, zgłaszanym przez muzyków i jej pozostałych użytkowników jest brak profesjonalnego i bezproblemowo działającego oświetlenia i nagłośnienia. Jak na organizatora tak wielu wydarzeń posiadamy bardzo skromne zasoby oświetlenia i nagłośnienia, które udostępniamy również placówkom edukacyjnym, organizacjom społecznym i lokalnym animatorom kultury na ich wydarzenia. Nasz sprzęt z racji wieloletniego eksploataowania coraz częściej ulega awariom, co skutecznie uniemożliwia działania artystyczne na odpowiednim poziomie. Skutkuje to obniżeniem jakości naszej pracy, a także gorszym odbiorem grup i zespołów artystycznych, stwarza wrażenie braku profesjonalizmu.

Chcąc zrealizować wydarzenia z największą starannością często jesteśmy zmuszeni do korzystania z usług firm nagłośnieniowych i oświetleniowych co bardzo podwyższa koszty przedsięwzięć i niejednokrotnie jest przyczyną rezygnacji z organizacji wydarzenia kulturalnego. Problem rozwiąże zakup oświetlenia i nagłośnienia (uzupełnienie posiadanych zasobów). Aktualnie posiadane oświetlenie i nagłośnienie, w znacznej jego części zakupione było przed około 20 laty i nie spełnia w najmniejszym stopniu obowiązujących obecnie, minimalnych wymagań technicznych.

Trzecia potrzeba, wymieniana zarówno przez odbiorców, jak i przez artystów, to nowe okotowanie sceny i sali. Bark atestów trudnopalności aktualnego okotowania, oraz przepuszczalność światła i dźwięku aktualnych kotar sprawia, że nasze zespoły zarówno muzyczne, jak i teatralne muszą ograniczać swoje występy do pory wieczornej, gdy możliwe jest całkowite wyciemnienie sali. Również 6 okien o wymiarach 1,5 m x 5 m (nie ułatwia pracy, gdyż nie mamy możliwości całkowitego wyciemnienia sali w ciągu dnia). Dzięki zakupowi okotowania będziemy w stanie zapewnić naszym zespołom profesjonalne warunki do rozwoju i działań artystycznych. W 2014 roku w związku z zagrożeniem bezpieczeństwa został

1.12 Nazwa projektu		Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury				
		<p>zmodernizowany system sztankietów służących do montażu scenografii, oświetlenia oraz kotar. Będziemy mogli go w pełni wykorzystać posiadając odpowiedni sprzęt oświetleniowy oraz nowe okotowanie.</p> <p>Ponadto dzięki zakupowi oświetlenia i nagłośnienia, nowego okotowania a także remontowi sali, będziemy mogli realizować więcej wydarzeń wysokobudżetowych, gdyż zaoszczędzimy bardzo duże kwoty na wynajmie sprzętu estradowego, a także będziemy mogli sprowadzić znanych artystów (możliwość spełnienia stawianych przez nich warunków technicznych).</p> <p>2). Widownia</p> <p>Najstarszym elementem sali widowiskowej Gorlickiego Centrum Kultury jest widownia. W chwili oddania budynku do użytku posiadała mechanizm, który pozwalał podnosić 2/3 widowni powodując amfiladowy układ foteli. Niestety mechanizm nie działa od 40 lat nie ma możliwości jego modernizacji, ponieważ nie spełnia obecnych wymogów bezpieczeństwa. W wyniku tego widzowie zajmujący miejsca od połowy do końca sali skarżą się na bardzo słabą widoczność sceny (jest zasłaniana przez osoby siedzące bliżej). Dodatkowym problemem są znajdujące się na widowni fotele. Zamontowane zostały w latach 80-tych i są w bardzo złym stanie technicznym, wizualnym, nie spełniają także obecnie obowiązujących norm p. poż. (może to stać się przyczyną wydania przez Komendanta Państwowej Straży Pożarnej decyzji o zamknięciu sali obecnie wydana jest ostateczna decyzja warunkowa do końca 2016 roku). Byłaby to wielka strata dla całej społeczności regionu ponieważ w ten sposób mieszkańcy będą pozbawieni dostępu do wydarzeń kulturalnych (odległość od Nowego Sącza to 40 km, od Krakowa 125 km, od Rzeszowa 100 km), a lokalnie działające grupy artystyczne zostaną pozbawione miejsca w którym mogą działać i pokazywać publiczności efekty tych działań.</p> <p>Zmiana widowni na taką w układzie amfiladowym oraz montaż nowych foteli znacznie podwyższy komfort widzów oraz estetykę pięknej, lecz bardzo zniszczonej sali Gorlickiego Centrum Kultury.</p> <p>3). Przywrócenie działalności Kina” Legenda”</p> <p>4). Remont i modernizacja zaplecza sceny</p> <p>5). Adaptacja sali sportowej na potrzeby działań związanych z edukacją artystyczną – tańcem, teatrem, muzyką – podział ścianami ruchomymi na trzy niezależne pomieszczenia. Remont i adaptacja zaplecza (szatnie, dodatkowe wejścia)</p> <p>6). Remont i adaptacja pomieszczeń do celów prowadzenia działalności animacyjno-kulturalnej (znaczna liczba pomieszczeń budynku przy ul. Michalusa 4 w Gorlicach obecnie wynajmowana jest podmiotom zewnętrznym).</p> <p>7). Dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz obecnie obowiązujących norm i przepisów p.poż.</p>				
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji		Podobszar Glinik				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)		ul. Michalusa 4, 38-300 Gorlice				
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	

1.12 Nazwa projektu	Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	8 000 000,00 zł
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wy pływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez uatrakcyjnienie oferty ośrodka kultury, zaangażowanie biernej części lokalnej społeczności w działania twórcze z wykorzystaniem nowoczesnej i bezpiecznej przestrzeni, umożliwienie równego dostępu do dóbr i usług kultury, zwiększenie standardu działań z zakresu kultury i edukacji, dostosowanie budynku Gorlickiego Centrum Kultury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury rocznie – wzrost o 38 000 os./rok + stowarzyszenia</p> <p>Pełna realizacja zadania przyniesie wieloletnie korzyści dla wszystkich grup zainteresowań funkcjonujących w Gorlickim Centrum Kultury. Projekt stawia na rozwiązania innowacyjne. Modernizacja budynku oraz doposażenie umożliwią realizację założeń strategicznych. Modernizacja obiektu postawi go w roli lidera w skali regionu i przyczyni się do zwiększenia swobody oraz niezależności w podejmowaniu nowych inicjatyw animacyjno-kulturalnych (przede wszystkim tych oddolnych).</p>

1.13 Nazwa projektu		Remont, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. w Gorlicach na potrzeby utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości				
Nazwa wnioskodawcy	TOP – MEBLE Jaracz sp.j.					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Stworzenie miejsca i warunków do powstania nowych i rozwoju istniejących mikro, małych oraz średnich firm szczególnie z branży usługowej, bez ponoszenia znacznych inwestycji na organizację biura, również w pełni przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Rewitalizacja wspiera przedsiębiorczość, pobudza do działania, poprawia jakość życia społeczności lokalnej z terenów zdegradowanych.					
Cel ogólny (cele) projektu	Rewitalizacja winna przywrócić funkcje gospodarczą budynku tak znaczącego w historii i układzie urbanistycznym Miasta, jednocześnie nada mu współczesny wymiar.					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa; Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją.					
Zakres realizowanego zadania	Adaptacja pomieszczeń w celu utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości, Przystosowanie budynku dla osób niepełnosprawnych- instalacja windy, termomodernizacja budynku, adaptacja 1000 m2 pod salę konferencyjną, biura i zaplecze kuchenne-sanitarne					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Glinik					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Michalusa 1, 38-300 Gorlice					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	Winda: 400 000,00 zł Docieplenie budynku 3 000 000 zł Adaptacja pomieszczeń wraz z wyposażeniem 1000 m2(sala konferencyjna, biura wraz z zapleczem i wyposażeniem) 400 000 zł Razem: 3 800 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Realizacja przedsięwzięcia wpływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez uatrakcyjnienie oferty ośrodka kultury, zaangażowanie biernej części lokalnej społeczności w działania twórcze z wykorzystaniem nowoczesnej i bezpiecznej przestrzeni, umożliwienie równego dostępu do dóbr i usług kultury, zwiększenie standardu działań z zakresu kultury i edukacji, dostosowanie budynku Gorlickiego Centrum Kultury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt.					

1.13 Nazwa projektu	Remont, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. w Gorlicach na potrzeby utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości
	Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu: Liczba nowych podmiotów gospodarczych korzystających z powstałej infrastruktury – 30 szt./rok Powstanie nowoczesnego zaplecza biurowego dla nowych firm dzięki działaniu Inkubatora przy bardzo korzystnej niekomercyjnej stawce czynszu najmu wzmocni lokalnych przedsiębiorców i wpłynie pozytywnie na aktywność gospodarczą obszaru. Powstanie windy, sali konferencyjnej, 16 biur oraz 3 zaplecza sanitarne.

1.14 Nazwa projektu		Kształcenie ustawiczne drogą do sukcesu zawodowego				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Uzyskiwanie kwalifikacji lub zdobywanie i poprawa kompetencji w zakresie umiejętności cyfrowych i języków obcych dorosłych mieszkańców z terenu miasta Gorlice					
Cel ogólny (cele) projektu	Wzrost kwalifikacji zawodowych mieszkańców miasta Gorlice					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją; Cel strategiczny 3: Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych o charakterze kryzysowym na obszarze rewitalizacji					
Zakres realizowanego zadania	Wyposażenie osób dorosłych w wiedzę, umiejętności i kompetencje pozwalające na sprawne i efektywne odnalezienie się na współczesnych rynkach pracy poprzez podwyższanie kluczowych umiejętności w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz językowych. Wyposażenie pracowni językowych oraz pracowni informatycznych w sprzęt pozwalający na realizację wyżej wymienionego projektu. Tak wzbogacona baza dydaktyczna pozwoli na efektywne i nowoczesne nauczanie z wykorzystaniem technik informatyczno- komunikacyjnych					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Obszar rewitalizacji Centrum, obszar rewitalizacji Glinik					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Obszar rewitalizacji					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	EFRR	x EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	150 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	10.2 Rozwój kształcenia zawodowego 10.3 Rozwój kompetencji i umiejętności osób dorosłych 8.6 Wsparcie na rzecz wydłużania aktywności zawodowej					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Realizacja przedsięwzięcia wpływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na wzrost kompetencji mieszkańców z obszaru rewitalizacji w zakresie umiejętności cyfrowych i językowych. Wartość produktu: Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie – 50 osób Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie – 50 osób Wskaźniki rezultatu: Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu – 45 osób. Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu – 45 osób					

1.15 Nazwa projektu	Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego
Nazwa wnioskodawcy	<p>Wnioskodawca: Powiat Gorlicki</p> <p>Podmioty realizujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Warsztaty terapii zajęciowej Stowarzyszenia na rzecz Osób Niepełnosprawnych Rodzina, – Środowiskowy Dom Samopomocy, – Dzienny Ośrodek Wsparcia.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Tło projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak wystarczającej i jednolitej oferty wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych, w tym programów aktywizacji zawodowej i społecznej, w szczególności tworzącym osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. 2. Niewystarczająca zasoby infrastrukturalne dla prowadzenia działań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. 3. Niewystarczające zasoby infrastrukturalne na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych. <p>Realizacja projektu przyczyni się do stworzenia jednolitej oferty dla osób niepełnosprawnych, starszych i posiadających deficyty psychiczne i psychologiczne.</p> <p>W skład Centrum wejdą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Warsztaty terapii zajęciowej. Realizacja przez WTZ celu, odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania: <ol style="list-style-type: none"> a) umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, b) psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy. <p>WTZ realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia - na miarę jej indywidualnych możliwości.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Realizacja przez WTZ zadań, odbywa się poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a) ogólne usprawnianie, b) rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej, c) przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej, d) rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy, e) rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego. – Środowiskowy Dom Samopomocy, które realizować będzie: <ol style="list-style-type: none"> a) terapię zajęciową i treningi zawodowe, b) trening umiejętności samoobsługowych oraz związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego, c) zajęcia usprawniająco-ruchowe, d) edukację ustawiczną, e) trening umiejętności spędzania wolnego czasu oraz zajęcia

1.15 Nazwa projektu	Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego
	<p>relaksacyjne,</p> <p>f) treningi grupowe i rozwijanie umiejętności, związanych z kontaktami społecznymi.</p> <p>– Dzienny Ośrodek Wsparcia. Jego zadaniem jest pomoc osobom po przebytych kryzysach psychicznych w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz postępowanie rehabilitacyjne zmierzające do osiągnięcia przez te osoby poprawy funkcjonowania, jakości życia i powstrzymania postępującej regresji. Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi świadczy dla swoich uczestników w szczególności usługi obejmujące: trening funkcjonowania w codziennym życiu, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening umiejętności spędzania czasu wolnego, poradnictwo psychologiczne, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, niezbędną opiekę, terapię ruchową, aktywizację zawodową oraz spożywanie gorącego posiłku w ramach treningu kulinarnego.</p>
Cel ogólny (cele) projektu	Podniesienie jakości życia osób wykluczonych, w tym stworzenie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej.
Powiązanie z celami rewitalizacji	<p>Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa;</p> <p>Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją;</p> <p>Cel strategiczny 3: Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych o charakterze kryzysowym na obszarze rewitalizacji</p>
Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Termomodernizację budynku (ścian i stropodachu), – Wymiana wewnętrznej instalacji C.O. wraz z modernizacją istniejącej kotłowni w ramach termomodernizacji, – Przebudowa balkonów, – Wymiana stolarki, – Wykonanie wtórnej izolacji przeciwwilgociowej piwnic wraz z ich osuszeniem, – Wymiana wewnętrznej instalacji elektrycznej (dostosowanie do obowiązujących norm w tym zakresie), – Modernizacja węzłów sanitarnych z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych, – Wykonanie opaski odbojowej wokół budynku wraz z renowacją zewnętrznych schodów, – Przebudowa wewnętrznej drogi dojazdowej do obiektu, – Wyposażenie obiektu w niezbędne narzędzia i sprzęty do prowadzenia działań na rzecz odbiorców docelowych.
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Poza obszarem rewitalizacji
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Wyszyńskiego 18, 38-300 Gorlice

1.15 Nazwa projektu		Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego				
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	EFRR	x EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	2 000 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wyływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, szczególnie brakiem wystarczającej i jednolitej oferty wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do stworzenia jednolitej oferty dla osób niepełnosprawnych, starszych i posiadających deficyty psychiczne i psychologiczne.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt. Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury rocznie - 100 os./rocznie Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, dostosowanie obiektu do potrzeb użytkowników, poprawa atrakcyjności i warunków mieszkaniowych w 5 lokalach mieszkalnych oraz 1 lokalu użytkowym. Poprawa efektywności energetycznej i estetyki budynku.</p>					
Uzasadnienie do projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji	Realizacja przedmiotowego projektu wpłynie pozytywnie na społeczność Miasta. Poprzez wypełnienie niszy w postaci zwiększonej oferty wsparcia i aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych oraz miejsca prowadzenia takich działań poprawi się jakość życia na obszarze rewitalizacji, a także całego Miasta. Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na zmniejszenie negatywnych zjawisk występujących w społeczeństwie.					

1.16 Nazwa projektu		Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>W wyniku analizy sfery technicznej w mieście Gorlice zaobserwowano problemy związane z niedoborem oraz brakiem właściwego stanu technicznego substancji mieszkaniowej publicznej jak również przestrzeni wokół nich. W wyniku tej analizy uwidoczniła została potrzeba termomodernizacji obiektów publicznych. Istnieje niedobór w miejskich zasobach mieszkaniowych wystarczającej bazy mieszkaniowej niezbędnej na zaspokojenie potrzeb mieszkańców. Zniszczona substancja komunalna powoduje trudne warunki bytowe. Realizując przedmiotowe cele nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców i spełnione zostaną ich oczekiwania. Utworzenie lokali tymczasowych pozwoli na lokowanie osób po eksmisji, które nie posiadają uprawnień do otrzymania lokali komunalnych.</p> <p>Miasto nie dysponuje wystarczającą ilością zasobów mieszkaniowych w wyznaczonym obszarze rewitalizacji, w związku z tym planuje się wykonać modernizację obiektów poza obszarami, które to obiekty zostaną udostępnione w szczególności mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Dla mieszkańców obszaru rewitalizacji przewidziano specjalny mechanizm preferencyjny najmu mieszkań socjalnych.</p>					
Cel ogólny (cele) projektu	Utworzenie pomieszczeń socjalnych oraz tymczasowych w budynkach zasobu mieszkaniowego miasta					
Powiązanie z celami rewitalizacji	<p>Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa;</p> <p>Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją</p>					
Zakres realizowanego zadania	Przebudowa istniejących pomieszczeń na lokale socjalne w pełnym zakresie budowlanym wraz z instalacjami oraz podstawowym wyposażeniem					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Poza obszarem rewitalizacji					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Budynek przy ul Chopina 13 - adaptacja przestrzeni strychowej - 8 lokali					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	500 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wypywa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez wzrost dostępności mieszkań socjalnych i pomieszczeń tymczasowych dla najbardziej potrzebujących.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt. Liczba powstałych mieszkań socjalnych – wzrost o 8 szt.</p>					

1.16	Nazwa projektu	Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe
		Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury rocznie – wzrost o 25 os./rok W wyniku realizacji projektu utworzone zostanie 8 lokali socjalne, tym samym poprawiając trudną sytuację życiową mieszkańców obszaru rewitalizacji
	Uzasadnienie do projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji	Poprzez kompleksowe wykonanie zadania spełni się oczekiwania mieszkańców Miasta, poprawi się jakość tkanki mieszkaniowej i użytkowej dla mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej. Zmniejszy się prawdopodobieństwo zagrożenia marginalizacją mieszkańców Miasta poza obszarami.

1.17	Nazwa projektu	Szkolenie i aktywizacja osób wykluczonych społecznie na potrzeby świadczenia usług opiekuńczych dla niesamodzielnych osób starszych we współpracy z Miastem Gorlice.				
	Nazwa wnioskodawcy	Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna "Gorliczanin" ul. Biecka 9b, 38-300 Gorlice				
	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W związku z rosnącym zapotrzebowaniem społecznym na usługi dla seniorów a z drugiej strony niewystarczające zasoby kadrowe OPS-u istnieje potrzeba wypełnienia tego deficytu w ilości co najmniej 4 osób (4 etaty).				
	Cel ogólny (cele) projektu	Celem zadania jest zapewnienie wystarczającej ilości usług opiekuńczych dla osób tego wymagających. Działanie ma na celu rozwiązanie problemu niedostatecznej liczby opiekunek środowiskowych dla osób wymagających opieki domowej. Równocześnie Spółdzielnia Socjalna "Gorliczanin" prowadzi od 2015r. Klub Seniora w Gorlicach realizując aktywizację i integrację osób starszych poprzez cykliczne wyprawy nordic walking i spotkania tematyczne. Chcemy poszerzyć usługi dla seniorów.				
	Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa; Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją; Cel strategiczny 3: Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych o charakterze kryzysowym na obszarze rewitalizacji				
	Zakres realizowanego zadania	Remont pomieszczeń wraz z wyposażeniem do prowadzenia usług szkoleniowych i integracyjnych.				
	Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Poza obszarem rewitalizacji				
	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Orzeszkowej 1, 38-300 Gorlice				
	Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	EFRR	x EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł
	Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	150 000,00 zł				
	Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych				
	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Realizacja przedsięwzięcia wyływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Realizacja przedsięwzięcia ma na celu zapewnienie wystarczającej ilości usług opiekuńczych dla osób tego wymagających, w tym szczególnie niesamodzielnych osób starszych z obszaru rewitalizacji. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób objętych opieką – 20 os./dzień Liczba świadczonych usług opiekuńczych i opieki specjalistycznej – 4 tys./rocznie				
	Uzasadnienie do projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji	Realizacja przedmiotowego projektu wpłynie pozytywnie na społeczność Miasta. Poprzez wypełnienie niszy w postaci zwiększonej oferty wsparcia i aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych oraz miejsca prowadzenia takich działań poprawi się jakość życia na obszarze rewitalizacji, a także całego Miasta. Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na zmniejszenie negatywnych zjawisk występujących w społeczeństwie.				

1.18	Nazwa projektu	Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń MZS Nr 3 w Gorlicach na cele przedszkolne wraz z robotami dostosowawczymi do potrzeby osób niepełnosprawnych.				
	Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice				
	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Tło projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Konieczność wymiany instalacji wewnętrznej z uwagi na zły stan techniczny w wyniku zużycia, 2.Konieczność poprawy komfortu cieplnego i efektywnego zużycia energii i ochrony powietrza i bezpieczeństwo korzystających z obiektu, 3.Konieczność stworzenia dodatkowych oddziałów przedszkolnych na terenie Osiedla Górnego o zabudowie wielorodzinnej. <p>Aktualnie pomieszczenia znajdują się w złym stanie technicznym co czyni je dysfunkcjonalnymi. Dzięki realizacji projektu zwiększona zostanie liczba miejsc przedszkolnych a także dostępność budynku dla osób niepełnosprawnych. Dzięki poprawie warunków i likwidacji barier architektonicznych wzrośnie jakość życia mieszkańców.</p>				
	Cel ogólny (cele) projektu	Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych				
	Powiązanie z celami rewitalizacji	<p>Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa;</p> <p>Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją;</p> <p>Cel strategiczny 3: Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych o charakterze kryzysowym na obszarze rewitalizacji</p>				
	Zakres realizowanego zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Przebudowa klatki schodowej dostosowaniem do warunków p.poż. i osób niepełnosprawnych, – Przebudowa pomieszczeń na 2 sale dydaktyczne, – Przebudowa pomieszczenia na kuchnię z jadalnią, – Przebudowa pomieszczenia na porządkowe, – Przebudowa 2 toalet w tym jedna z natrykiem a druga dostosowana dla osób niepełnosprawnych. 				
	Lokalizacja projektu w odniesieniu do podobszaru rewitalizacji	Poza obszarem rewitalizacji				
	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 16, 38-300 Gorlice				
	Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł
	Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	333 000,00 zł				
	Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych				
	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wypływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Dzięki realizacji projektu zwiększona zostanie liczba miejsc przedszkolnych a także dostępność budynku dla osób niepełnosprawnych. Dzięki poprawie warunków i likwidacji barier architektonicznych wzrośnie jakość życia mieszkańców.</p> <p>Wskaźniki produktu:</p>				

	<p>Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt. Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury rocznie – wzrost o 30 os./rok Ocena: Wzrost liczby spraw załatwianych przez obywateli w Starostwie Powiatowym i Urzędzie Miejskim w Gorlicach. W wyniku realizacji projektu powstaną – 2 sale dydaktyczne, pomieszczenie kuchenno-jadalne, 2 toalety w tym 1 dla osób niepełnosprawnych Przebudowa ciągów komunikacyjnych i wyposażenie ich w pochylnię stalową oraz montaż schodołazu.</p>
Uzasadnienie do projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji	<p>Przedsięwzięcie skupia się na rozwoju oferty edukacji przedszkolnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy będą traktowani priorytetowo przy naborach do przedszkola. Lokalizacja poza obszarem rewitalizacji wynika z braku możliwości lokalowych Miasta w innych lokalizacjach.</p>

1.19 Nazwa projektu		Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	W wyniku analizy sfery technicznej w mieście Gorlice zaobserwowano problemy niedoinwestowania substancji mieszkaniowej publicznej jak również przestrzeni wokół nich. Istnieje duży niedobór w miejskich zasobach mieszkaniowych wystarczającej bazy mieszkaniowej niezbędnej do zaspokojenia potrzeb mieszkańców na mieszkania socjalne i tymczasowe. Zniszczona substancja komunalna powoduje trudne warunki bytowe. W związku z tym planowana jest budowa nowych lokali zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji służących szczególnie mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Na skutek realizacji projektu nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców i spełnione zostaną ich oczekiwania. W szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą mogli skorzystać ze specjalnych mechanizmów preferencyjnych najmu mieszkań komunalnych.					
Cel ogólny (cele) projektu	Podniesienie jakości życia w Mieście Gorlice poprzez wybudowanie i udostępnienie nowych lokali w komunalnym budynku wielorodzinnym.					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa					
Zakres realizowanego zadania	W ramach projektu planowane są następujące działania: - Budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego wyposażonego w instalacje wewnętrzne, przyłącza, drogi i place, zagospodarowanie terenu / mała architektura. Budynek o powierzchni użytkowej ~ 1000m ² , ilość mieszkań - 20					
Lokalizacja projektu w odniesieniu do podobszaru rewitalizacji	Poza obszarem rewitalizacji					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Korczak KW nr NS1G0003176/5 działki nr 714/32 o pow. 0,5320 ha 38-300 Gorlice					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	3 500 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Realizacja przedsięwzięcia wypływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji – niewystarczających zasobów mieszkaniowych. Wpłyne na podniesienie jakości życia w mieście poprzez wybudowanie i udostępnienie nowych lokali w komunalnym budynku wielorodzinnym. Wskaźniki produktu: Liczba nowych budynków mieszkalnych – 1 szt. Liczba mieszkań komunalnych – 20 szt. Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet					

1.19	Nazwa projektu	Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego
		<p>środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu</p> <p>Poprawa sytuacji mieszkaniowej – wzrost o 20 rodzin/rok</p> <p>Ocena: Zmniejszenie liczby osób oczekujących na lokal komunalny</p>
	Uzasadnienie	<p>Przedsięwzięcie, pomimo lokalizacji projektu poza obszarem rewitalizacji, wynika z konieczności zaspakajania potrzeb mieszkaniowych osób zamieszkujących obszar rewitalizacji. Ze względu na charakter zabudowy Gorlic (stare miasto, zwarta zabudowa, wyodrębniona strefa przemysłowa), nie możliwe jest usytuowanie obiektu w obszarze rewitalizacji, miasto nie dysponuje stosownymi działkami. Z punktu widzenia efektywności ekonomicznej oraz realnej możliwości realizacji zadania wybrano wskazaną powyżej lokalizację.</p>

7.2 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Projekty wyszczególnione na liście planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowią odpowiedź na problemy zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji. Przedsięwzięcia te są wynikiem pracy interesariuszy procesu rewitalizacji. Projekty były zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz w otwartym naborze projektów i stanowią komplementarną całość. Poniżej wskazano pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne zlokalizowane poza obszarem rewitalizacji a mające na niego bezpośrednio wpływ (w większości są to projekty stanowiące element większych przedsięwzięć).

2.1	Nazwa projektu	Przebudowa i rozbudowa instalacji wody, kanalizacji sanitarnej, gazu i centralnego ogrzewania w Miejskim Zespole Szkół Nr 5 w Gorlicach
	Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice
	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Tło projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konieczność wymiany instalacji wewnętrznej z uwagi na zły stan techniczny w wyniku zużycia, 2. Konieczność poprawy komfortu cieplnego i efektywnego zużycia energii i ochrony powietrza i bezpieczeństwo korzystających z obiektu. <p>Istniejąca instalacja wewnętrzna wody, kanalizacji sanitarnej, gazu i centralnego ogrzewania wymaga przebudowy i rozbudowy. Zły stan techniczny instalacji - nieekonomiczny.</p> <p>W wyniku realizacji przedsięwzięcia polepszone zostaną warunki pracy i nauki, zwiększy się oszczędność zużycia energii co ma wpływ na ograniczenie kosztów ogrzewania i wpłynie pozytywnie na jakość środowiska</p>
	Cel ogólny (cele) projektu	Poprawa komfortu cieplnego w obiekcie. Oszczędność finansowa związana z utrzymaniem obiektu.
	Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa
	Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach projektu planowane są następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Wymiana części instalacji wody ciepłej, zimnej, cyrkulacyjnej i hydrantowej wraz z armaturą przynależną, b) Wymiana części instalacji kanalizacyjnej wraz z armaturą przynależną, c) Demontaż i montaż Instalacja gazowej wraz z armaturą

2.1 Nazwa projektu		Przebudowa i rozbudowa instalacji wody, kanalizacji sanitarnej, gazu i centralnego ogrzewania w Miejskim Zespole Szkół Nr 5 w Gorlicach				
		przynależną, d) Budowa nowej instalacji centralnego ogrzewania wraz z niezbędną armaturą i grzejnikami e) Roboty remontowe w tym m.in. izolacja i ocieplenie zewnętrzne kotłowni, wyłożenie płytkami części pomieszczeń kotłowni,				
	Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Centrum				
	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Krakowska, 38-300 Gorlice				
	Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł
	Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	700 000,00 zł				
	Działanie w ramach RPO	4.3 Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym 11.1.2 Rewitalizacja miast średnich i małych 5.3 Ochrona zasobów wodnych				
	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Realizacja przedsięwzięcia wyływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji – niskiej jakości życia mieszkańców. Przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy komfortu cieplnego i efektywnego zużycia energii i ochrony powietrza i bezpieczeństwa korzystających z obiektu. Wskaźniki produktu: Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt. Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu: Ograniczenie emisji CO ₂ – 25% Ocena: oszczędność energii				

2.2 Nazwa projektu		Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w rejonie osiedla Magdalena w Gorlicach				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Tło projektu:</p> <p>1. Brak rozdziału kanalizacji ogólnospławnej, co powoduje rozcieńczenie ścieków i nieefektywne wykorzystywanie możliwości Oczyszczalni. Istniejąca kanalizacja ogólnospławna wymaga rozdzielenia na kanalizację deszczową i kanalizację sanitarną. Wymaga to wybudowania kolektorów sanitarnych i części kolektorów wody opadowej oraz remontu części kanalizacji ogólnospławnej, która będzie po rozdzieleniu służyć jako kolektory wody opadowej.</p> <p>W wyniku realizacji przedsięwzięcia wody opadowe zostaną przekierowane do odbiornika po podczyszczeniu z pominięciem ich zrzutu do kanalizacji sanitarnej. Takie zadziałanie wpłynie pozytywnie na jakość środowiska.</p>					
Cel ogólny (cele) projektu	Zmniejszenie ilości zrzutu wód na oczyszczalnię co spowoduje oszczędności finansowe związane z kosztami oczyszczania ścieków.					
Powiązanie z celami rewitalizacji	<p>Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa;</p> <p>Cel strategiczny 2: Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją</p>					
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach projektu planowane są następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> Budowa części kolektorów kanalizacji deszczowej wraz z budową przyłączy, Budowa kolektorów kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, Roboty remontowe części istniejących kolektorów ogólnospławnych, 					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Poza obszarem rewitalizacji					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Ulica Słoneczna, ulica Blich, ulica Nadbrzeżna, ulica Kopernika, 38-300 Gorlice					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	5 000 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	5.3 Ochrona zasobów wodnych					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wpływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji – niskiej jakości życia mieszkańców. Przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez rozdzielenie na kanalizację deszczową i kanalizację sanitarną. Przedsięwzięcie wpłynie pozytywnie także na jakość środowiska.</p> <p>Wskaźniki produktu: Wybudowanie kolektorów kanalizacji sanitarnej i części kolektorów wody deszczowej. Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet</p>					

2.2	Nazwa projektu	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w rejonie osiedla Magdalena w Gorlicach
		środków trwałych Wskaźniki rezultatu Ochrona środowiska – ograniczenie wielkości odprowadzenia ścieków na oczyszczalnię miejską Ocena: Efekt ekonomiczny
	Uzasadnienie do projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji	Kompleksowe wykonanie zadania o strukturze liniowej zapewni spełnienie i osiągnięcie oczekiwanych efektów ekologicznych i ekonomicznych. Poprzez takie zadziałanie zwiększona zostanie infrastruktura w zakresie kanalizacji sanitarnej i kanalizacji deszczowej i obejmie swoim zasięgiem największe osiedle mieszkaniowe budynków wielorodzinnych w Mieście. Wyodrębnienia kanalizacji deszczowej spełni oczekiwania mieszkańców całego Miasta dotyczące poprawy bezpieczeństwa i ograniczy występowanie podtopień niżej położonych budynków lub zalewanych w wyniku przepełnienia kanalizacji ogólnospławnej.

2.3 Nazwa projektu		Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej Miasta Gorlice
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>W wyniku analizy z zakresu zagospodarowania przestrzennego, dostępności do usług publicznych zasadnym jest wzmocnienie oferty istniejącej infrastruktury sportowej zlokalizowana na terenach sportowych OSiR. Wymaga ona głębokiej ingerencji inwestycyjnej w celu poprawy warunków użytkowych obiektów. Poszerzenie oferty sportowej jest możliwe z uwagi na potencjał istniejących obiektów. Poprawienie warunków użytkowych obiektów oraz zwiększenie dostępności do oferty sportowej wpłynie na zainteresowanie szerokiej grupy lokalnej jak i turystów na szerzenie zdrowego stylu życia.</p> <p>Istniejąca baza sportowo-rekreacyjna wymaga modernizacji. Istniejące lodowisko nie posiada zadaszenia i na jego funkcjonowanie duży wpływ mają zewnętrzne warunki atmosferyczne, co z kolei przekłada się na wyniki ekonomiczne funkcjonowania obiektu. W obrębie lodowiska brakuje pomieszczenia wypożyczalni sprzętu połączonego z przebieralnią (zarówno łyżew w okresie zimowym jak i sprzętu do tenisa ziemnego latem) oraz pomieszczenia kasowego. Obiekt zawierający takie pomieszczenia mógłby być zlokalizowany w budynku technicznym, który wymaga kapitalnego remontu.</p> <p>Wykonanie przebudowy ogrodzenia stadionu zwiększy bezpieczeństwo użytkowników. Zły stan techniczny przedmiotowego ogrodzenia wymaga szybkiej interwencji.</p> <p>Kryta pływalnia wymaga pilnych i kompleksowych robót remontowych. Obiekt jest mocno wyeksploatowany i odnotowuje się spore straty ciepła. Budynek nie był remontowany od chwili oddania do eksploatacji w 1998 r. Niezbędny jest też generalny remont basenu otwartego z uwagi na jego stan techniczny. Basen nie był remontowany od chwili oddania do użytku tj. od roku 1976.</p>	
Cel ogólny (cele) projektu	Podniesienie jakości życia w Mieście Gorlice. Zwiększenie dostępności bazy sportowej. Zwiększenie bezpieczeństwa. Poprawa infrastruktury sportowo - rekreacyjnej pod kątem warunków technicznych, termicznych i bezpieczeństwa użytkowania.	
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa	

2.3 Nazwa projektu	Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej Miasta Gorlice				
Zakres realizowanego zadania	a) W ramach projektu planowane są następujące działania: b) Budowa zadaszenia nad lodowiskiem połączona z powstaniem wypożyczalni i przebieralni dla użytkowników wraz z pomieszczeniem kasowym c) Wymiana ogrodzenia zewnętrznego stadionu sportowego im. M. Kumorkiewicza w Gorlicach d) Wykonanie robót remontowych krytej pływalni w Gorlicach w tym: e) - remont pokrycia dachu, docieplenie stropodachów, ścian powyżej poziomu terenu, docieplenie ścian fundamentowych, wymiana drzwi, remont fasady (okna i konstrukcja), wymiana drzwi zewnętrznych aluminiowych i ścianki aluminiowej wewnątrz, remont zjeżdżalni i schodów, remont pomieszczeń wewnętrznych (wymiana posadzek w pomieszczeniach mokrych, wymiana płyt dekoracyjnych sufitowych podwieszanych, wymiana instalacji wewnętrznej (w tym klimatyzacja, centralne ogrzewanie, wymiana instalacji ogrzewania podłogowego, wymiana instalacji elektrycznej w maszynowni), wymiana filtrów do uzdatniania wody wraz instalacją dozowania chemii, zastosowanie automatycznego procesu dozowania chemii, oraz zakup urządzenia do czyszczenia urządzeniem wysokociśnieniowym. f) Remont basenu odkrytego w tym: wymiana niecek basenowych na niklowo-chromowe, wymiana filtrów do uzdatniania wody wraz z instalacją dozowania chemii, powstanie nowych atrakcji dla użytkowników basenu otwartego.				
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Poza obszarem rewitalizacji				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Sportowa/ul. Sienkiewicza, 38-300 Gorlice				
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	12 500 000,00 zł				
Działanie w ramach RPO	6.3 Rozwój wewnętrznych potencjałów regionu				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Realizacja przedsięwzięcia wpływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przyczynia się do wzrostu atrakcyjności oferty sportowej miasta poprzez rozszerzenie oferty korzystania z obiektów sportowych w stosunku do ich możliwości. Przyczynia się także do wzrostu możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji. Wskaźniki produktu: Zwiększenie efektywności energetycznej i poprawa bezpieczeństwa użytkowników - 1 obiekt Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury – wzrost o 6 tys.				

2.3	Nazwa projektu	Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej Miasta Gorlice
		osób/rok
	Uzasadnienie do projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji	Realizacja projektu zaspokoi potrzeby mieszkańców w zakresie dostępności i jakości oferty sportowej. Z efektów projektu korzystać będą wszyscy mieszkańcy Miasta.

2.4 Nazwa projektu	Przebudowa dróg i ciągów komunikacyjnych wzdłuż ul. Andersa, Dmowskiego w celu poprawy płynności ruchu kołowego i poprawy bezpieczeństwa oraz renowacja przydrożnej kapliczki.				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice				
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Tło projektu:</p> <p>1. Konieczność poprawy układu komunikacyjnego Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej</p> <p>W obrębie planowanego zadania utrudniona jest komunikacja samochodowa ze względu na wymiary ulic uniemożliwiające mijanie się samochodów, a szczególnie jest to uciążliwe przy bramie wjazdowej na parking Kościelny. Ulica Dmowskiego stanowi drogę dojścia do szkoły podstawowej i średniej a młodzież nie ma zapewnionego bezpieczeństwa. Wymienione ulice są również drogami, na których odbywają się procesje z okazji różnych uroczystości i Świąt Kościelnych. Ulicami tymi poruszają się również grupy szkolne.</p>				
Cel ogólny (cele) projektu	Rewitalizacja dróg publicznych w trosce o jakość życia mieszkańców w tym poprawę bezpieczeństwa, integracja mieszkańców poprzez udział w zajęciach i uroczystościach organizowanych przez szkołę, grupy parafialne i Zarząd Osiedla.				
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa				
Zakres realizowanego zadania	Zmiana nawierzchni, poszerzenie drogi w miarę możliwości, przycięcie drzew we Wąwozie mające na celu lepsze oświetlenie drogi, remont zabytkowej kapliczki.				
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Poza obszarem rewitalizacji				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Dmowskiego i ul. Andersa, 38-300 Gorlice				
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	900 000,00 zł				
Działanie w ramach RPO	7.1 Infrastruktura drogowa				
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wyływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców poprzez poprawę układu komunikacyjnego Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba dróg objętych modernizacją – 2 szt.</p> <p>Wskaźniki rezultatu:</p>				

2.4 Nazwa projektu	Przebudowa dróg i ciągów komunikacyjnych wzdłuż ul. Andersa, Dmowskiego w celu poprawy płynności ruchu kołowego i poprawy bezpieczeństwa oraz renowacja przydrożnej kapliczki.
	Zmodernizowana ulica dojazdowa do Kościoła Parafialnego, punktu widokowego oraz innych usług publicznych i społecznych, wyremontowana kapliczka. Planowane działania mają w znaczący sposób poprawić bezpieczeństwo oraz wzmocnić kapitał społeczny. Długość ulicy Dmowskiego 680mb, szerokość 5m + pobocza = 6,5 m. Długość ulicy Andersa 200mb, szerokość 5m + pobocza= 6,5 m
Uzasadnienie do projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji	Realizacja wnioskowanego zadania przez społeczność lokalną spoza obszarów rewitalizacji spełni ich oczekiwania na wykonanie dogodnych układów komunikacyjnych w obrębie osiedla mieszkaniowego o zabudowie jednorodzinnej wraz z uporządkowaniem otoczenia i infrastruktury technicznej w obrębie drogi.

2.5	Nazwa projektu	Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice
	Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice
	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Tło projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Umożliwienie poprawy warunków zdrowotnych mieszkańców Miasta poprzez zwiększenie nasadzeń zieleni, 2. Konieczność poprawy jakości drzewostanu na terenie miasta. <p>Zachowanie i ochrona miejskiego środowiska naturalnego oraz dostosowanie do zmian klimatu.</p>
	Cel ogólny (cele) projektu	<p>Podniesienie jakości życia w Mieście Gorlice. Poprawa estetyki terenów miejskich. Realizacja projektu przyczyni się do przeciwdziałania spadkowi różnorodności biologicznej oraz do ochrony środowiska poprzez m.in. nasadzania drzew i krzewów, które pełnią istotną rolę w zachowaniu bioróżnorodności, tworząc schronienie i źródło pokarmu dla różnych gatunków zwierząt i owadów.</p> <p>Zastosowane w projekcie działania w zakresie zieleni będą przeciwdziałać zanieczyszczeniom powietrza poprzez zatrzymywanie pyłów tworzących smog. Poprawa jakości stanu środowiska zapewni poprawę życia ludzi.</p>
	Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa
	Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach projektu planowane są następujące działania przyrodnicze i budowlane:</p> <p>Rewaloryzacja i odnowa ogólnodostępnych obszarów zielonych w mieście Gorlice, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rewaloryzacja i nasadzenia zieleni – Wykonanie łąki kwietnej – Wykonanie trawnika - trawa z rolki – Korowanie – Odtworzenie grądu– nasadzenia <p>Budowa rekreacyjnych ciągów pieszo-rowerowych oraz małej architektury, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ciągi pieszo-rowerowe (nawierzchnie żwirowe, z kostki betonowej, „kocie łby”, płyty kamienne łamane, nawierzchnia syntetyczna – Mała architektura (ławki, kosze na śmieci, tablice informacyjne, wyposażenie placu zabaw dla dzieci, pergola) – Wykup gruntów– 1,0256 ha (grunty niezabudowane, porośnięte drzewami i krzewami samosiejkami)
	Lokalizacja projektu w odniesieniu do podobszaru rewitalizacji	Poza obszarem rewitalizacji
	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	<p>Tereny zielone na obszarze rewitalizacji:</p> <p>Teren przy ulicy Azaliowej ,</p> <p>Teren przy ulicy Dukielskiej,</p> <p>Zieleń w pasach drogowych –ul. Biecka</p> <p>Tereny Osiedla Górnego w Gorlicach – Gliniku</p> <p>Teren przewidziany pod budowę cmentarza komunalnego w Gorlicach ul. Dukielska/Łąkowa</p> <p>Tereny pomiędzy ulicą Parkową a rzeką Ropą,</p> <p>Tereny w rejonie Cmentarza Wojennego Nr 91</p> <p>Tereny w rejonie potoku Stróżowianka</p> <p>Tereny Parku in. Mc Garvey’a</p>

2.5	Nazwa projektu	Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice				
		Tereny Osiedla Górnego w Gorlicach – Glinik Zieleń izolacyjna przy ulicy Chopina Zieleń w pasach drogowych – ul. Słowackiego (część), Zieleń w pasach drogowych –ul. Biecka (część)				
	Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł
	Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	1 868 500,00 zł				
	Działanie w ramach RPO	6.3 Rozwój wewnętrznych potencjałów regionu				
	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wyływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców oraz podniesienie walorów estetycznych i użytkowych przestrzeni publicznej.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba terenów objęta renowacją – 12 Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury rocznie – 60 tys. os./rok</p>				
	Uzasadnienie do projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji	<p>Przedsięwzięcie Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice będzie realizowane na terenie całego miasta, nie tylko w obszarze rewitalizacji. Kompleksowe podejście do poprawy stanu środowiska naturalnego jest kluczowe z punktu widzenia osiągnięcia zaplanowanych rezultatów. Realizacja całości zakresu spełni oczekiwania mieszkańców, poprawi estetykę przestrzeni miejskiej.</p>				

2.6 Nazwa projektu		Modernizacja oświetlenia ulicznego Miasta Gorlice				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Tło projektu:</p> <p>1. Konieczność wprowadzania zapisów Programu Ograniczenia Niskiej Emisji polegających na wymianie na energooszczędne istniejące oświetlenie typu LED.</p> <p>Istniejące oprawy oświetleniowe w przeważającej części Miasta są sodowe tym samym generują znaczne koszty eksploatacji i negatywnie wpływają na sferę środowiskową.</p> <p>Pozytywnym skutkiem realizacji zadania będzie wymiana ok. 30 % opraw sodowe na LED. Opcjonalnie projekt będzie obejmował zabudowę reduktorów mocy oraz układów zdalnego sterowania.</p>					
Cel ogólny (cele) projektu	Podniesienie jakości życia w Mieście Gorlice poprzez zastosowanie energooszczędnych i proekologicznych rozwiązań oświetleniowych.					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa					
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach projektu planowane są następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Wymiana opraw sodowe na LED b) Zabudowa reduktorów mocy c) Wprowadzenie systemu inteligentnego zarządzania poszczególnymi obwodami 					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Obszar miasta					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Obszar miasta					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	3 000 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	4.4 Redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wyływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców oraz podniesienie bezpieczeństwa pieszych i osób kierujących pojazdami.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba latarni objętych wymianą opraw – 8 000 szt. Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych Wskaźniki rezultatu Efekt ekologiczny - oszczędność energii Ocena: zmniejszenie zużycia energii elektrycznej ok. 30%</p>					

2.6	Nazwa projektu	Modernizacja oświetlenia ulicznego Miasta Gorlice
	Uzasadnienie do projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji	Kompleksowe wykonanie zadania pozwoli na efektywne i pełne spełnienie oczekiwań mieszkańców na ograniczenie niskiej emisji co wpłynie na poprawę bezpieczeństwa wszystkich mieszkańców. Takie podejście do tematu pozwoli na jednakowe traktowanie mieszkańców całego Miasta.

2.7 Nazwa projektu		Przebudowa ulicy Stróżowskiej w Gorlicach				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Tło projektu:</p> <p>1. Konieczność poprawy układu komunikacyjnego Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej, zwiększenie bezpieczeństwa i dostępności dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Obecny stan kanalizacji ogólnospławnej ulic, zły stan techniczny jezdni i chodników wymaga interwencji. W wyniku rozdziału kanalizacji poprawi się sytuacja wodno-ściekowa i wyeliminowane zostanie zalewania posesji. Poprawa bezpieczeństwa użytkowników poprzez wykonanie nowej nawierzchni i oświetlenia. Poprawa estetyki.</p>					
Cel ogólny (cele) projektu	Poprawa układu komunikacyjnego Miasta wraz z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej, zwiększenie bezpieczeństwa i dostępności dla osób niepełnosprawnych					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa					
Zakres realizowanego zadania	Wykonanie nowej konstrukcji jezdni i chodników oraz oświetlenia ulicznego wraz z rozdziałem kanalizacji ogólnospławnej poprzez budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej,					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Podobszar Centrum					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	ul. Stróżowska, 38-300 Gorlice					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	1 500 000,00 zł					
Działanie w ramach RPO	7.1 Infrastruktura drogowa					
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wyływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzrost bezpieczeństwa w mieście.</p> <p>Wskaźniki produktu: Liczba dróg objętych modernizacją – 1 szt.</p> <p>Wskaźniki rezultatu: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych, poprawa układu komunikacyjnego Miasta.</p>					

2.8 Nazwa projektu		Rozbudowa i modernizacja tras pieszo-rowerowych wraz infrastrukturą towarzyszącą na terenie Miasta Gorlice jako element podnoszący atrakcyjność turystyczną subregionu sądeckiego				
Nazwa wnioskodawcy	Miasto Gorlice					
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>W wyniku analizy strefy przestrzenno – funkcjonalnej miasta rozbudowa i modernizacja tras pieszo-rowerowych zwiększy dostępność do ciągów komunikacyjnych łączących różne części miasta. Realizacja projektu związana jest z dużym zainteresowaniem i oczekiwaniem społeczeństwa. Poprawione zostanie bezpieczeństwo komunikacyjne i dostępności dla osób niepełnosprawnych poprzez sukcesywną likwidację ograniczeń i barier architektonicznych w komunikacji pieszej. Uzupełnienie oferty rozwoju i zagospodarowania wolnego czasu mieszkańców w mieście, spowoduje większy udział społeczeństwa z obszaru całego miasta.</p> <p>Poprawienie jakości powietrza poprzez rezygnację z korzystania z samochodów osobowych w ramach dojazdu do np. miejsc pracy i nauki.</p>					
Cel ogólny (cele) projektu	<p>Podniesienie jakości życia w Mieście Gorlice, zapewnienie łączności sieci pieszo-rowerowej poprzez zwiększenie ilości tras ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Miasta. Obniżenie zużycia paliwa oraz ograniczenie emisji spalin.</p> <p>Cel ogólny: Celem ogólnym projektu jest podniesienie atrakcyjności turystycznej Miasta Gorlice, Ziemi Gorlickiej oraz całego Subregionu sądeckiego w oparciu o lokalne zasoby terenowe i przyrodnicze.</p> <p>Cel szczegółowy: 1. Wykorzystanie potencjału Ziemi Gorlickiej do tworzenia oferty aktywnego spędzania czasu wolnego i wypoczynku poprzez rozbudowę i modernizację tras pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Gorlic. 2. Zapewnienie Gorlicom atrakcyjnego połączenia z siecią tzw. rowerowych tras pozostałych w Małopolsce</p>					
Powiązanie z celami rewitalizacji	Cel strategiczny 1: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa.					
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach projektu planowane są następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> Opracowanie dokumentacji projektowej Zapewnienie łączności sieci dróg pieszo-rowerowych poprzez budowę dróg pieszo-rowerowych, ciągów pieszych z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz wydzielonej drogi rowerowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, Przebudowa istniejących chodników na ciągi pieszo-rowerowe i ciągi piesze z dopuszczeniem ruchu rowerowego Przebudowa infrastruktury podziemnej uzależniona jest od uzgodnień właścicieli sieci podziemnych 					
Lokalizacja projektu w ramach podobszaru rewitalizacji	Częściowo podobszar Glinik, poza obszarem rewitalizacji					
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)	Odcinek C-D – ulice: Biecka, Solidarności, Chopina, 38-300 Gorlice (projekt jest częścią większego przedsięwzięcia obejmującego również realizację odcinka A-B – osiedle Łęgi (ulice: Batorego, Kochanowskiego do granicy Miasta)					
Źródła finansowania	x krajowe środki publiczne	x EFRR	EFS	środki prywatne	x środki z innych źródeł	

2.8 Nazwa projektu	Rozbudowa i modernizacja tras pieszo-rowerowych wraz infrastrukturą towarzyszącą na terenie Miasta Gorlice jako element podnoszący atrakcyjność turystyczną subregionu sądeckiego
Szacowana (orientacyjna wartość projektu)	2 009 840,00 zł
Działanie w ramach RPO	6.1 Rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego (6.1.5 Regionalna sieć tras rowerowych)
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zamierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Realizacja przedsięwzięcia wyływa z potrzeb społecznych diagnozowanych na obszarze rewitalizacji, bezpośrednio przekłada się na wzrost atrakcyjności gminy poprzez zapewnienie łączności sieci pieszo-rowerowej.</p> <p>Wskaźniki produktu: Wykonanie tras pieszo-rowerowych - wzrost o 3,5 km</p> <p>Ocena: Dokumentacja projektowa i protokół przyjęcia obiektu w poczet środków trwałych</p> <p>Wskaźniki rezultatu: Liczba korzystających z tras rowerowych – wzrost o 5 tys. os./rok</p> <p>Realizacja projektu w znaczący sposób przyczyni się do poprawy w sferze środowiskowej, a także poprawi atrakcyjność osiedleńczą i turystyczną. Połączenie ścieżek pozwoli na wzrost bezpieczeństwa mieszkańców miasta</p>
Uzasadnienie do projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji	Projekt realizowany będzie na obszarze Miasta, w tym częściowo w podobszarze Glinik, stanowi kontynuację już zrealizowanych przedsięwzięć rowerowych. Zapewni łączność z już istniejącymi ścieżkami pieszo-rowerowymi. Połączenie ścieżek pozwoli na wzrost bezpieczeństwa mieszkańców miasta. Kompleksowe podejście do realizacji zadania jest konieczne z uwagi na spodziewane efekty po jego wykonaniu i spełnienie oczekiwań społecznych.

8. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Obok szczegółowych badań diagnostycznych i konsultacji społecznych istotnym elementem Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 jest zapewnienie komplementarności, czyli sieci powiązań działań proponowanych w wyżej wymienionym dokumencie na różnych poziomach. W związku z tym w kolejnych akapitach zostanie zaprezentowana komplementarność w następujących aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i finansowym.

8.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 wyraża się przede wszystkim w doborze projektów, które przestrzennie zlokalizowane są na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie podobszarów rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Wszystkie podstawowe projekty rewitalizacyjne skupiają się na podobszarach rewitalizacji i są z nimi ściśle powiązane, jednocześnie stanowiąc odpowiedź na główne problemy tych terenów. Poprawna ich realizacja na obszarze rewitalizacji powinna przynieść pozytywne skutki także w innych częściach miasta. Biorąc pod uwagę problemy zdiagnozowane w sferze społecznej, technicznej i środowiskowej interwencja wydaje się konieczna, aby zapobiec rozprzestrzenianiu się tych zjawisk na pozostałe obszary miasta.

8.2 Komplementarność problemowa

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 uwzględnia także spójność w zakresie obszarów problemowych. Przedsięwzięcia proponowane w niniejszym dokumencie wynikają wprost ze zdiagnozowanych problemów, jednocześnie są ze sobą wzajemnie powiązane, a także wzajemnie się dopełniają. Działania infrastrukturalne w tym wypadku dopełniają działania społeczne lub umożliwiają ich prowadzenie (działania wzmacniające kapitał społeczny i gospodarczy, wspierające młodzież oraz seniorów). Poszczególne zadania zostały zaplanowane w taki sposób, by wpływać na różne funkcje podobszarów rewitalizacji. W szczególności działania inwestycyjne skupiają się w zdecydowanej mierze na umożliwieniu realizacji przedsięwzięć miękkich, jednocześnie porządkując przestrzeń miejską, zwiększając ład przestrzenny i, co najistotniejsze, poprawią jakość życia mieszkańców.

8.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Operatorem rewitalizacji jest Urząd Miasta Gorlice, z kluczową rolą Komitetu Rewitalizacji, który zostanie powołany zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Miasta Gorlice Nr 111/2016. Takie rozwiązanie w ramach istniejących obecnie struktur zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Operator rewitalizacji będzie pełnił rolę wykonawczą i zarządczą programu, jednak w celu zapewnienia jak największej efektywności działań realizacja zadań zlecona będzie odpowiednim jednostkom i podmiotom, które posiadają ku temu odpowiednie uprawnienia i kompetencje.

8.4 Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 zwraca uwagę na zachowanie ciągłości programowej. Przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich okresach programowych mają swoją ciągłość i kontynuację w obecnym dokumencie. Zgodnie z logiką interwencji społecznej, inwestycyjnej i infrastrukturalnej przedmiotowe opracowanie stanowi kontynuację Programu rewitalizacji dla Miasta Gorlice na lata 2005 – 2006 oraz 2007 – 2015, aktualizację przyjęto uchwałą Rady Miasta Gorlice Nr 307/XXXII/2008r z dnia 29.12.2008 w sprawie przyjęcia aktualizacji Programu Rewitalizacji dla miasta Gorlice na lata 2007-2015. Doświadczenia zdobyte podczas realizacji poprzednich działań rewitalizacyjnych pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej. W tym kontekście warto wymienić kilka zrealizowanych projektów przez operatora rewitalizacji – Miasto Gorlice:

1. „Rewitalizacja Starówki/Przebudowa ulic i placów w obrębie Starówki Gorlic” jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 6.1. Schemat Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego.
2. „Tworzenie ogólnopolskiego produktu turystycznego – Małopolski odcinek Szlaku Frontu Wschodniego I Wojny Światowej – etap I” dofinansowanego ze środków Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013, Działanie 3.1: Rozwój infrastruktury turystycznej, Schemat C: Rozwój produktów i oferty turystycznej regionu.
3. „Budowa układu komunikacyjnego na terenie strefy gospodarczej przy ulicy Bieckiej w Gorlicach” (wartość projektu: 12 294 196,89 zł, dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: 9 677 549,58 zł, beneficjent: Gmina Miejska Gorlice.

8.5 Komplementarność źródeł finansowania

Projekty, które zostały zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 mają zapewnione finansowanie z różnych źródeł, które wzajemnie się uzupełniają i łączą. Kluczowe znaczenie z punktu widzenia skutecznej realizacji założeń rewitalizacyjnych są środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Kluczowe inwestycje będą realizowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020, na realizację wkładów zabezpieczono środki własne. Ponadto projekty zapisane w dokumencie dają także możliwość włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji. Projekty przewidziane do realizacji w ramach GPR będą korzystały z różnych form wsparcia zewnętrznego również w ramach Krajowych Programów Operacyjnych, a także grantów i dotacji.

8.6 Podsumowanie komplementarności

Podsumowanie komplementarności w obrębie GPR zaprezentowano na poziomie kierunków działań. Związane jest to z patrzaniem na proces rewitalizacji jako narzędzia osiągnięcia konkretnych i mierzalnych celów. Dla pełnej prezentacji komplementarności zdecydowano się na wykorzystanie matrycy pokazującej wzajemne zależności pomiędzy poszczególnymi celami procesu, wskazując na rodzaj komplementarności je wiążącej.

Poniższa matryca prezentuje poszczególne projekty rewitalizacyjne wraz z przypisanymi im kierunkami działań oraz celami strategicznymi.

Cel strategiczny 1 Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni miejskiej do zmieniających się funkcji terenu i potrzeb mieszkańców w dbałości o ich estetykę, funkcjonalność i zachowanie dziedzictwa							
Kierunek działania	Kierunek 1.1 Przebudowa i adaptacja budynków na potrzeby instytucji publicznych i społecznych	Kierunek 1.2 Dostosowanie przestrzeni publicznej i obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych	Kierunek 1.3 Poprawa jakości tkanki mieszkaniowej i użytkowej przeznaczonej dla mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej	Kierunek 1.4 Poprawa jakości infrastruktury na rzecz gospodarki i biznesu	Kierunek 1.5 Przebudowa ciągów komunikacyjnych, poprawa płynności ruchu kołowego i modernizacja infrastruktury towarzyszącej	Kierunek 1.6 Wzmocnienie potencjału turystycznego	Kierunek 1.7 Poprawa atrakcyjności osiedleńczej
Nazwa projektu							
1.1 Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic							
1.2 Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla potrzeb mieszkańców Miasta Gorlice i powiatu gorlickiego wraz z przebudową ciągu komunikacyjnego							
1.3 Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice							
1.4 Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe, remont miejskich zasobów mieszkaniowych							
1.5 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych							
1.6 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali socjalnych							

1.7 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych							
1.8 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych							
1.9 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych							
1.10 Utworzenie Centrum Rehabilitacji Społecznej - Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia Rodzin.							
1.11 Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej							
1.12 Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury							
1.13 Remont, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. w Gorlicach na potrzeby utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości							
1.14 Kształcenie ustawiczne drogą do sukcesu zawodowego							
1.15 Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego							
1.16 Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe							
1.17 Szkolenie i aktywizacja osób wykluczonych społecznie na potrzeby świadczenia usług opiekuńczych dla niesamodzielnych osób starszych we współpracy z Miastem Gorlice							

1.18 Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń MZS Nr 3 w Gorlicach na cele przedszkolne wraz z robotami dostosowawczymi do potrzeby osób niepełnosprawnych.	■	■					
1.19 Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego	■	■	■	■	■	■	■

Cel strategiczny 2 Wzmocnienie procesów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji uwzględniając potrzeby osób zagrożonych marginalizacją								
Kierunek działania	Kierunek 2.1 Aktywizacja i integracja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Kierunek 2.2 Aktywne wsparcie organizacji pozarządowych	Kierunek 2.3 Wsparcie lokalnych przedsiębiorców	Kierunek 2.4 Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej	Kierunek 2.5 Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych poprzez stworzenie warunków do uzyskania nowych kwalifikacji	Kierunek 2.6 Profilaktyka zdrowotna w zakresie chorób cywilizacyjnych	Kierunek 2.7 Zintegrowana oferta opiekuńcza i kulturalna dla seniorów	Kierunek 2.8 Tworzenie miejsc sprzyjających aktywnej integracji społecznej poprzez sport, rekreację i kulturę
Nazwa projektu								
1.1 Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic								
1.2 Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla potrzeb mieszkańców Miasta Gorlice i powiatu gorlickiego wraz z przebudową ciągu komunikacyjnego								
1.3 Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice								
1.4 Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe, remont miejskich zasobów mieszkaniowych								
1.5 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych								

1.6 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali socjalnych								
1.7 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych								
1.8 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych								
1.9 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych								
1.10 Utworzenie Centrum Rehabilitacji Społecznej - Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia Rodzin.								
1.11 Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej								
1.12 Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury								
1.13 Remont, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. w Gorlicach na potrzeby utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości								
1.14 Kształcenie ustawiczne drogą do sukcesu zawodowego								
1.15 Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego								
1.16 Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe								
1.17 Szkolenie i aktywizacja osób wykluczonych społecznie na potrzeby świadczenia usług opiekuńczych dla								

niesamodzielnych osób starszych we współpracy z Miastem Gorlice								
1.18 Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń MZS Nr 3 w Gorlicach na cele przedszkolne wraz z robotami dostosowawczymi do potrzeby osób niepełnosprawnych								
1.19 Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego								

Cel strategiczny 3 Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych o charakterze kryzysowym na obszarze rewitalizacji			
Kierunek działania	Kierunek 3.1 Dążenie do usamodzielnienia osób korzystających z usług pomocy społecznej	Kierunek 3.2 Rozwijanie usług publicznych dla mieszkańców, w szczególności seniorów i osób niepełnosprawnych	Kierunek 3.3 Poprawa bezpieczeństwa publicznego
Nazwa projektu			
1.1 Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic			
1.2 Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla potrzeb mieszkańców Miasta Gorlice i powiatu gorlickiego wraz z przebudową ciągu komunikacyjnego			
1.3 Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice			
1.4 Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe, remont miejskich zasobów mieszkaniowych			
1.5 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych			
1.6 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali socjalnych			
1.7 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych			

1.8 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych			
1.9 Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych			
1.10 Utworzenie Centrum Rehabilitacji Społecznej - Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia Rodzin.			
1.11 Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej			
1.12 Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury			
1.13 Remont, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. w Gorlicach na potrzeby utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości			
1.14 Kształcenie ustawiczne drogą do sukcesu zawodowego			
1.15 Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego			
1.16 Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe			
1.17 Szkolenie i aktywizacja osób wykluczonych społecznie na potrzeby świadczenia usług opiekuńczych dla niesamodzielnych osób starszych we współpracy z Miastem Gorlice			
1.18 Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania			

pomieszczeń MZS Nr 3 w Gorlicach na cele przedszkolne wraz z robotami dostosowawczymi do potrzeby osób niepełnosprawnych.			
1.19 Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego			

8.7 Mechanizmy integracji

Integrowanie działań wymienionych w Gminnym Programie Rewitalizacji jest istotnym elementem programu rewitalizacji, głównie ze względu na skuteczne osiągnięcie celów. Integrowanie poszczególnych projektów polega na połączeniu m.in. działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych. Głównym źródłem zbudowania trzech autonomicznych poziomów integracji projektów/przedsięwzięć jest przesłanka, że każde z działań zwiększa swój własny potencjał czerpiąc z innych i zarazem zwiększa ich potencjał oddziałując na nie. Tym samym mechanizmy integracji wzmacniają sprzężenie pomiędzy planowanymi przedsięwzięciami.

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

1. **Integracja na poziomie celów** – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględnił takie mechanizmy jak:
 - a) konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu GPR;
 - b) nabór projektów do GPR – otwarty nabór projektów przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji projektów z punktu widzenia ich oddziaływania na podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji;

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu – weryfikacji osiągniętych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania GPR.

2. **Integracja na poziomie naboru projektów** – mechanizm ten został wdrożony poprzez realizację warsztatów dla wszystkich grup interesariuszy w dniu 16.12.2016, polegających na wnikliwym przedstawieniu czym jest rewitalizacja oraz przygotowaniu i zachęceniu osób uczestniczących do składania projektów rewitalizacyjnych. Na dalszym etapie prace poszczególne projekty były dostosowywane do wymogów przedmiotowego dokumentu.
3. **Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR** – mechanizm ten będzie realizowany poprzez:
 - a) powołanie Komitetu Rewitalizacyjnego – podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji;
 - b) współpracę z organizacjami pozarządowymi i przedstawicielami przedsiębiorców – jako ciałem doradczym;
 - c) konsultacje działań z poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi UM Gorlice

d) dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

3. **Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem** – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez: monitoring i ewaluację.

Monitoring oraz ewaluacja GPR zostały opisane w rozdziale 10. Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane dla prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

9. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023, obejmują zadania o zróżnicowanym charakterze, których realizacja uzależniona została przede wszystkim od możliwości finansowych miasta oraz stopnia efektywności pozyskiwania środków na realizację poszczególnych projektów. W tym kontekście przedmiotowy plan finansowy ma charakter indykatywny i obejmuje wszystkie zidentyfikowane projekty.

W rozdziałach 7.1-7.2 przedstawiono zaplanowane wydatki dla poszczególnych projektów. Wskazano jednocześnie podmioty, które wniosowały o uwzględnienie działań w niniejszym dokumencie. W związku z czym w przedmiotowym rozdziale zaprezentowano wyłącznie łączny budżet zaplanowanych przedsięwzięć.

Łączna wartość projektów zaplanowanych w ramach GPR zamyka się kwotą 45 756 500,00 zł.

PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE		
Nr projektu	Nazwa przedsięwzięcia	Kwota [zł]
1.1	Obszar „Starówka” - lokalne centrum naukowo-kulturalno-sportowo-rekreacyjne wraz z przebudową dróg lokalnych i infrastruktury technicznej Gorlic	15 500 000,00
1.2	Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla potrzeb mieszkańców Miasta Gorlice i powiatu gorlickiego wraz z przebudową ciągu komunikacyjnego	4 200 000,00
1.3	Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice	1 868 500,00
1.4	Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe, remont miejskich zasobów mieszkaniowych	900 000,00
1.5	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali socjalnych	350 000,00
1.6	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych	650 000,00
1.7	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych	755 000,00
1.8	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych	350 000,00
1.9	Remont miejskich zasobów mieszkaniowych	450 000,00
1.10	Utworzenie Centrum Rehabilitacji Społecznej - Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia Rodzin.	300 000,00
1.11	Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej	2 000 000,00
1.12	Rewitalizacja budynku Gorlickiego Centrum Kultury	8 000 000,00
1.13	Remont, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. w Gorlicach na potrzeby utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości	3 800 000,00
1.14	Kształcenie ustawiczne drogą do sukcesu zawodowego	150 000,00
1.15	Gorlickie Centrum Wsparcia Społecznego	2 000 000,00
1.16	Zaspokojenie zapotrzebowania na mieszkania socjalne i pomieszczenia tymczasowe	500 000,00
1.17	Szkolenie i aktywizacja osób wykluczonych społecznie na potrzeby świadczenia usług opiekuńczych dla niesamodzielnych osób starszych we współpracy z Miastem Gorlice	150 000,00
1.18	Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania pomieszczeń MZS Nr 3 w Gorlicach na cele przedszkolne wraz z robotami dostosowawczymi do potrzeby osób niepełnosprawnych.	333 000,00
1.19	Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego komunalnego	3 500 000,00
Razem		45 756 500,00
w tym przedsięwzięcia finansowane z EFS		4 600 000,00
POZOSTAŁE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE		
Nr projektu	Nazwa przedsięwzięcia	Kwota [zł]

2.1	Przebudowa i rozbudowa instalacji wody, kanalizacji sanitarnej, gazu i centralnego ogrzewania w Miejskim Zespole Szkół Nr 5 w Gorlicach	700 000,00
2.2	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w rejonie osiedla Magdalena w Gorlicach	5 000 000,00
2.3	Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej Miasta Gorlice	12 500 000,00
2.4	Przebudowa dróg i ciągów komunikacyjnych wzdłuż ul. Andersa, Dmowskiego w celu poprawy płynności ruchu kołowego i poprawy bezpieczeństwa oraz renowacja przydrożnej kapliczki.	900 000,00
2.5	Rozwój i renowacja terenów zieleni Miasta Gorlice	1 868 500,00
2.6	Modernizacja oświetlenia ulicznego Miasta Gorlice	3 000 000,00
2.7	Przebudowa ulicy Stróżowskiej w Gorlicach	1 500 000,00
2.8	Rozbudowa i modernizacja tras pieszo-rowerowych wraz infrastrukturą towarzyszącą na terenie Miasta Gorlice jako element podnoszący atrakcyjność turystyczną subregionu sądeckiego	2 009 840,00
Razem		27 478 340,00

9.1 Potencjalne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych

Źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych w województwie małopolskim w latach 2014 – 2020 są środki w ramach funduszy europejskich wydatkowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020. Jednocześnie ważnymi źródłami zapewniającymi komplementarność finansowania przedsięwzięć są: krajowe fundusze europejskie (np. PO WER, PO IŚ, PO PC), środki celowe będące w dyspozycji Ministerstw (np. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej), inne środki regionalne i lokalne, a także środki pochodzące od prywatnych inwestorów.

9.1.1 Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020

Ważnym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020. W ramach tego Programu przedsięwzięcia rewitalizacyjne wspierane będą przede wszystkim w Osi Priorytetowej XI Rewitalizacja przestrzeni regionalnej. Głównym celem tego działania jest ograniczenie problemów społecznych na terenach zdegradowanych, a finansowane będą projekty ukierunkowane na ograniczenie istotnych problemów społecznych zidentyfikowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Dodatkowo przewidziano preferencję na poziomie wyboru projektów w Osi VIII Rynek pracy, Osi IX Region spójny społecznie i Osi X Wiedza i kompetencje. Poniżej wskazano działania w ramach RPO Województwa Małopolskiego będące potencjalnymi źródłami finansowania projektów zidentyfikowanych na poziomie GPR.

1. Preferencje terytorialne związane z rewitalizacją:

- Oś 11. Rewitalizacja przestrzeni regionalnej:
 - 11.2 Odnowa obszarów wiejskich

- 11.3 Fundusz Rewitalizacji i Odnowy Małopolski
- 2. Kryteria premiujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne:
 - Oś 8. Rynek pracy:
 - 8.2 Aktywizacja zawodowa;
 - 8.5 Wsparcie na rzecz łączenia życia zawodowego z prywatnym;
 - Oś 9. Region spójny społecznie:
 - 9.1 Aktywna integracja;
 - 9.2 Usługi społeczne i zdrowotne;
 - Oś 10. Wiedza i kompetencje:
 - 10.1 Rozwój kształcenia ogólnego;
 - Oś 2. Małopolska cyfrowa
 - E-usługi w ochronie zdrowia;
 - Oś 4. Regionalna polityka energetyczna:
 - Głęboka modernizacja energetyczna budynków wielorodzinnych mieszkaniowych;
 - Oś 6. Dziedzictwo regionalne:
 - 6.1.4 Lokalne trasy turystyczne;
 - 6.3.3 Zagospodarowanie rekreacyjne i turystyczne otoczenia zbiorników wodnych.
 - Oś 12. Infrastruktura społeczna:
 - 12.1.3 Infrastruktura ochrony zdrowia o znaczeniu subregionalnym.

9.1.2 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020

Projekty rewitalizacyjne zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 mogą być finansowane również w ramach środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020, który może być narzędziem wdrażania działań rewitalizacyjnych. Wprawdzie w ramach programu nie przewidziano odrębnych działań dedykowanych projektom rewitalizacyjnym, jednak przyjęto rozwiązania promujące projekty związane z rewitalizacją poprzez wprowadzenie dedykowanych kryteriów wyboru. Preferencje dla projektów rewitalizacyjnych przewidziane zostały w następujących Działaniach/Poddziałaniach:

- Działanie 1.3 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach (wsparcie skierowane będzie na tzw. głęboką kompleksową modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej);
- Działanie 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury (w ramach działania realizowane będą inwestycje dotyczące zarówno ochrony zabytków, jak też rozwoju zasobów kultury).

9.1.3 Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych

Zadania do realizacji związane z zaspokojeniem potrzeb osób starszych, przewidziane w Gminnym Programie Rewitalizacji mogą być dofinansowane przez Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2025. Program ASOS za cel przyjął poprawę jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się, poprzez aktywność społeczną. U podstaw programu leży natomiast zróżnicowanie populacji osób starszych i ich potrzeb. Promowane są zatem działania mające na celu podtrzymanie aktywności osób starszych i zapewnienie ich udziału w życiu społecznym oraz działania ukierunkowane na osoby o ograniczonej samodzielności. W programie wyznaczone zostały 4 Priorytety:

- Priorytet 1. Edukacja osób starszych. Celem Priorytetu jest zwiększenie różnorodności oraz poprawa jakości oferty edukacyjnej dla osób starszych. W ramach priorytetu wspierane są działania obejmujące np. tworzenie ofert zajęć edukacyjnych i warsztatów o aktywnym starzeniu się, kształcenie opiekunów.
- Priorytet 2. Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz i międzypokoleniową. Celem priorytetu jest tworzenie odpowiednich warunków dla integracji wewnątrzpokoleniowej, a także międzypokoleniowej osób starszych w oparciu o istniejącą infrastrukturę społeczną. W ramach priorytetu wspierane są projekty dotyczące m.in. aktywności społecznej oraz fizycznej i turystyczno-rekreacyjnej osób starszych, działania angażujące różne pokolenia, przeciwdziałania e-wykluczeniu.
- Priorytet 3. Partycypacja społeczna osób starszych. Celem priorytetu jest rozwój zróżnicowanych form aktywności społecznej osób starszych, w tym zwłaszcza ich partycypacji w życiu społecznym, procesach decyzyjnych i kształtowaniu polityk publicznych. W ramach tego priorytetu wspierane są projekty dotyczące m.in. form aktywności osób starszych wobec społeczności lokalnych, aktywności wspierających uczestnictwo i integrację w życiu społecznym i publicznym, pomocy obywatelskiej.
- Priorytet 4. Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne). Celem priorytetu jest zwiększenie stopnia dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych dla osób starszych, a także wspieranie różnych działań na rzecz samoorganizacji i samopomocy. W ramach tego priorytetu wspierane są projekty obejmujące m.in. szkolenia dla wolontariuszy i opiekunów (z zakresu pomocy osobom starszym), wspieranie różnych form samopomocy, poprawę dostępności osób starszych do różnorodnych usług (m.in. opiekuńczych, kulturalnych, edukacyjnych, doradczych, sportowych i turystycznych). Podmiotami, które mogą składać wnioski na realizację projektów są: organizacje pozarządowe, osoby prawne i

jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, przepisów o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, spółdzielnie socjalne, spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.

9.1.4 Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Projekty przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miasta Gorlice mogą zostać dofinansowane w ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Źródłem finansowania zadań zaproponowanych w niniejszym dokumencie mogą być w szczególności następujące programy:

- Program Rozwój infrastruktury kultury (zasadniczym celem programu jest wsparcie infrastruktury oraz poprawa funkcjonowania podmiotów prowadzących działalność kulturalną, domów kultury, jak również szkół i uczelni artystycznych). Projekty zaproponowane z ramach Gminnego Programu Rewitalizacji mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach priorytetów:
 - Priorytet 1. Infrastruktura kultury (głównym celem priorytetu jest stworzenie optymalnych warunków dla prowadzenia działalności kulturalnej, poprzez rozbudowę oraz modernizację infrastruktury instytucji kultury, a także innych podmiotów prowadzących działalność w tym obszarze). W ramach Priorytetu 1. możliwe jest dofinansowanie projektów dotyczących m.in. budowy, przebudowy i remontu infrastruktury oraz zakup wyposażenia na potrzeby działalności kulturalnej. O dofinansowanie mogą się ubiegać m.in. samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem domów i ośrodków kultury oraz centrów kultury i sztuki, a także bibliotek, w skład których wchodzi powyższe instytucje), jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, jak również kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne.
 - Priorytet 3. Infrastruktura domów kultury (zasadniczym celem priorytetu jest zapewnienie optymalnych warunków dla działalności domów i ośrodków kultury oraz centrów kultury i sztuki w zakresie edukacji kulturalnej i animacji kultury poprzez modernizację i rozbudowę ich infrastruktury). Zadania możliwe do realizacji w ramach tego priorytetu to: prace budowlane, opracowywanie dokumentacji technicznej czy zakup wyposażenia niezbędnego dla realizacji celów statutowych. O wsparcie finansowe w ramach priorytetu mogą się ubiegać: domy i ośrodki kultury oraz centra kultury i sztuki posiadające status samorządowej instytucji kultury, biblioteki

posiadające status samorządowej instytucji kultury w skład których wchodzi domy i ośrodki kultury bądź centra kultury i sztuki, a także jednostki samorządu terytorialnego (wyłącznie jako organy prowadzące dla wyżej wskazanych podmiotów).

- Program Edukacja. Zasadniczym celem Programu jest rozwijanie ekspresji twórczej i kreatywności, podnoszenie kompetencji artystycznych i medialnych. Projekty przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji mogą być finansowane z następujących priorytetów:
 - Priorytet 1. Edukacja kulturalna. Celem tego priorytetu jest wspieranie zadań z zakresu edukacji kulturalnej, ważnych dla rozwoju kapitału społecznego. Wsparcie finansowe kierowane będzie do dwóch rodzajów projektów: działań edukacyjno-animacyjnych, stymulujących kreatywność i aktywizujących twórczo uczestników reprezentujących wszystkie grupy wiekowe i społeczne oraz przedsięwzięć artystycznych dla dzieci i młodzieży, kształtujących potrzebę stałego uczestniczenia w życiu kulturalnym. W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie wydarzeń artystycznych dla dzieci i młodzieży do 18 r. ż. (festiwali, koncertów, spektakli teatralnych) oraz zadań edukacyjno-kulturalnych (projektów rozwijających kreatywność i umiejętności twórcze uczestników, zadań integracji międzypokoleniowej i społecznej). O dofinansowanie w ramach priorytetu mogą ubiegać się samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem instytucji współprowadzonych przez ministra i jednostki samorządu terytorialnego), organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne; podmioty prowadzące działalność gospodarczą.
- Program Promocja literatury i czytelnictwa:
 - Priorytet 4. Partnerstwo publiczno-społeczne. Celem Priorytetu 4. jest aktywizowanie lokalnych społeczności wokół bibliotek publicznych, jako ważnych instytucji kultury w gminach, a także wzmocnienie roli bibliotek publicznych jako miejsc integracji życia lokalnych społeczności. W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie na rzecz organizowania i prowadzenie wolontariatu na rzecz biblioteki, organizację i prowadzenie działań aktywizujących lokalną społeczność wokół biblioteki. O dofinansowanie w ramach priorytetu mogą ubiegać się organizacje pozarządowe, będące podmiotami prawa polskiego, które nawiążą współpracę z biblioteką publiczną, poświadczoną umową określającą warunki współpracy umożliwiające realizację zadania.

9.1.5 Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020

Działania społeczne, które ukierunkowane są na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, włączanie mieszkańców we współdecydowanie i zaangażowanie ich w sprawy lokalne, które przewidziane są do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji mogą być wspierane finansowo poprzez Program Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 – 2020. Program FIO jest programem rządowym, wspieranym ze środków budżetu państwa i adresowany jest do podmiotów sektora pozarządowego (tzw. III sektora). Celem głównym programu jest zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. W ramach Programu realizowane są cztery główne priorytety:

- Priorytet 1. Małe inicjatywy. Celem Priorytetu jest zwiększenie możliwości obywateli w realizacji inicjatyw oddolnych. Priorytet wspiera m.in. inicjatywy nieformalne, samopomocowe czy wsparcie młodych organizacji pozarządowych.
- Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo. Celem priorytetu jest zwiększenie liczby obywateli angażujących się w inicjatywy lokalne oraz działania realizowane przez organizacje pozarządowe. W ramach tego priorytetu wspierane są działania skierowane m.in. na: aktywizację obywateli w sprawach wspólnotowych, rozwijanie wolontariatu, aktywizację współpracy wspólnot lokalnych i organizacji publicznych, wspieranie aktywnych form integracji społecznej, a także rozwój przedsiębiorczości społecznej.
- Priorytet 3. Aktywni obywatele. Celem priorytetu jest wzrost poziomu partycypacji obywateli w sprawach publicznych. W ramach priorytetu wspierane są przedsięwzięcia dotyczące m.in. zwiększania wpływu obywateli na polityki publiczne, rozwijanie edukacji obywatelskiej i kompetencji społecznych, a także wspierania tworzenia partnerstw i innych form współpracy służących aktywizacji obywateli i przekazywaniu im realizacji zadań publicznych.
- Priorytet 4. Silne organizacje pozarządowe. Celem priorytetu jest wzmocnienie potencjału sektora pozarządowego, w szczególności wzmocnienie potencjału organizacji federacyjnych. W ramach tego Priorytetu dofinansowane są działania dotyczące wspierania działań o charakterze systemowym oraz wspomaganie zwiększania kompetencji organizacji społecznych.

9.1.6 Programy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie jest publiczną instytucją finansową, realizującą politykę ekologiczną województwa małopolskiego. W ramach funduszu wspierane są działania proekologiczne podejmowane przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe.

Wydatkowanie środków finansowych Funduszu następować będzie zgodnie z niżej przedstawioną hierarchią:

- Finansowanie projektów wynikające z zawartych umów w latach ubiegłych, w tym zobowiązań z umów zawartych na dofinansowanie projektów korzystających ze środków europejskich.
- Wspomaganie projektów korzystających ze środków europejskich.
- Wspieranie inwestycji pozwalających na osiągnięcie standardów ochrony środowiska oraz wypełnienie zobowiązań akcesyjnych, wynikających z przyjętych programów i planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym.
- Dofinansowanie pozostałych zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnie z krajową i regionalną polityką ekologiczną.

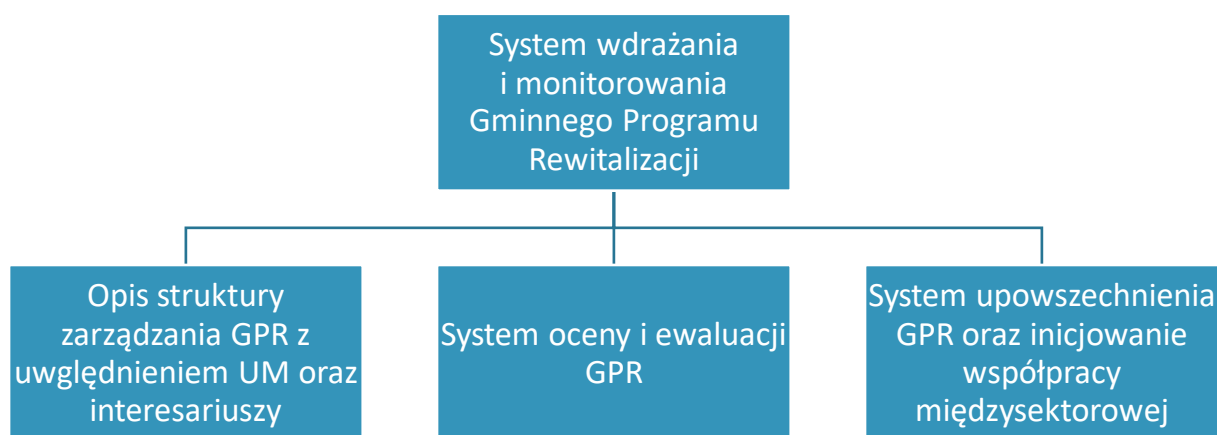
10. Struktura zarządzania

Za wdrażanie i monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 jest odpowiedzialny Burmistrz Miasta Gorlice we współpracy z:

- 1) Radą Miasta Gorlice;
- 2) Urzędem Miasta w Gorlicach;
- 3) Zespołem ds. Rewitalizacji
- 4) Komitetem ds. Rewitalizacji;
- 5) Miejskimi Jednostkami Organizacyjnymi (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gorlickie Centrum Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Miejski Zakład Usług Komunalnych oraz instytucje edukacyjne, które podlegają Burmistrzowi Miasta Gorlice;
- 6) Gorlicką Radą Seniorów;
- 7) Młodzieżową Radą Miasta;

Zaprezentowany poniżej system zarządzania zapewni sprawne wykorzystanie GPR jako programu pozwalającego na koordynację procesu rewitalizacji, jednocześnie zapewniając wysoki poziom partycypacji społecznej w procesie jego wdrażania, monitorowania i ewaluacji.

Grafika 30 Struktura zarządzania GPR

Źródło: Opracowanie własne

10.1 Opis struktury zarządzania i wdrażania GPR

Realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 powierza się Burmistrzowi Miasta poprzez Urząd Miasta Gorlice i Wydział Inwestycji i Rozwoju – operatora rewitalizacji.

Zarządzanie GPR będzie odbywać się zatem w ramach istniejących struktur Urzędu Miasta, przez co nie przewiduje się dodatkowych kosztów zarządzania programem. Ponadto kluczowymi z punktu widzenia wdrażania projektów wskazanych w GPR będą jednostki organizacyjne miasta takie jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gorlickie Centrum Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Miejski Zakład Usług Komunalnych oraz instytucje edukacyjne.

Wszystkie projekty miejskie będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Miasta Gorlice Wieloletnią Prognozą Finansową oraz poszczególnymi budżetami rocznymi. Spójność niniejszego programu z WPF zapewnić ma efektywną realizację zaplanowanych, zhierarchizowanych i ujętych ww. planie projektów.

W przypadku projektów planowanych do współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej działania będą podejmowane zgodnie z obowiązującą w UM Gorlice procedurą pozyskiwania środków pomocowych. Pracownik Wydziału Inwestycji i Rozwoju jest zobowiązany do ciągłego zbierania informacji o dostępnych środkach pomocowych, które mogą być wykorzystane przez UM i informuje o tym inne wydziały lub miejskie jednostki organizacyjne. Następnie na podstawie dokumentów planistycznych oraz informacji od naczelników wydziałów oraz dyrektorów miejskich jednostek organizacyjnych Burmistrz Miasta podejmuje decyzję o rozpoczęciu procedury aplikacyjnej. Opracowanie wniosku i niezbędnych załączników, jak również terminowe złożenie dokumentacji aplikacyjnej realizowane jest w zakresie wniosków UM przez Wydział Inwestycji i Rozwoju. W przypadku miejskich jednostek organizacyjnych ww. czynności są w gestii kierownika miejskiej jednostki organizacyjnej. Realizacja inwestycji prowadzona jest przez właściwy wydział merytoryczny lub miejską jednostkę organizacyjną. Wykonanie musi uwzględniać niezbędne elementy, które określone są w procedurach, regulujących prowadzenie inwestycji. Informacje dot. budżetu, rachunkowości i finansów są opracowywane przez Wydział Księgowości Finansowo-Podatkowej oraz Biuro Planowania i Realizacji Budżetu Urzędu Miasta Gorlice. Za koordynację realizacji projektu pod kątem wymogów programu, w ramach którego zadanie uzyskało dofinansowanie oraz za rozliczenie środków pomocowych odpowiedzialni będą Naczelnicy Wydziałów realizujących zadania lub kierownicy miejskich jednostek organizacyjnych w zakresie projektów realizowanych przez Miasto Gorlice.

Celem sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi, Burmistrz Miasta może powoływać zespoły zadaniowe, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za cząstkowe funkcje zarządzania projektem.

Ideą powołania ww. zespołów jest właściwe przygotowanie projektu od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzania przepływem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Realizacja zadań ujętych w GPR, przedstawionych przez jednostki zewnętrzne tj. przedsiębiorców lub organizacje pozarządowe należy w całości do wnioskodawców projektów.

Istotnym elementem systemu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice jest zbudowanie mechanizmów uspołecznienia procesu rewitalizacji. Ze względu na szeroki i międzysektorowy charakter planowanych działań, konieczne jest nawiązanie współpracy ze społecznością lokalną na rzecz skutecznego przeobrażenia obszarów przewidzianych do rewitalizacji. W związku z aktywnym uczestnictwem organizacji pozarządowych oraz mieszkańców zakłada się wykorzystanie mechanizmów związanych z kontrolą obywatelską i współdecydowaniem.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice jest dokumentem otwartym i będzie podlegać aktualizacji zgodnie z nowo pojawiającymi się problemami, w oparciu o zasadę partnerstwa we współpracy z Komitetem ds. Rewitalizacji oraz z lokalnymi partnerami: mieszkańcami, wspólnotami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, kościołami i związkami wyznaniowymi i innymi partnerami społeczno-gospodarczymi.

Jednym z elementów współpracy z partnerami będą działania Miasta Gorlice, która będzie uczestniczyć w inicjatywach mieszkańców i innych podmiotów, w szczególności organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, realizujących działania na obszarze rewitalizowanym.

Aktywności obejmują:

- akcje informacyjno-promocyjne z wykorzystaniem strony internetowej www.gorlice.pl,
- przygotowanie publikacji w prasie lokalnej i współpracę z mediami,
- współudział i uczestnictwo w organizowanych przez mieszkańców, NGO, i inne podmioty wydarzeniach,
- podawanie do publicznej wiadomości, poprzez stronę internetową raportu z realizacji GPR,
- prowadzenie ankiet internetowych, poprzez stronę internetową, oceniających podejmowane działania i umożliwiające zgłoszenie nowych propozycji działań rewitalizacyjnych.

Powyższe działania zapewnią transparentność procesu odnowy, rzeczywistą kontrolę obywatelską i umożliwią wpływanie na kształt zaplanowanych procesów rewitalizacyjnych w mieście.

11. System monitoringu i ewaluacji

11.1 Procedura prowadzenia monitoringu i ewaluacji oraz weryfikacji, oceny postępów realizacji i aktualizacji Programu.

Opracowanie dobrze funkcjonującego monitoringu i ewaluacji działań umożliwi dobre zarządzanie projektem oraz polityką miejską. Podstawowym celem monitoringu jest weryfikacja skuteczności działań ujętych w dokumencie. Stały monitoring pozwoli także na korygowanie działań, a co za tym idzie podniesienie efektywności polityk publicznych.

Monitoring realizacji Programu prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników, mających swoje źródło w efektach poszczególnych projektów. System monitoringu będzie obejmował nadzór nad poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz kontrolę realizacji całego Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023.

Operator rewitalizacji pozyskuje informacje na temat zrealizowanych projektów w danym roku kalendarzowym od jednostek odpowiedzialnych za ich realizację. Raport zawierający opis realizowanych zadań wynikających z Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice m.in.: okres realizacji zadania/projektu, opis zadania/projektu, cele, podjęte działania, wartość zadania/projektu oraz źródła finansowania oraz wskaźniki wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice jakie zostały osiągnięte zgodnie z celami zadania/projektu. Następnie raport przekazywany jest Burmistrzowi do zatwierdzenia. Zatwierdzony raport Burmistrz przekazuje Komitetowi ds. Rewitalizacji, który ma możliwość zgłoszenia uwag i zaleceń. Burmistrz po uzyskaniu opinii Komitetu ds. Rewitalizacji przekazuje go Radzie Miasta. Szczegółowe regulacje dotyczące terminów i cezur czasowych realizacji powyższej procedury określa Burmistrz na podstawie zarządzenia.

Zasady aktualizacji GPR

Wnioski z raportów ewaluacyjnych będą przesłanką do reakcji na zmienność otoczenia korekt na poziomie pojedynczych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Korekty takie będą w miarę potrzeby, a w przypadkach uzasadnionych – także śródrocznie (doraźnie).

W razie nagromadzenia w ramach któregoś z celów strategicznych rewitalizacji przedsięwzięć wymagających korekty w liczbie ponad 20% całkowitej liczby przedsięwzięć danego celu – zostanie rozważona korekta sformułowania tego celu i ewentualnie – skorygowania przypisanych mu wskaźników. Równocześnie będzie przeprowadzany przegląd uzasadnień dla korekt celów strategicznych rewitalizacji w reakcji na zmienność otoczenia Programu, a w przypadku uznania konieczności korekty – zostanie przeanalizowana także ewentualność korekty takiego celu strategicznego. Zmiany wizji nie przewiduje się w całym horyzoncie Gminnego Programu Rewitalizacji.

11.2 Wskaźniki

Podstawowym narzędziem do śledzenia postępu realizacji GPR są wskaźniki monitorowania, których wartość powinna być badana co najmniej raz w roku. Dostarczają one informacji dotyczących wskaźników rezultatu, a więc efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Podkreślić należy, iż wybór wskaźników skupiony jest na ocenie osiągnięcia celów GPR, a nie produktów poszczególnych projektów. Wynika to z postrzegania interwencji w ramach rewitalizacji jako procesu całościowego, który nie jest prostą sumą realizowanych projektów, a ma na celu osiągnięcie zmiany

we wskazanych obszarach poddanych rewitalizacji.

Wybór wskaźników skupił się przede wszystkim na zapewnieniu adekwatnych mierników poszczególnych celów strategicznych. Poniżej zestawiono wskaźniki monitoringu.

Tabela 33 Wskaźniki monitoringu

Cel/kierunek działania	Wskaźnik	Źródło danych	Tendencja wskaźnika
<u>CEL REWITALIZACJI 1. DOSTOSOWANIE OBIEKTÓW ORAZ PRZESTRZENI MIEJSKIEJ DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ FUNKCJI TERENU I POTRZEB MIESZKAŃCÓW W DBAŁOŚCI O ICH ESTETYKĘ, FUNKCJONALNOŚĆ I ZACHOWANIE DZIEDZICTWA</u>			
<u>KIERUNKI:</u> PRZEBUDOWA I ADAPTACJA BUDYNKÓW NA POTRZEBY INSTYTUCJI PUBLICZNYCH I SPOŁECZNYCH DOSTOSOWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ I OBIEKTÓW DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH			
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb instytucji publicznych i społecznych		Urząd Miasta Gorlice/Bank Danych Lokalnych GUS	wzrost
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych		Urząd Miasta Gorlice/Bank Danych Lokalnych GUS	wzrost
<u>CEL REWITALIZACJI 2. WZMOCNIENIE PROCESÓW SPOŁECZNYCH I GOSPODARCZYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI UWZGLĘDNIAJĄC POTRZEBY OSÓB ZAGROŻONYCH MARGINALIZACJĄ</u>			
<u>KIERUNKI:</u> POPRAWA JAKOŚCI INFRASTRUKTURY NA RZECZ GOSPODARKI I BIZNESU, POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Stosunek nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych do wyrejestrowanych		Urząd Miasta Gorlice/Bank Danych Lokalnych GUS	wzrost
Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą		Urząd Miasta Gorlice/Bank Danych Lokalnych GUS	wzrost
<u>CEL REWITALIZACJI 3. OGRANICZENIE WYSTĘPOWANIA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH O CHARAKTERZE KRYZYSOWYM NA OBSZARZE REWITALIZACJI</u>			
<u>KIERUNKI:</u> DĄŻENIE DO USAMODZIELNIENIA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z USŁUG POMOCY SPOŁECZNEJ POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO			
Liczba klientów MOPS		MOPS Gorlice	spadek
Liczba przestępstw popełnianych przez nieletnich		KP Gorlice	spadek

Źródło opracowanie własne

11.3 Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji

Ewaluacja posłuży do rozliczenia wyników prac związanych z Programem w trakcie jego realizacji i na zakończenie tego procesu. Za wykonanie ewaluacji odpowiedzialny będzie operator rewitalizacji. Ewaluacja obejmie ocenę najważniejszych działań, inicjatyw podejmowanych na obszarze rewitalizowanym. Obejmie dodatkowo badania społeczno-ekonomiczne np. w formie ankiet internetowych, które będą stanowiły odpowiedź na zdiagnozowane w niniejszym dokumencie problemy. Takie zestawienie pozwoli na wykazanie efektów, które zostały osiągnięte dzięki podjętej interwencji.

W ramach ewaluacji przeprowadzane będą następujące czynności:

1. Naczelnik wydziału merytorycznego lub kierownik jednostki organizacyjnej, odpowiedzialny za realizację danego zadania zapisanego w GPR, sporządza sprawozdanie z realizacji w formie karty zadań i ankiety ewaluacyjnej tego zadania, uwzględniając w szczególności poziom osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływanie na mieszkańców obszaru rewitalizacji.
2. Wypełnioną kartę zadania i ankietę ewaluacyjną za ubiegły rok naczelnik wydziału merytorycznego lub kierownik jednostki organizacyjnej przekazuje do operatora do dnia 31 maja w cyklu trzyletnim.
3. Operator przeprowadza badanie przy pomocy ankiety ewaluacyjnej wśród podmiotów prywatnych i publicznych (innych niż jednostki miejskie). Badanie służy ocenie poziomu osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływanie na mieszkańców obszaru rewitalizacji.
4. Operator sprawdza wypełnione karty zadań i ankiety ewaluacyjne pod względem kompletności informacji i w przypadku stwierdzenia uchybień, odsyła ją do właściwego naczelnika wydziału lub kierownika jednostki organizacyjnej w celu naniesienia poprawek. Poprawnie wypełnione ankiety ewaluacyjne zostają skompletowane i poddane analizie.
5. Operator na podstawie informacji zawartych w kartach zadań i ankietach ewaluacyjnych przygotowuje zbiorczy raport, który do dnia 30 czerwca w cyklu trzyletnim przekazuje do Burmistrza.

6. Burmistrz zatwierdza raport i przekazuje go Komitetowi Rewitalizacyjnemu do dnia 31 lipca w cyklu trzyletnim. Raport będzie stanowił podstawę sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania GPR.
7. Komitet Rewitalizacyjny opiniuje raport i przekazuje swoje uwagi i zalecenie Burmistrzowi do 30 września.
8. Burmistrz po uzyskaniu opinii Komitetu Rewitalizacyjnego przekazuje go niezwłocznie Radzie Miejskiej.

11.4 Uspołecznienie monitoringu, ewaluacji oraz wdrażania aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Podstawowym celem działań związanych z uspołecznieniem monitoringu, ewaluacji i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów i interesariuszy. Proces partycypacji społeczności lokalnej w monitorowaniu realizacji GPR odbywać się będzie:

1. Pośrednio – poprzez informowanie przy wykorzystaniu strony internetowej miasta, w publikacjach i broszurach promocyjnych i informacyjnych, lokalnej prasie;
2. Bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk, organizacjami pozarządowymi.

Interesariuszami, w stosunku do których prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji będą: mieszkańcy gminy, mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby bezrobotne itp.), lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe.

W ramach rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta – Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice;
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR;
- współpraca z prasą lokalną mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania GPR.

Wykorzystanie i wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji;
- opracowanie i realizacja ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ponadto w ramach uspołecznienie monitoringu i ewaluacji przewiduje się aktywną rolę Komitetu ds. Rewitalizacji, który zostanie powołany w późniejszym terminie zarządzeniem Burmistrza.

12. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

W związku z prowadzonymi pracami nad Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023, podjęto szereg inicjatyw zmierzających do włączenia w ten proces społeczności lokalnej, w tym w szczególności mieszkańców, przedsiębiorców i organizacje pozarządowe.

Pierwsze działania przygotowawcze do sporządzenia GPR miały miejsce 1 czerwca 2016 roku i polegały na powołaniu Zespołu ds. Rewitalizacji (Zarządzenie Nr 111/2016 Burmistrza Miasta Gorlice w sprawie powołania Zespołu ds. Rewitalizacji. Zadaniem zespołu jest:

- a) koordynacja prac przy opracowywaniu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Gorlice na lata 2016-2023”,
- b) udział w konsultacjach społecznych, spotkaniach i warsztatach związanych z opracowaniem GPR,
- c) współpraca z organizacjami prowadzącymi działalność na terenie miasta Gorlice i mieszkańcami Gorlic,
- d) udzielanie informacji niezbędnych do opracowywania GPR,
- e) opiniowanie i redagowanie poszczególnych części projektu GPR,
- f) opiniowanie najważniejszych przedsięwzięć planowanych do umieszczenia w GPR,
- g) promocja działań rewitalizacyjnych,
- h) monitorowanie działań rewitalizacyjnych na obszarze objętym „Gminnym Programem Rewitalizacji dla Miasta Gorlice na lata 2016-2023”,
- i) współpraca z Powiatem Gorlickim, Województwem Małopolskim, administracją rządową oraz innymi podmiotami realizującymi na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Zespół ma także za zadanie ściłą współpracę z powołanym w późniejszym terminie Komitetem ds. Rewitalizacji.

Szeroko prowadzone prace diagnostyczne obejmowały także ankietyzację mieszkańców, która odbyła się w dniach od 6 września do 16 września. Celem badania było zapoznanie się z problemami dotyczącymi mieszkańców.

Spotkanie otwarte dla wszystkich interesariuszy odbyło się 22 września 2016 roku. Jego przedmiotem było poinformowanie uczestników o wstępnych wynikach diagnozy przeprowadzonej w ramach tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji oraz szczegółowo przedstawiono kolejne etapy prac. Informacje o spotkaniu były prezentowane za pośrednictwem strony Urzędu Miasta www.gorlice.pl oraz na portalu społecznościowym.

Kolejnym krokiem było ogłoszenie konsultacji społecznych (w trybie obwieszczenia, dostępne na stronie <https://bip.malopolska.pl/umgorlice,a,1239116,konsultacje-spoleczne-szanowni-panstwo->

[uprzejmie-informujemy-ze-od-dnia-23-wrzesnia-do-dnia-24-pazdz.html](#) oraz stronie internetowej www.gorlice.pl), których celem było ustalenie obszarów zdegradowanych na terenie Miasta Gorlice. Ten etap zakończono 24 października 2016 roku. Konsultacje były przeprowadzone w następujących formach:

- a) spotkanie otwarte dla mieszkańców, które odbyło się 5 października 2016 r. o godz. 16.00 w Domu Polsko-Słowackim, Rynek 1 w Gorlicach. (Podczas spotkania zaprezentowano wyniki ankiet oraz dyskutowano nad szczególnie zagrożonymi problemami społecznymi obszarami miasta)
- b) zbieraniem uwag w postaci papierowej lub elektronicznej przez wypełnienie formularza dostępnego w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miejskiego w Gorlicach lub na stronie www.gorlice.pl oraz złożenie go w Urzędzie Miejskim w Gorlicach na Biurze Obsługi Klienta lub wysłanie na e-mail: barbaras@um.gorlice.pl
- c) przez elektroniczny formularz dostępny na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Gorlicach oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Ponadto 27 października 2016 roku odbyło się spotkanie z Radnymi Rady Miasta Gorlice wprowadzające w szczegółowe zagadnienia diagnostyczne, przed podjęciem uchwały o wyznaczeniu obszarów rewitalizacji.

Następnym elementem procesu włączania społeczności lokalnej w tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023 było ogłoszenie otwartego naboru projektów, który trwał od 6 grudnia do 20 grudnia. Interesariusze mogli składać swoje propozycje projektów rewitalizacyjnych w formie elektronicznej na stronie internetowej www.deltapartner.pl/ankiety/projekty-gorlice/. Wydarzeniem uzupełniającym nabór projektów było przeprowadzenie warsztatów strategicznych związanych z określeniem potrzeb realizacji projektów społecznych na obszarze rewitalizacji Miasta Gorlice: „Centrum” i „Glinik”, Spotkanie odbyło się 16 grudnia 2016 w Domu Polsko-Słowackim. Informacje o spotkaniu zamieszczono na stronie internetowej www.gorlice.pl oraz profilu miasta na portalu społecznościowym.

Kolejnym etapem uspołecznienia tworzenia dokumentu było wyłożenie dokumentu do publicznego wglądu w dniach 27.01 do 21.02.2017 roku i rozpoczęcie konsultacji społecznych na podstawie Zarządzenia Burmistrza Nr 36/2017 z dnia 19.01.2017 roku w sprawie przystąpienia do konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miasta Gorlice w sprawie przyjęcia Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023. Wszystkie zainteresowane strony mogły zgłaszać uwagi do dokumentu zarówno w formie elektronicznej jak i papierowej.

Ostatnim etapem uspołecznienia, wynikłym na skutek wprowadzenia korekt w dokumencie były ponowne konsultacje społeczne na podstawie Zarządzenia Burmistrza Nr 109/2017 z dnia 28.04.2017

roku w sprawie przystąpienia do konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miasta Gorlice w sprawie zmiany Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016-2023. Konsultacje społeczne trwały od 5 maja 2017 r. do 29 maja 2017 r. Wszystkie zainteresowane strony mogły zgłaszać uwagi do dokumentu zarówno w formie elektronicznej jak i papierowej.

13. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

13.1 Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21. Ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu Cywilnego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016 – 2023 nie wymusza zmiany w uchwale nr 503/XLII/2014 Rady Miasta Gorlice z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Gorlice na lata 2014-2021.

13.2 Komitet ds. Rewitalizacji - określenie zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3

Komitet ds. Rewitalizacji, to ciało doradczo-opiniotwórcze, przewidziane w Ustawie z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, jako podmiot wspierający Burmistrza w podejmowaniu decyzji i wydawaniu opinii o działaniach rewitalizacyjnych. Komitet ds. Rewitalizacji zostanie powołany przez Burmistrza Miasta Gorlice w terminie do 3 miesięcy od daty wejścia w życie Uchwały Rady Miasta Gorlice o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice na lata 2016 – 2023 w drodze zarządzenia. Jego zadania zostaną określone w odrębnej Uchwale Rady Miasta. Jednakże na etapie tworzenia dokumentu GPR Komitet ds. Rewitalizacji został uwzględniony w strukturze Zarządzania i Monitoringu, co wprost wynika z wyżej przywołanej Ustawy.

W zakresie kluczowych elementów regulujących jego funkcjonowanie wskazać można:

1. Maksymalna i minimalna liczba członków Komitetu Rewitalizacji zostanie określona w uchwale o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji, w pkt. 5;
2. Informacja o naborze członków do Komitetu ogłoszona zostanie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Gorlice oraz na stronie internetowej Urzędu www.gorlice.pl;
3. Zarządzenie powołujące członków Komitetu;
4. Kadencja Komitetu będzie trwać od powołania do zakończenia procesu rewitalizacji tj. 31 grudnia 2023 r.;
5. Posiedzenia Komitetu z udziałem Burmistrza Miasta Gorlice odbywają się według potrzeb, nie rzadziej niż raz w roku;

6. Uczestnictwo w Komitecie ma charakter społeczny.
7. Obsługę Komitetu zapewnia komórka Urzędu wskazana Zarządzeniem Burmistrza Miasta Gorlice;
8. Komitet zajmuje stanowisko w sprawach w formie opinii, która jest formułowana w drodze konsensusu.

14. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

14.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Gorlice nie przewiduje się ustanowienia Specjalnego Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

14.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

14.2.1 Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Gorlice.

14.2.2 Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gorlice nie przewiduje konieczności zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub uchwalania nowych.

Spis grafik

Grafika 1 Jednostki statystyczne w mieście Gorlice	15
Grafika 2 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców – analiza porównawcza	18
Grafika 3 Długotrwale bezrobotni na 100 mieszkańców – analiza porównawcza	19
Grafika 4 Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców – analiza porównawcza	20
Grafika 5 Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców – analiza porównawcza	21
Grafika 6 Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców – analiza porównawcza	22
Grafika 7 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	23
Grafika 8 Udział liczby wykroczeń na obszarze w liczbie wykroczeń ogółem – analiza porównawcza	24
Grafika 9 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku – analiza porównawcza	25
Grafika 10 Wyniki sprawdzianu 6-klasisty – analiza porównawcza	26
Grafika 11 Wskaźnik aktywności gospodarczej w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	31
Grafika 12 Kondycja lokalnych przedsiębiorstw	32
Grafika 13 Poziom hałasu w mieście Gorlice	34
Grafika 14 Jakość powietrza w mieście Gorlice	36
Grafika 15 Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych	38
Grafika 16 Dostępność usług publicznych w mieście Gorlice	40
Grafika 17 Dostęp do przestrzeni zielonych w mieście Gorlice	42
Grafika 18 Dostępność komunikacyjna	43
Grafika 19 Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	45
Grafika 20 Poziom degradacji technicznej w mieście Gorlice	46
Grafika 21 Potrzeby w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej	47
Grafika 22 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców – analiza GRID	51
Grafika 23 Długotrwale bezrobotni na 100 mieszkańców – analiza GRID	52
Grafika 24 Średnia liczba udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców – analiza GRID	53
Grafika 25 Średnia kwota udzielonych świadczeń ogółem na 100 mieszkańców – analiza GRID	54
Grafika 26 Średnia liczba korzystających z zasiłków stałych na 100 mieszkańców – analiza GRID	55
Grafika 27 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców – analiza GRID	56
Grafika 28 Liczba wykroczeń na 100 mieszkańców – analiza GRID	57
Grafika 29 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w mieście Gorlice	63
Grafika 30 Struktura zarządzania GPR	168

Spis tabel

<i>Tabela 1 Liczba ludności jednostek statystycznych</i>	14
<i>Tabela 2 Kryteria delimitacji obszarów zdegradowanych – czynniki społeczne</i>	16
<i>Tabela 3 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2014 roku na tle powiatu i województwa</i>	24
<i>Tabela 4 Obszary występowania negatywnych zjawisk społecznych w mieście Gorlice</i>	28
<i>Tabela 5 Wskaźniki pozostałych czynników rozwojowych</i>	29
<i>Tabela 6 Ocena natężenia hałasu</i>	33
<i>Tabela 7 Ocena jakości powietrza</i>	35
<i>Tabela 8 Ocena dostępności do usług publicznych</i>	39
<i>Tabela 9 Ocena dostępności do przestrzeni zielonych</i>	41
<i>Tabela 10 Ocena poziomu dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu</i>	44
<i>Tabela 11 Analiza porównawcza pozostałych wskaźników</i>	49
<i>Tabela 12 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery - wskaźnik degradacji</i>	50
<i>Tabela 13 Obszary występowania negatywnych zjawisk społecznych w mieście Gorlice</i>	58
<i>Tabela 14 Indeks ulic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji</i>	60
<i>Tabela 15 Wskaźniki obligatoryjne dla obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Gorlice</i>	62
<i>Tabela 16 Wskaźniki obligatoryjne dla obszaru Centrum</i>	64
<i>Tabela 17 Wskaźniki z zakresu bezrobocia dla obszaru Centrum i miasta Gorlice</i>	65
<i>Tabela 18 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice</i>	66
<i>Tabela 19 Wskaźniki z zakresu poziomu bezpieczeństwa dla obszaru Centrum i miasta Gorlice</i>	67
<i>Tabela 20 Wskaźniki z zakresu sfery funkcjonalno-przestrzennej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice</i>	68
<i>Tabela 21 Wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice</i>	69
<i>Tabela 22 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice</i>	70
<i>Tabela 23 Wskaźniki z zakresu sfery technicznej dla obszaru Centrum i miasta Gorlice</i>	70
<i>Tabela 24 Wskaźniki obligatoryjne obszaru Glinik</i>	73
<i>Tabela 25 Wskaźniki z zakresu bezrobocia dla obszaru Glinik i miasta Gorlice</i>	74
<i>Tabela 26 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice</i>	74
<i>Tabela 27 Wskaźniki z zakresu poziomu bezpieczeństwa dla obszaru Glinik i miasta Gorlice</i>	75
<i>Tabela 28 Wskaźniki z zakresu sfery funkcjonalno-przestrzennej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice</i>	77
<i>Tabela 29 Wskaźniki z zakresu sfery gospodarczej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice</i>	77
<i>Tabela 30 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice</i>	79
<i>Tabela 31 Wskaźniki z zakresu sfery technicznej dla obszaru Glinik i miasta Gorlice</i>	79
<i>Tabela 32 Analiza SWOT</i>	83
<i>Tabela 33 Wskaźniki monitoringu</i>	172